

ΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΤΙΣ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΡΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ERASMUS+
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΣΧΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:
ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΡΗΣ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ (PICESL)
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:
2019-1-ES01-KA201-065362

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ROSA M. RODRIGUEZ-IZQUIERDO, PHD
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ PABLO DE OLAVIDE,
ΣΕΒΙΛΛΗ, ΙΣΠΑΝΙΑ

Agrupamento de
Escolas do Cerco do Porto

PAULA FRASSINETTI
Escola Superior de Educação

ΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΡΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Λούλιος 2022

Cofinanciado por el
programa Erasmus+
de la Unión Europea

Agrupamento de
Escolas do Cerco do Porto

PAULA FRASSINETTI
Escola Superior de Educação

Έγγραφο που αναπτύχθηκε ως Διανοητική Έξοδος 1 του Έργου <https://www.upo.es/picesl>

Αναφορά δημοσίευσης:

Rodríguez-Izquierdo; R. M. (coord.), Montero-Sieburth, M., Turcatti, D., Chaudhry, R., van Driel, B., Dermish, M., Braganga, H., Barea, P., Gonzales; D., La Paglia, C., Magas, T., Palomo, C., Peguero, Savarino, G., Sconzo, R., Virone, G., Trapani, G., Prata, M., Palaiologou, N. (2022). Ένα πρακτικό εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς σχετικά με εμπνευσμένες πρακτικές που προλαμβάνουν την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα στην Ευρώπη», δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου. https://doi.org/10.46661/rio.20220908_2

DOI: https://doi.org/10.46661/rio.20220908_2

Promoting Inclusion to Combat Early School Leaving (PICESL)

Project Number: 2019-1-ES01-KA201-065362

Posted in July 2022

Author Community: Promoting Inclusion to Combat Early School Leaving (PICESL)

Cover photo: Own brand of the project

Αποκήρυξη ευθύνης

Το παρόν έγγραφο συντάχθηκε με τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρόγραμμα Erasmus +), μέσω του προγράμματος «**Πρωτόκολλο της ένταξης για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (PICESL)**»(2019-1-ES01-KA201-065362). Τα περιεχόμενα αυτού του εγγράφου βρίσκονται κάτω από τη μοναδική ευθύνη των δημιουργών και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζουν τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το εγχειρίδιο δημοσιεύεται με Ανοικτή Πρόσβαση στο πλαίσιο μιας Δημιουργικής Άδειας Κοινού- Μη εμπορικής-Μη παραγωγικής εργασίας (CC BYNC-ND 3.0).

Είστε ελεύθεροι να μοιραστείτε - αντιγράψετε, διανείμετε και μεταδώσετε - το έργο υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Πρέπει να αποδώσετε το έργο με τον τρόπο που καθορίζεται από τον συντάκτη ή τον δικαιούχο (αλλά όχι με τρόπο που υποδηλώνει ότι υποστηρίζουν εσάς ή τη χρήση του έργου από εσάς).

Δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτό το έργο για εμπορικούς σκοπούς.

Δεν μπορείτε να αλλάξετε, να μετατρέψετε ή να βασιστείτε πάνω σε αυτό το έργο.

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση) δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Cofinanciado por el programa Erasmus+ de la Unión Europea

Σχετικά με αυτή την έκδοση

Αυτό το έγγραφο, «Ένα πρακτικό εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς σχετικά με εμπνευσμένες πρακτικές που προλαμβάνουν την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα στην Ευρώπη», δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου « Προώθηση της ένταξης για την καταπολέμηση της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης (PICELS) ». Συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διευθύνεται από την καθηγήτρια Rosa M. Rodríguez-Izquierdo, PhD (Πανεπιστήμιο Pablo de Olavide).

Συγγραφείς εγχειριδίου

Martha Montero-Sieburth (IAIE, Διεθνής Ένωση Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης)

Domiziana Turcatti (IAIE, Διεθνής Ένωση Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης)

Rabiya Chaudhry (IAIE, Διεθνής Ένωση Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης)

Επιμελητές εγχειριδίου

Barry van Driel - Επιμελητής (IAIE, Διεθνής Ένωση Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης)

Mialy Dermish - Επιμελητής (SIRIUS)

Σχεδιαστής εγχειριδίου

Alejandra Piot Pérez-Abadín (SIRIUS)

Συνεργάτες εγχειριδίου

Helena Bragança (Agrupamento de Escolas do Cerco do Porto, Πορτογαλία)

Francisco Barea (CEIP Malala School, Ισπανία)

David Gonzales (CEIP Malala School, Ισπανία)

Claudia La Paglia (ICS "Giovanni Falcone", Ιταλία)

Tihana Magaš (Vladimira Nazora School, Κροατία)

Gloria Palomo García (CEIP Malala School, Ισπανία)

Cristina Peguero (CEIP Malala School, Ισπανία)

Maria Grazia Savarino (ICS "Giovanni Falcone", Ιταλία)

Rosaria Sconzo (ICS "Giovanni Falcone", Ιταλία)

Giuseppe Virone (ICS "Giovanni Falcone", Ιταλία)

Giovanella Trapani (ICS "Giovanni Falcone", Ιταλία)

Miguel Prata Gomes (ESEPF, Πορτογαλία)

Nektaria Palaiologou (HOU, Ελλάδα)

Rosa M. Rodríguez-Izquierdo (UPO, Ισπανία)

Francisco Barea Durán (UPO, Ισπανία)

Ανατροφοδότηση σχετικά με το εγχειρίδιο

Veronika Spyridonos, Sofia Sofianou, Florbela Samagaio, Paula Medeiros

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
Σκοποί του εγχειριδίου	8
Πώς δημιουργήθηκε το εγχειρίδιο;	9
Περιεχόμενο του εγχειριδίου	9
2. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	10
Πρώρη σχολική εγκατάλειψη (ESL)	11
3. ΠΡΩΡΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΤΑΣΕΙΣ, ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	13
4. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΡΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΪΨΗ	16
5. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΑΞΗΣ	19
Δημιουργήστε ένα περιβάλλον τάξης που προωθεί έναν ασφαλή, ενδυναμωτικό και εμπλουτιστικό χώρο για μάθηση	20
Η σημασία των υψηλών προσδοκιών των εκπαιδευτικών	22
6. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	25
Αναπτύξτε ένα θετικό και συμπεριληπτικό περιβάλλον σε ένα σχολείο που προωθεί την επιτυχία των μαθητών	26
Πρωθείστε βασικές ικανότητες για την επιτυχία των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον	27
Εκπαιδέυστε τους εκπαιδευτικούς στην ποικιλομορφία και την αντανakλαστικότητα	28
Ενισχύστε τις θετικές σχέσεις μεταξύ καθηγητών και μαθητών	30
Υποστηρίξτε τις θετικές σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων	31
Ενισχύστε τη γονική/ οικογενειακή/κοινωνική δέσμευση	33
7. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	35
Πρωθείστε τη συμπερίληψη στην τάξη και στη μάθηση	37
Αναπτύξτε μια σχολική κουλτούρα/νοοτροπία που γνωρίζει τους μαθητές και τις οικογένειές τους	38

Πίνακας περιεχομένων

■ 8. ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	41
Διεξαγωγή σημαντικών και ρεαλιστικών αυτό-αξιολογήσεων.	42
■ 9. Χ.ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ PICESL.	43
Εκπαιδευτική καλοκαιρινή κατασκήνωση: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από το σχολείο I.C.S. "Giovanni Falcone" στο Παλέρμο της Ιταλίας	45
Online Snack: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από το σχολείο «Giovanni Falcone» του I.C.S. στο Παλέρμο της Ιταλίας	47
Πρόγραμμα σπουδών μέσω εκμάθησης υπηρεσιών: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία σε όλο το σχολείο από τη σχολή CEIP Malala στη Σεβίλλη, Ισπανία	51
Ένα κέντρο χωρίς αποκλεισμούς, ένας κόσμος χωρίς αποκλεισμούς: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από τη σχολή CEIP Malala στη Σεβίλλη της Ισπανίας	56
Εμπνευσμένες πρωτοβουλίες που βασίζονται στο σχολείο και σχετίζονται με το πρόγραμμα PİEF. Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από το Agrupamiento de Escolas do Cerco de Porto	58
Το έργο Συμπερίληψη για Ανάδυση: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από το Agrupamento de Escolas do Cerco de Porto, Πορτογαλία	62
Περιπέτεια του Αμαρένα Ζαντάρ: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από την Gimnazija Vladimira Nazora, Ζαντάρ	64
«Το όνομά σας διατηρείται»: Μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από την Gimnazija Vladimira Nazora στο Ζαντάρ της Κροατίας	68
■ 10. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΝΕΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ	74
■ 11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	76

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στοχοί του εγχειριδίου

Στόχος αυτού του εγχειριδίου είναι να παρέχει στους εκπαιδευόμενους και εν υπηρεσία εκπαιδευτικούς έναν αριθμό πρακτικών που σχετίζονται με έρευνες καθώς και πρακτικές που έχουν δημιουργηθεί από το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς και μπορούν να βοηθήσουν στην πρόληψη της αποσύνδεσης από το σχολείο και της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης (ESL) των μαθητών σε (δημοτικά) σχολεία σε όλη την Ευρώπη. Οι πρακτικές του εγχειριδίου περιλαμβάνουν δραστηριότητες, έργα και προγράμματα που αποσκοπούν στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών και στην αντιμετώπιση της ESL. Αυτές οι επιλεγμένες πρακτικές θα βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να γίνουν πιο αποτελεσματικοί παράγοντες αλλαγής στην πρόληψη της σχολικής αποσύνδεσης και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Οι πρακτικές που περιγράφονται στο εγχειρίδιο είναι πραγματικές πρακτικές που έχουν αποδείξει τη χρήση τους στην καθημερινή εργασία των σχολείων. Τα σχολεία αυτά ¹ συμμετείχαν στο χρηματοδοτούμενο από το Erasmus Plus έργο Στρατηγικά Συνεργατικά Σχέδια για τη Σχολική Εκπαίδευση: Προώθηση της ένταξης για την καταπολέμηση της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης (PICESL).

Πιο συγκεκριμένα, το εγχειρίδιο σκοπεύει να δώσει το έναυσμα στους εκπαιδευτικούς **1)** να προσδιορίσουν τις πρακτικές που έχουν νόημα για αυτούς, **2)** να αναγνωρίσουν τις δικές τους διδακτικές πρακτικές, **3)** να τις αναλύσουν σε σύγκριση με αυτά που έχουν διαβάσει, **4)** να αναλογιστούν σχετικά με τον τρόπο χρήσης τους, **5)** να επιλέξουν εκείνες που τους αρέσουν και μπορούν να τις αναπαράγουν στις τάξεις τους, **6)** να τις δοκιμάσουν δημιουργικά στις τάξεις τους και **7)** να αξιολογήσουν τι έχουν μάθει από αυτές τις πρακτικές για να τις χρησιμοποιήσουν περαιτέρω στα πλαίσιά τους.

Δεν υπάρχει «προκαθορισμένος» τρόπος αλληλεπίδρασης με αυτό το εγχειρίδιο. Αντί για αυτό, αφήνουμε στους εκπαιδευτικούς τον τρόπο με τον οποίο θα ασχοληθούν με αυτό. Ο αντίκτυπος του COVID-19 στη σχολική εκπαίδευση σε ολόκληρη την Ευρώ-

πη, καθώς και αλλού, ήταν σημαντικός. Ορισμένες προτάσεις για τη χρήση του εγχειριδίου δίνονται παρακάτω:

Επιλέξτε πρακτικές που ακούγονται οικείες στις τρέχουσες δραστηριότητες ενός ατόμου και σκεφτείτε γιατί αυτό που γίνεται μπορεί να λειτουργεί ή να μην λειτουργεί; Επιλέξτε πρακτικές που είναι πολύ διαφορετικές από τις τρέχουσες δραστηριότητες ενός ατόμου και σκεφτείτε γιατί αυτό που γίνεται μπορεί να λειτουργεί ή να μην λειτουργεί;

Δοκιμάστε νέες πρακτικές από το εγχειρίδιο και καταγράψτε τόσο τις εμπειρίες από τη δοκιμή τους όσο και τις εμπειρίες των μαθητών κάνοντας απλές ερωτήσεις όπως:

Για τον δάσκαλο:

- Διασκέδασα κάνοντας τη δραστηριότητα;
- Είδα μια απόκλιση στη συμμετοχή/συμπεριφορά των μαθητών;
- Ένιωσα άνετα εφαρμόζοντας την πρακτική;
- Πώς θα μπορούσα να βελτιώσω το επίπεδο άνεσής μου κάνοντας τη δραστηριότητα την επόμενη φορά;
- Τι θα μπορούσα να κάνω για να αυξήσω την αφοσίωση/συμμετοχή των μαθητών μου την επόμενη φορά;

Για τους μαθητές:

- Με ποιους τρόπους είναι αυτή η δραστηριότητα παρόμοια με κάτι που έχω κάνει στο παρελθόν; Με ποιους τρόπους διαφέρει;
- Διασκέδασα κάνοντας αυτή τη δραστηριότητα; Θα ήθελα να την ξανακάνω;
- Πόσο ευχαριστημένος ήμουν κατά τη διεξαγωγή αυτής της δραστηριότητας;
- Ήμουν ευχαριστημένος με τον δάσκαλο
- Ήμουν ευχαριστημένος με τους συνομηλίκους μου
- Ήμουν ευχαριστημένος με αυτό που είμαι, την οικογένειά μου, τους φίλους μου, τη γειτονιά μου
- Ένιωσα ευχαριστημένος με τις ικανότητές μου
- Πώς θα έκανα αυτή τη δραστηριότητα αν ήμουν δάσκαλος;

1. Agrupamento de Escolas do Cerco de Porto, Πορτογαλία; CEIP Malala School στη Σεβίλλη, Ισπανία; Gimnazija Vladimira Nazora στο Ζαντάρ, Κροατία; I.C.S. "Giovanni Falcone" School στο Παλέρμο, Ιταλία

Μέσω στοχασμού, βρείτε ομοιότητες και διαφορές σε ό,τι έχει ήδη γίνει σε σύγκριση με τις προτεινόμενες πρακτικές.

- Ποιες ομοιότητες βλέπετε με την τρέχουσα πρακτική σας;
- Τι διαφορές βλέπετε με την τρέχουσα πρακτική σας;
- Τι σας εξέπληξε όταν διαβάζετε για την πρακτική;
- Τι θα θέλατε να δοκιμάσετε από αυτή την πρακτική;
- Πόσο επιτυχής πιστεύετε ότι ήταν η προσπάθειά σας και γιατί;
- Τι σας εξέπληξε σχετικά με την προσπάθειά σας;
- Τι θα κάνατε διαφορετικά την επόμενη φορά;

Πως δημιουργήθηκε το εγχειρίδιο;

Η Διεθνής Ένωση Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο ενός άλλου προγράμματος, διεξήγαγε μια αρχική και μια εκτενή ανάλυση βιβλιογραφίας των κύριων καθοριστικών παραγόντων της σχολικής αποδέσμευσης και της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης (ESL)². Η εκτενή βιβλιογραφική ανασκόπηση, με τίτλο «Μια εις βάθος ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τις «βέλτιστες πρακτικές» για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε σχολεία με διαπολιτισμικά πλαίσια», επίσης καθόρισαν κριτήρια για την επιτυχή αντιμετώπιση της σχολικής αποσύνδεσης και της ESL, καθώς και των υφιστάμενων Βέλτιστων Πρακτικών. Αυτή η εκτενή έκθεση είναι [προσβάσιμη εδώ](#).

Με βάση τα ευρήματα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, οι συγγραφείς (Martha Montero-Sieburth, Domiziana Turcatti and Rabiya Chaudhry) έγραψαν μεγάλα τμήματα αυτού του εγχειριδίου.³ Προσέγγισαν επίσης 4 σχολεία για συνεργασία στο έργο του προσδιορισμού των ειδών των βέλτιστων πρακτικών που λάμβαναν χώρα στα σχολεία τους με σκοπό να καταπολεμήσουν τη σχολική αποσύνδεση και την ESL. Η Martha Montero-Sieburth και η Domiziana Turcatti συνεργάστηκαν στενά με τα σχολεία για να καταγράψουν αυτές τις πρακτικές και να καταλήξουν στις περιγραφές που υπάρχουν στο εγχειρίδιο

Περιεχόμενο του εγχειριδίου

Το εγχειρίδιο αποτελείται από διάφορα ξεχωριστά αλλά αλληλένδετα μέρη. Τα δύο βασικά μέρη του είναι 12 αποτελεσματικές ESL προσεγγίσεις πρόληψης που βασίζονται στην έρευνα και επηρεάζουν την επίτευξη και την ένταξη των μαθητών σε επίπεδο τάξης και σχολικού περιβάλλοντος και 8 εμπνευσμένες πρακτικές που συγκεντρώθηκαν από τα σχολεία που συνεργάζονται με το PICESL. Υπάρχουν επίσης σύντομες ενότητες σχετικά με:

- βασικές έννοιες και ορισμοί που χρησιμοποιούνται στην σχολική αποσύνδεση και την ESL
- επισκόπηση των τάσεων, των δράσεων και των προκλήσεων σχετικά με την ESL που λαμβάνουν χώρα στην Ευρώπη

2. Η IAIE ανέθεσε στις Martha Montero-Sieburth, Domiziana Turcatti and Rabiya Chaudhry να διεξάγουν τόσο μία αρχική όσο και μια επακόλουθη εκτενή βιβλιογραφική ανασκόπηση το 2020, με αποτέλεσμα δύο εκθέσεις.

3. Η Rabiya Chaudhry παρείχε συντακτική βοήθεια και στατιστικές πληροφορίες για τις χώρες.

**2. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ
ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ
ΣΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ**

2. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Πρώρη σχολική εγκατάλειψη (ESL)

ESL: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου ως την εγκατάλειψη του επίσημου σχολικού συστήματος πριν την απόκτηση πτυχίου ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για νέους μεταξύ 18-24 ετών. Ως εκ τούτου, ο όρος ESL χρησιμοποιείται για νέους που έχουν εγκαταλείψει την υποχρεωτική εκπαίδευση ή που έχουν ολοκληρώσει αλλά δεν έχουν αποκτήσει τα προσόντα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ⁴.

Η ESL ως διαδικασία: Ως πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου θα πρέπει να νοείται όχι μόνο ως το ποσοστό των νέων που δεν έχουν αποκτήσει πτυχία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και ως μια διαδικασία που ξεκινά νωρίς, όταν οι μαθητές που είναι ακόμα στο σχολείο αρχίζουν να αποσυνδέονται από αυτό. Οι παράγοντες που συνδέονται με την ESL είναι δύο τύπων: εξωγενείς και ενδογενείς ⁵.

(Το Παράρτημα Α και το Παράρτημα Β παραθέτουν διάφορους παράγοντες ESL με περισσότερες λεπτομέρειες)

Κοινωνικο-συναισθηματική μαθηση και οδηγίες

Κοινωνικο-συναισθηματική διδασκαλία και μάθηση: Εκπαιδευτικά προγράμματα που βοηθούν τους μαθητές να βελτιώσουν την ικανότητά τους να αυτο-ρυθμίζουν τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά

τους, ιδιαίτερα όταν αντιμετωπίζουν στρεσογόνες στιγμές. Με το να τις ξεπερνούν, οι μαθητές γίνονται ακαδημαϊκά επιτυχημένοι και ως εκ τούτου δεν εγκαταλείπουν το σχολείο.

Ανθεκτικότητα: Η ικανότητα των μαθητών να τα παθαίνουν καλά και να επιτυγχάνουν παρά το γεγονός ότι έχουν να αντιμετωπίσουν δυσκολίες. Σημαίνει ανάπτυξη των ψυχολογικών μηχανισμών διαχείρισης για την επιτυχή αντιμετώπιση στρεσογόνων στιγμών της ζωής.

Η αίσθηση του ανήκειν: αναφέρεται σε κάτι περισσότερο από το να είναι κανείς μέλος σε μια ομάδα, στις αμοιβαίες σχέσεις που χρειάζεται να υπάρχουν όταν αναγνωρίζεται από άλλους ως μέλος αλλά και να αναγνωρίζει ατομικά ότι ανήκει στην ομάδα και ότι είναι αποδεκτός, σεβαστός και ότι συμπεριλαμβάνεται και υποστηρίζεται από άλλους.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

Η δέσμευση των μαθητών στο σχολείο εξαρτάται από το πόσο οι μαθητές συμμετέχουν στις δραστηριότητες του σχολείου και της τάξης, τις απολαμβάνουν και αλληλεπιδρούν με τους συνομηλικούς, τους δασκάλους και το προσωπικό του σχολείου.

Τρεις σημαντικές διαστάσεις της σχολικής δέσμευσης των μαθητών είναι: η συμπεριφορική δέσμευση, η γνωστική δέσμευση και η συναισθηματική δέσμευση ⁶.

Συναισθηματική δέσμευση: Τα είδη των συναισθηματικών δεσμών που δημιουργούν οι μαθητές με τα σχολεία, τους δασκάλους και τους συνομηλικούς. Η συναισθηματική δέσμευση των μαθητών μπορεί να εξεταστεί μέσω των παρακάτω βασικών δεικτών ⁷:

- Η γνώμη των μαθητών για τους δασκάλους τους (πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα)

4. Βλέπε: Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M., Downes, P. (2019). Assessment of the implementation of the 2011 council recommendation on policies to reduce early school leaving. European Commission. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/72f0303e-cf8e-11e9-b4bf-01aa75ed71a1>

5. Βλέπε: Araújo, H. C., Macedo, E., Santos, S. A., & Doroftei, A. O. (2019). Tackling early school leaving: Principals' insights into Portuguese upper secondary schools. *European Journal of Education*, 54(1), 151–162. <https://doi.org/10.1111/ejed.12328>

6. Για αυτό τον τομέα, βλέπε: Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109. <https://doi.org/10.3102%2F00346543074001059>

7. Βλέπε: Tarabini, A., Curran, M., Montes, A., & Parcerisa, L. (2019). Can educational engagement prevent Early School Leaving? Unpacking the school's effect on educational success. *Educational Studies*, 45(2), 226–241. <https://doi.org/10.1080/03055698.2018.1446327>

- Η εμπιστοσύνη των μαθητών στη φιγούρα του δασκάλου
- Οι απόψεις των μαθητών για το σχολείο (υπέρ και μειονεκτήματα)
- Η αντίληψη των μαθητών για τη συναισθηματική υποστήριξη των εκπαιδευτικών
- Η αντίληψη των μαθητών για τις διακρίσεις, τον αποκλεισμό ή τους χαρακτηρισμούς
- Η αίσθηση των μαθητών ότι ανήκουν στο σχολείο
- Η αίσθηση των μαθητών ότι ανήκουν στην ομάδα συνομηλίκων
- Τα συναισθήματα των μαθητών για τις σχολικές εμπειρίες

Γνωστική δέσμευση: Οι τρόποι και ο βαθμός στον οποίο οι μαθητές αυτοπροσδιορίζονται ως μαθητές και παρακινούνται ώστε να μάθουν και να αποκτούν γνωστικές προκλήσεις και να συμμετέχουν στην τάξη ⁸:

- Κίνητρο για μάθηση
- Ενδιαφέρον για μαθησιακές δραστηριότητες
- Θετικές πεποιθήσεις για το ρόλο και τη χρησιμότητα της σχολικής εκπαίδευσης
- Θετική αυτοαντίληψη ως μαθητής
- Θετική αυτορρύθμιση της συμπεριφοράς και των στρατηγικών μάθησης
- Συμμετοχή σε μαθησιακές δραστηριότητες εκτός σχολείου

Συμπεριφορική δέσμευση: Ο βαθμός στον οποίο οι μαθητές θα συμμετέχουν ενεργά σε δραστηριότητες στην τάξη και στο σχολείο. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω των παρακάτω βασικών δεικτών ⁹:

- Τακτική βοήθεια στην τάξη
- Θετική συμπεριφορά στην τάξη
- Ενεργή συμμετοχή σε δραστηριότητες στην τάξη
- Μη ακαδημαϊκός εθελοντισμός
- Τακτική ολοκλήρωση εργασιών για το σπίτι/σχολείο

Σχολική κουλτούρα, περιβαλλον και ήθος

Σχολική κουλτούρα: το βαθύτερο επίπεδο βασικών υποθέσεων, πεποιθήσεων, αξιών και πρακτικών που μοιράζονται και ενσαρκώνονται από τα μέλη των σχολείων ¹⁰.

Σχολικό κλίμα: Συνολική ατμόσφαιρα και άρρητο κλίμα του σχολείου ως ένα φιλόξενο σχολείο χωρίς αποκλεισμούς που εκφράζει σεβασμό και αποδοχή και που αυτό είναι εμφανές σε όλο το φυσικό σχολικό περιβάλλον (εικόνες μαθητών, σχέδια, τοιχογραφίες κ.λπ.)

Σχολικό ήθος: Κανόνες, αξίες και πεποιθήσεις που το σχολείο υποστηρίζει επίσημα και μπορεί να έχουν να κάνουν με τον κώδικα συμπεριφοράς του σχολείου και μερικές από τις πιο εξέχουσες αξίες του ¹¹

8. Βλέπε.: Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Parigi, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109
<https://doi.org/10.3102%2F00346543074001059>

9. Βλέπε.: Tarabini, A., Curran, M., Montes, A., & Parcerisa, L. (2019). Can educational engagement prevent Early School Leaving? Unpacking the school's effect on educational success. *Educational Studies*, 45(2), 226-241.
<https://doi.org/10.1080/03055698.2018.1446327>

10. Βλέπε.: Stoll, L. (1998). School Culture. *School Improvement Network's Bulletin*, 9.
<http://www.educationalleaders.govt.nz/Culture/Understanding-school-cultures/School-culture>

11. Βλέπε.: Donnelly, C. (2000). In Pursuit of School Ethos. *British Journal of Educational Studies*, 48(2)..
<https://www.jstor.org/stable/1556001>

**3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΠΡΩΡΗ ΣΧΟΛΙΚΗ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ:
ΤΑΣΕΙΣ,
ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ**

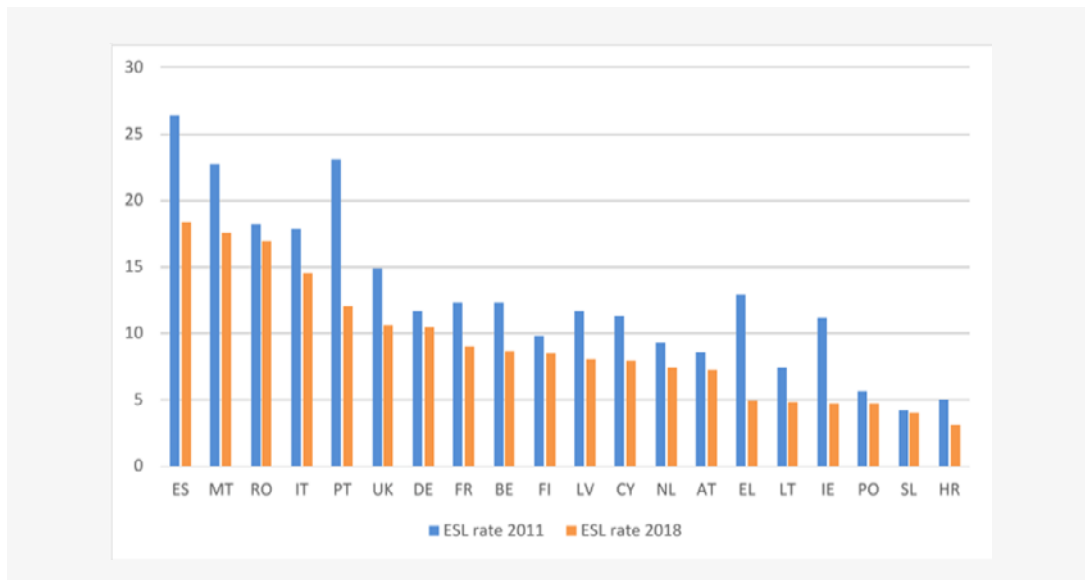

3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΡΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ: ΤΑΣΕΙΣ, ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Τασεις ESL στην ευρωπη

Η ESL αποτελεί μια αυξανόμενη ανησυχία για την Ευρώπη από τα τέλη της δεκαετίας του 2000. Το 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Υπουργών δημοσίευσε τις συστάσεις του για μείωση της ESL στην Ευρώπη στο 10% έως το 2020. Την ώρα που συντάσσονταν αυτές οι συστάσεις, το ποσοστό της ESL στην Ευρώπη ήταν 13,4%. Οι προτεινόμενες πολιτικές περιλάμβαναν μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης για τη μείωση της ESL¹². Το 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση αξιολόγησης της εφαρμογής το 2011 των συστάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη μείωση της ESL στις ευρωπαϊκές χώρες. Η έκθεση του 2019 διαπίστωσε ότι:

- Μέχρι το 2018, το συνολικό ποσοστό ESL στην Ευρώπη είχε πέσει στο 10,6%, 2,8 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από το ποσοστό ESL του 2011.
- Παρόλο που πολλές χώρες είχαν ποσοστά ESL κάτω από 10% μέχρι το 2018, άλλες χώρες της ΕΕ συνέχισαν να έχουν ποσοστά ESL που υπερέβαιναν τον στόχο του 10% (Εικόνα 1), συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας (17,9%) και της Ιταλίας (14,5%) (Εικόνα 1).
- Οι μαθητές που ήταν πιο πιθανό να εγκαταλείψουν το σχολείο πρόωρα ήταν παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, εθνικές και φυλετικές μειονότητες (Εικόνα 2), μαθητές από χαμηλότερα κοινωνικο-οικονομικά υπόβαθρα, με τους άνδρες να είναι πολύ πιο πιθανό από τις γυναίκες να εγκαταλείψουν το σχολείο πρόωρα (Εικόνα 3).

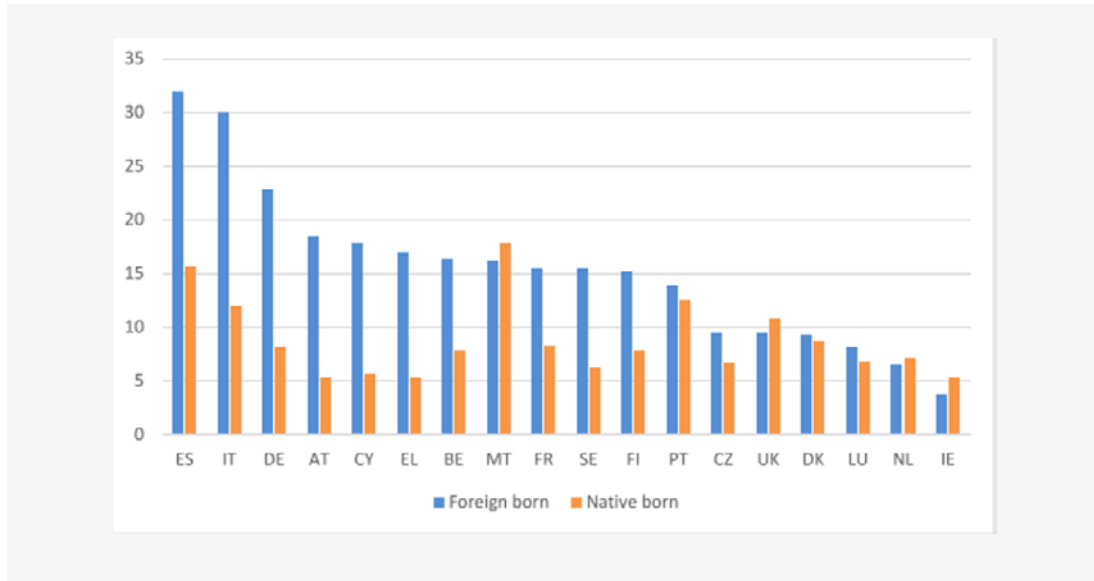
Εικόνα 1. Εξέλιξη του ποσοστού ESL στα κράτη μέλη της ΕΕ όπου η ESL έχει μειωθεί μεταξύ 2011 και 2018. Ανακτήθηκε από: Donlevy et al. (2019)¹³. Αρχική πηγή: Eurostat

¹² Βλέπε:

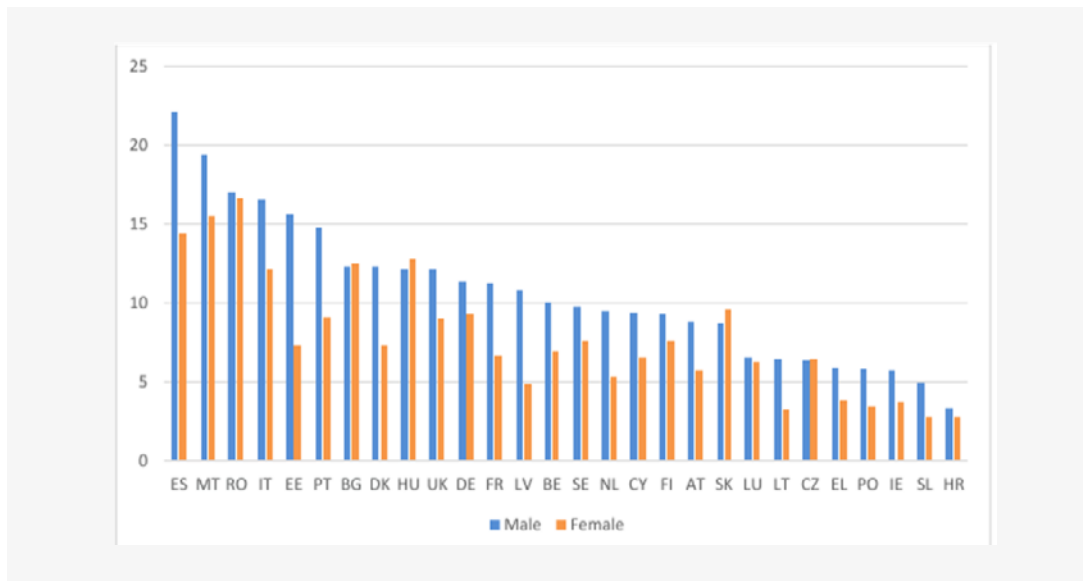
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/72f0303e-cf8e-11e9-b4bf-01aa75ed71a1/language-en>

¹³ Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M., Downes, P. (2019). Assessment of the implementation of the 2011 council recommendation on policies to reduce early school leaving. European Commission.

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/72f0303e-cf8e-11e9-b4bf-01aa75ed71a1>

Πίνακας 1. Διαφορές στην ESL μεταξύ γηγενών και γεννημένων στο εξωτερικό στην ΕΕ28 μεταξύ 2011 και 2018. Ανακτήθηκε από: Donlevy et al. (2019). Αρχική πηγή: Eurostat

Πίνακας 2. Το χάσμα των φύλων ως προς την πρόωγη σχολική εγκατάλειψη στην ΕΕ28 το 2011 και το 2018. Ανακτήθηκε από: Donlevy et al. (2019). Αρχική πηγή: Eurostat

Ενεργειες που απαιτουνται σε τοπικα προγραμματα αντιμετωπισης ESL

Με βάση τις τάσεις της ESL στην Ευρώπη, είναι σαφές ότι η αποδέσμευση από το σχολείο και η ESL είναι περίπλοκα φαινόμενα στενά συνδεδεμένα με τις ευρεία εφαρμοσμένες κυβερνητικές πολιτικές αλλά

και τις οικονομικές δαπάνες για την εκπαίδευση σε κάθε χώρα. Με άλλα λόγια, οι φτωχότερες χώρες που βρίσκονται ήδη σε μειονεκτική θέση συνεχίζουν να θέτουν σε μειονεκτική θέση τους μαθητές τους λόγω έλλειψης πόρων, ενώ τα σχολεία με καλύτερη χρηματοδότηση τα πάνε καλύτερα στην πρόληψη της ESL. Έχει καταστεί επίσης σαφές ότι η πανδημία του COVID-19 έχει επιδεινώσει τα ήδη υπάρχοντα μειονεκτήματα.

**4. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ
ΠΡΟΩΡΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ**

4. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΡΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ¹⁴

Η επιρροή της ESL στις επιδόσεις των μαθητών στην εκπαίδευση

Το ερώτημα του κατά πόσο η πρόωρη σχολική εγκατάλειψη επηρεάζει τις επιδόσεις των μαθητών στην εκπαίδευση και το μέλλον τους είναι πολύπλοκο. Στην πιο βασική του έννοια, οι μαθητές που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο δεν αποκτούν δίπλωμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο αργότερα θα επηρεάσει τις πιθανότητές τους να βρουν απασχόληση και να έχουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας που μπορεί να τους ενδιαφέρουν. Ωστόσο, όταν σκεφτόμαστε το γεγονός ότι η ESL δεν αναφέρεται απλώς στη στιγμή που οι μαθητές εγκαταλείπουν το σχολείο, αλλά συχνά είναι μια σταδιακή διαδικασία αποδέσμευσης από το σχολείο, τότε μπορούμε να εκτιμήσουμε τις επιζήμιες επιπτώσεις που μπορεί να έχει η ESL στις επιδόσεις των μαθητών, εντός και εκτός εκπαίδευσης.

Αυτό που γνωρίζουμε είναι οι πολλαπλοί τρόποι με τους οποίους η ESL μπορεί να μειώσει τις ευκαιρίες και τις πιθανότητες των μαθητών να:¹⁵

- Μάθουν πώς να μαθαίνουν, με άλλα λόγια, πώς να κατανοούν έννοιες και να αναλύουν ζητήματα. Αυτές είναι δεξιότητες απαραίτητες όχι μόνο στην εκπαίδευση αλλά και στην αγορά εργασίας και στην προσωπική ζωή.
- Αναπτύσσονται περαιτέρω όταν θεωρούν την εκπαίδευση ως δια βίου μάθηση
- Ενσωματωθούν στον κόσμο της εργασίας.
- Διαχειρίζονται και να αντιμετωπίζουν τις αγχωτικές συνθήκες στη ζωή τους με τρόπο που

να μην επηρεάζει αρνητικά τη λειτουργικότητά τους στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας και σε άλλους τομείς της ζωής.

- Ανακαλύψουν τα ταλέντα, τις δεξιότητες και τις δυνατότητές τους. Ιδανικά τα σχολεία προσφέρουν ένα μέρος όπου οι μαθητές μπορούν να καταλάβουν ποιοι είναι, τι θέλουν να είναι και σε τι είναι καλοί. Οι μαθητές που αρχίζουν να αποσυνδέονται από το σχολείο μπορεί να μην επωφεληθούν από αυτό.
- Αναπτύξουν τις βασικές ικανότητες για την επιτυχία, δηλαδή μια θετική αίσθηση του εαυτού, τον αυτοέλεγχο, τις δεξιότητες λήψης αποφάσεων, το ηθικό σύστημα πεποιθήσεων και την προκοινωνική σύνδεση.
- Βελτιώσουν τις κοινωνικές δεξιότητες που επιτρέπουν στους μαθητές να δικτυωθούν και να συνδεθούν με συνομηλικούς και ενήλικες και να αναπτύξουν υποστηρικτικά δίκτυα που μπορεί να περιλαμβάνουν συμμαθητές, δασκάλους και ενήλικες που μπορεί να είναι σημαντικά για την αντιμετώπιση αγχωτικών συνθηκών, για τη λήψη αποφάσεων που ευνοούν τις προοπτικές ζωής των μαθητών και για την πρόσβαση σε ευκαιρίες που μπορεί να βελτιώσουν τη μάθηση των μαθητών.
- Οργανώσουν τις δυνατότητες των μαθητών για λήψη πολιτικών αποφάσεων και για να κάνουν τις απόψεις τους να ακούγονται. Ιδανικά, τα σχολεία είναι χώροι που προσφέρουν ευκαιρίες εξάσκησης της πολιτικής οργάνωσης με τη μορφή των εκπροσώπων των μαθητών σε επίπεδο τάξης και σχολείου.
- Αποκτήσουν, εκτιμήσουν και αναπτύξουν διαπολιτισμικές ικανότητες, οι οποίες είναι το κλειδί της επιτυχίας σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο και σε πλαίσια διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

14. Οι ακόλουθες πρακτικές εντοπίστηκαν αρχικά από την Domiziana Turcatti και τη Martha Montero-Sieburth, με την υποστήριξη της Rabiya Chaudhry στην έκθεση: «Μια εις βάθος ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τις «βέλτιστες πρακτικές» για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στα σχολεία με διαπολιτισμικά πλαίσια» που δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο της Διεθνούς Ένωσης Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (IAIE) στις 24 Ιουνίου 2020. Η έκθεση καλύπτει την ερευνητική βιβλιογραφία από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη σχετικά με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (ESL) που έχει διεξαχθεί τις τελευταίες δύο δεκαετίες και περιλαμβάνει πρόσφατη βιβλιογραφία που δημοσιεύεται στην Ευρώπη σχετικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στην εκπαίδευση.

15. Δείτε επίσης για παράδειγμα: <http://ftp.iza.org/dp7791.pdf>

Είναι σαφές ότι η ESL δεν επηρεάζει μόνο την επίτευξη των μαθητών όσον αφορά την απόκτηση διπλώματος, αλλά στη συνέχεια παρεμποδίζει και την εύρεση εργασίας. Η επόμενη ενότητα εισάγει μερικές από τις πιο σημαντικές αποτελεσματικές πρακτικές που βασίζονται στην έρευνα για την πρόληψη της ESL.

Αποτελεσματικές πρακτικές για την εξουδετέρωση της ESL

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει 14 αποτελεσματικές πρακτικές για την αντιμετώπιση της ESL. Είναι πρακτικά σχεδιασμένες για να αναγνωρίζεται η ύπαρξη των πρακτικών αυτών στο αρχικό τους πλαίσιο για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και για να εμπνεύσει δασκάλους και εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν και να προσαρμόσουν τις δικές τους πρακτικές. Περιγράφονται η έννοια της κάθε πρακτικής (περί τίνος πρόκειται), η ουσία της (πώς γίνεται καλύτερα κατανοητή), η σημασία

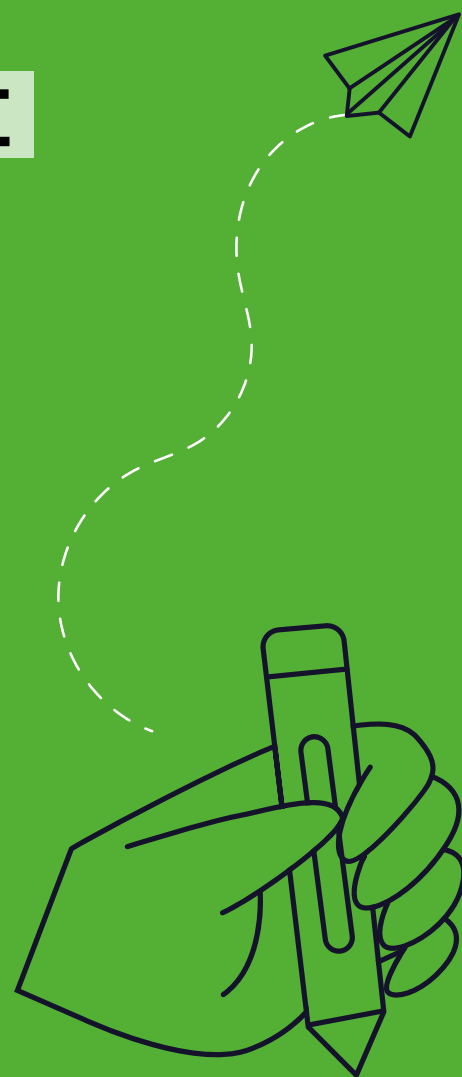
της (πόσο σημαντική), πώς έχει εφαρμοστεί (πώς πραγματοποιήθηκε) και πώς μπορεί να εκτιμηθεί ή να αξιολογηθεί (πόσο αποτελεσματική είναι). Σε κάθε ορισμό, τα κριτήρια για την πρακτική περιλαμβάνουν τις περιγραφές και τους δείκτες που αξιολογούν την απόδοση της καθεμίας.

Οι πρακτικές ομαδοποιούνται από το επίπεδο της τάξης στο επίπεδο του σχολείου και παρουσιάζονται ως εξής:

- Το πρώτο μέρος ασχολείται με το σύνολο των πρακτικών που λαμβάνουν χώρα σε επίπεδο τάξης
- Το δεύτερο μέρος αφορά πρακτικές που εφαρμόζονται στο σχολικό περιβάλλον
- Το τρίτο μέρος προσδιορίζει πρακτικές και πολιτικές σε επίπεδο σχολείου που συμβάλλουν στη διασφάλιση ότι οι μαθητές δε θα αποσυνδεθούν από και στη συνέχεια εγκαταλείψουν το σχολείο.

5. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΑΞΗΣ

5. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΑΞΗΣ

Δημιουργήστε ένα περιβαλλον ταξης που προωθεί έναν ασφαλή, ενδυναμωτικό και εμπλουτιστικό χώρο για μαθητή

Τι σημαίνει η δημιουργία ενός περιβαλλοντος ταξης που προωθεί τη μαθητή και γιατί αυτό είναι σημαντικό;

Η ικανότητα αποτελεσματικής διαχείρισης ενός περιβάλλοντος τάξης είναι κείρας σημασίας για την προώθηση της κοινωνικο-συναισθηματικής και ακαδημαϊκής ανάπτυξης. Ιδανικά, η ανάπτυξη βασικών κανόνων, προτύπων επικοινωνίας και κανόνων συμπεριφοράς γίνεται σε συνεργασία με τους μαθητές. Αυτό δημιουργεί περισσότερη δέσμευση και μια αίσθηση ότι τους ανήκει η διαδικασία. Οι μαθητές θα πρέπει επίσης να αισθάνονται ασφαλείς να είναι ο εαυτός τους, να εκφράζουν την ταυτότητά τους και να μοιράζονται τις απόψεις τους. Υγιεινά περιβάλλοντα στην τάξη που ενθαρρύνουν τη μάθηση παρακινούν τους μαθητές να συμμετέχουν και να παραμένουν στο σχολείο και, κατά συνέπεια, μπορούν να μειώσουν τη σχολική αποδέσμευση και την ESL.

Πως μπορούν οι εκπαιδευτικοί να δημιουργήσουν ένα περιβαλλον ταξης που προωθεί τη μαθητή;

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον τάξης που προωθεί τη μάθηση:

- Δημιουργώντας μαζί με τους μαθητές σαφείς βασικούς κανόνες και κανόνες επικοινωνίας και συμπεριφοράς από την πρώτη ημέρα στην τάξη, εμπλέκοντας τους μαθητές σε αυτή τη διαδικασία. Αυτοί θα πρέπει να είναι θετικά (ανταμοιβές που είναι γενικά ορισμένες) και όχι αρνητικά διατυπωμένοι (συζήτηση για τιμωρία).
- Αποφεύγοντας προσωπικές επιθέσεις και προσβολές. Προσδιορίζοντας, μαζί με τους μαθητές, συμπεριφορές που δεν είναι αποδεκτές στην τάξη και ονοματίζοντας αυτές. Οι προσεγγίσεις που αποκαθιστούν τη δικαιοσύνη έχει

βρεθεί ότι λειτουργούν καλύτερα όταν τα περιστατικά λαμβάνουν χώρα.¹⁶

- Με το να αναλογίζονται συνεχώς την ατμόσφαιρα της τάξης, να δημιουργούν μηχανισμούς για την αξιολόγηση της ατμόσφαιρας στην τάξη και να βελτιώνουν την ατμόσφαιρα της τάξης, εάν χρειαστεί.
- Επικοινωνώντας τη νοοτροπία του σχολείου εάν το σχολείο έχει νοοτροπία ένταξης ή/και ανθρωπίνων δικαιωμάτων – στους μαθητές αλλά και στην ευρύτερη σχολική κοινότητα.
- Συζητώντας με μαθητές (αλλά και με τις οικογένειές τους και αν είναι δυνατόν με την ευρύτερη σχολική κοινότητα) θέματα που σχετίζονται με τον αποκλεισμό και τον εκφοβισμό και γνωστοποιώντας με σαφήνεια τις πολιτικές του σχολείου κατά του εκφοβισμού, εάν υπάρχουν.
- Επικοινωνώντας με τους μαθητές σχετικά με τις ευθύνες τους για την ανάπτυξη θετικής ατμόσφαιρας στην τάξη και συζητώντας μαζί τους τη διαδικασία σχετικά με το πώς μπορούν να γίνουν βελτιώσεις.
- Εντοπίζοντας κακές συμπεριφορές και συζητώντας άμεσα σχετικά με αυτές .
- Δρώντας θετικά για την αποκατάσταση της συμμετοχής των μαθητών.
- Επιβραβεύοντας θετικές συμπεριφορές που οδηγούν στη μάθηση, τη συνεργασία και τις δεξιότητες καθημερινής ζωής.
- Διατηρώντας την εστίαση στη μάθηση και όχι σε διαταραχές ή ανάρμοστες συμπεριφορές

Αίσθηση ασφαλείας

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αποφεύγουν πρακτικές που μπορεί να οδηγήσουν τους μαθητές στο να αισθάνονται ανασφαλείς, χωρίς υποστήριξη και που ίσως απομονώσουν περαιτέρω τους μαθητές «σε κίνδυνο». Πολλές από τις λεγόμενες προσεγγίσεις «μηδενικής ανοχής» κάνουν ακριβώς αυτό που θα έπρεπε να αποφεύγεται. Συχνά απευθύνονται σε μαθητές που έχουν «ειδικές ανάγκες» (π.χ. αυτισμό ή ΔΕΠ-Υ) ή αντιμετωπίζουν δύσκολες καταστάσεις στο σπίτι, περιθωριοποιώντας τους έτσι περαιτέρω. Επίσης, αυταρχικά μέτρα όπως το να φωνάζουν, να

16. Βλέπε π.χ.
<https://restorativejustice.org.uk/restorative-practice-education-0>

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Χαρτογράφηση της σχολικής ασφάλειας: μαθητές από κάθε τάξη (πρώτα ως άτομα και στη συνέχεια ως τάξη) υποδεικνύουν σε χάρτη του σχολείου πού βρίσκονται οι ζεστές/κόκκινες (μη ασφαλείς) θέσεις, οι κίτρινες (μέτρια ασφαλείς) περιοχές και πού είναι οι πράσινες (ασφαλείς) περιοχές. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συζητούν το θέμα αυτό σε ομάδες (τάξεις) και παρουσιάζουν έναν οδικό χάρτη ώστε να κάνουν τους μη ασφαλείς χώρους να γίνουν πιο ασφαλείς, και επίσης να κάνουν το σχολείο στο σύνολό του πιο ασφαλές.

στέλνουν τους μαθητές στο γραφείο του διευθυντή για να αποκαταστήσουν την τάξη στην αίθουσα δεν λειτουργούν καλά και μπορούν να συμβάλλουν στην αποδέσμευση από το σχολείο και στην πρόωρη σχολική εγκατάλειψη. Η αποβολή ενός διασπαστικού μαθητή από την τάξη επηρεάζει όχι μόνο τη συναισθηματική και συμπεριφοριστική σχολική δέσμευση του μαθητή που έχει αποβληθεί αλλά και τη δέσμευση των άλλων μαθητών. Οι μαθητές μπορεί να αντιλαμβάνονται τη διοίκηση του σχολείου ως αυθαίρετη και άδικη και ίσως να δυσανασχετούν και να φοβούνται τις σχολικές αρχές, οι οποίες μπορεί να θέτουν σε κίνδυνο τη δέσμευσή τους και την επιθυμία τους για μάθηση. Το να γίνεσαι κατανοητός από τους μαθητές με σεβασμό στην ατμόσφαιρα της σχολικής τάξης και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων μπορεί να

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν ένα όργανο μέτρησης που ονομάζεται θερμόμετρο ασφάλειας. Οι μαθητές ρωτούνται ανώνυμα 5-6 ερωτήσεις «ασφάλειας» σε διάφορα σημεία του έτους, όπως: «Νιώθω αποδεκτός από άλλους μαθητές». Οι απαντήσεις μεταφράζονται σε οπτικό θερμόμετρο που είναι κρεμασμένο στον τοίχο. Τα αποτελέσματα συζητούνται με τους μαθητές (και άλλους στο σχολείο, αν συμφωνούν όλοι). Οι ερωτήσεις τίθενται 2-3 φορές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους για την παρακολούθηση της προόδου.

τους ενδυναμώνει και επίσης να τους διδάξει (μαθαίνω κάνοντας) σχετικά με τη δημοκρατική λήψη αποφάσεων.

Η θετική ενίσχυση έχει αποδειχθεί ότι είναι ένα πολύ πιο ισχυρό εργαλείο από την αρνητική ανατροφοδότηση.¹⁷ Εκπαιδευτικοί που παρέχουν εποικοδομητική ανατροφοδότηση που υποδεικνύει στους μαθητές τι έχουν κάνει καλά και τι πρέπει να βελτιωθεί, ενθαρρύνει τους μαθητές και αυξάνει την αυτοπεποίθησή τους. Όταν οι μαθητές βλέπουν ότι τα πάνε καλά και αντιλαμβάνονται τι πρέπει να βελτιώσουν, είναι πιο πιθανό να δουν τον εαυτό τους να μαθαίνει. Επιπλέον, οι μαθητές που έχουν αυτοπεποίθηση και

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι μαθητές μπορούν να ερωτηθούν στην αρχή του έτους ποιες είναι οι προσδοκίες τους για το έτος (όχι μόνο από την άποψη των βαθμών), πώς σκέφτονται ότι αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν και ποιες μπορεί να είναι ο ρόλος τους σε αυτή τη διαδικασία και ποιες νομίζουν ότι είναι ο ρόλος που ο δάσκαλος μπορεί να παίξει. Αυτό μπορεί να σφραγιστεί με μια συμφωνία ή ακόμη και «συμβόλαιο» που θα συντάξουν μαζί. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να σχεδιάσουν μια διαδικασία παρακολούθησης. Αυτή η διαδικασία δημιουργεί ένα μονοπάτι επικοινωνίας ανάμεσα στους δασκάλους και τους μαθητές τους.

θεωρούν τους εαυτούς τους πραγματικούς μαθητές, ενώ προκαλούνται από ενδιαφέρον και διεγερτικό περιεχόμενο, θα προσπαθήσουν να ανταποκριθούν στις όποιες προκλήσεις υπάρχουν και να μάθουν. Δίνοντας στους μαθητές περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να λύσουν κάποια ηθικά ή συναισθηματικά θέματα είναι ένα ακόμη βήμα προς μια θετική κατεύθυνση για την κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση. Υπάρχουν πολλά καλά καθιερωμένα και περιεκτικά κοινωνικο-συναισθηματικά προγράμματα με βάση το σχολείο σε όλη την Ευρώπη που έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά.

17. Βλέπε π.χ
<https://www.jstor.org/stable/42975454>

Πως μπορούν οι εκπαιδευτικοί να αξιολογήσουν τη μαθηση που είναι σε εξέλιξη-με την ευρεία έννοια;

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να γνωρίζουν όχι μόνο την ακαδημαϊκή ανάπτυξη των μαθητών (βαθμούς) αλλά είναι επίσης σημαντικό να επικεντρώνονται στις κοινωνικο-συναισθηματικές ικανότητες που επιδεικνύουν οι μαθητές όταν επεξεργάζονται θέματα στην τάξη με εκπαιδευτικούς και συνομηλίκους. Αυτή η συνειδητοποίηση θα βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να απευθυνθούν στη δέσμευση των μαθητών. Οι αντανακλαστικές αξιολογήσεις των μαθητών (π.χ. χρησιμοποιώντας ημερολόγια) είναι επίσης χρήσιμοι μηχανισμοί που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της χρονιάς και να αναπαρασταθούν μέσω εικόνων, μελετών περίπτωσης ή αφήγησης ιστοριών κ.λπ. ώστε να αποτελέσουν τελικά τεκμηριωμένες πρακτικές.

Η σημασία των υψηλών προσδοκιών των εκπαιδευτικών

Γιατί είναι σημαντική η επικοινωνία και η διατήρηση των υψηλών προσδοκιών των εκπαιδευτικών για τους μαθητές;

Εκπαιδευτικοί που επικοινωνούν και διατηρούν υψηλές προσδοκίες για τους μαθητές, και που σχεδιάζουν δραστηριότητες που τους προκαλούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, βοηθούν στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της αποσύνδεσης από το σχολείο και της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.¹⁸ Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι χαμηλές προσδοκίες των εκπαιδευτικών:

- Κάνουν τους μαθητές να αισθάνονται ότι δεν υπάρχουν πολλά να μάθουν, ότι το υλικό είναι πολύ εύκολο και όχι απαιτητικό και αποδεσμευτούν γνωσιακά.
- Μπορεί να οδηγήσει σε συναισθηματικά αποδεσμευμένους μαθητές, οι οποίοι μπορεί να αισθάνονται ότι ο δάσκαλός τους κάνει διακρίσεις εναντίον τους και τους αντιμετωπίζει σαν να είναι χαζοί. Μερικοί μαθητές θα αισθάνονται προσβεβλημένοι που οι δάσκαλοι έχουν τόσο

χαμηλές προσδοκίες, ενώ άλλοι θα “διαφύγουν” στις χαμηλές προσδοκίες και θα κάνουν πολύ λιγότερα από ό, τι είναι ικανοί.

- Μπορεί να οδηγήσει σε συμπεριφορικά αποδεσμευμένους μαθητές που ενεργά σταματούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες στην τάξη, να κάνουν την εργασία τους, ή να έρχονται στην τάξη.

Πως μπορούν οι εκπαιδευτικοί να επικοινωνούν και να διατηρούν υψηλές προσδοκίες για τους μαθητές;

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επικοινωνούν και να διατηρούν υψηλές προσδοκίες:

- Αναγνωρίζοντας και προσφέροντας απαιτητικό εκπαιδευτικό υλικό. Οι μαθητές μπορούν επίσης να συμμετέχουν σε τέτοιες αποφάσεις, επιτρέποντάς τους να είναι οι “κάτοχοι” των υλικών.
- Κάνοντας εσωτερικές αποδόσεις της επιτυχίας (είστε έξυπνοι, έτσι
- έχετε τη δυνατότητα να το κάνετε αυτό) και εξωτερικές αποδόσεις της αποτυχίας (δεν τα καταφέρατε λόγω περιστάσεων- μπορείτε να αλλάξετε αυτές τις επιρροές).
- Δίνοντας σε όλους τους μαθητές την ευκαιρία να εκφράσουν τις ιδέες τους και να δείξουν τις ικανότητες και τις γνώσεις τους.
- Δουλεύοντας μαζί με τους μαθητές για τον εντοπισμό στόχων που είναι απαιτητικοί αλλά όμως εφικτοί. Η ανάπτυξη ατομικών σχεδίων μάθησης (ILP) για κάθε μαθητή, με τη συμβολή τους, είναι ένας τρόπος να επιτευχθεί αυτό.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Συνεργατικές, μικρής ομάδας, μαθησιακές μεθοδολογίες όπως η Μέθοδος Jigsaw και η Σύνθετη Οδηγία έχουν σχεδιαστεί για να επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να πετύχουν. Όλοι οι μαθητές αναλαμβάνουν ευθύνες για τη μάθηση τη δική τους και των συνομηλίκων τους σε τέτοιες μεθοδολογίες. Οι ρόλοι των ομάδων τείνουν να εναλλάσσονται.

18. Βλέπε για παράδειγμα : Callingham, M. (2016). Engaging student input on student engagement in learning. *International Journal on 18 School Disaffection*, 12(1), 3-22.

<https://doi.org/10.18546/IJSD.12.1.01>; Tarabini, A., Curran, M., Montes, A., & Parcerisa, L. (2019). Can educational engagement prevent Early School Leaving? Unpacking the school's effect on educational success. *Educational Studies*, 45(2), 226–241. <https://doi.org/10.1080/03055698.2018.1446327>

- Λέγοντας και δείχνοντας στους μαθητές ότι μπορούν να τα καταφέρουν, χτίζοντας έτσι την εμπιστοσύνη τους.
- Επαινώντας τους μαθητές για την καλή δουλειά αλλά ο έπαινος να είναι ειλικρινής.
- Δίνοντας εποικοδομητική και συγκεκριμένη ανατροφοδότηση που δείχνουν στους μαθητές τι έχουν κάνει καλά και τι μπορούν να βελτιώσουν.

Οι προσδοκίες των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς

Λιγότερο συχνά το επίκεντρο των παρεμβάσεων είναι οι προσδοκίες των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς. Για να δημιουργήσετε πραγματικά μια θετική και υποστηρικτική ατμόσφαιρα στην τάξη, οι μαθητές πρέπει να πιστεύουν ότι οι εκπαιδευτικοί εργάζονται για το δικό τους συμφέρον, ότι “ξέρουν τι κάνουν και για τι μιλάνε” και ότι μπορούν να τους εμπιστευτούν.

Συχνά οι μαθητές δεν εμπιστεύονται τους δασκάλους τους ότι “κάνουν το σωστό” όταν αρνητικές κοινωνικές συμπεριφορές όπως ο εκφοβισμός λαμβάνουν χώρα.¹⁹ Τότε δεν θα παρακινηθούν να ενημερώσουν τους εκπαιδευτικούς ότι υπάρχουν προβλήματα με τέτοιες αρνητικές και εν μέρει ή εξ ολοκλήρου αόρατες συμπεριφορές.

Ποιοι είναι οι διαφορετικοί τρόποι αξιολόγησης των προσδοκιών των εκπαιδευτικών;

Ο προσδιορισμός των τύπων προσδοκιών που έχουν οι εκπαιδευτικοί μπορεί να αξιολογηθεί με την ανάπτυξη δεικτών για το πώς οι μεμονωμένοι μαθητές ανταποκρίνονται σε τέτοιες προσδοκίες και πού βρίσκονται στην εκπλήρωση αυτών των προσδοκιών. Η εισαγωγή ευέλικτων και ποικίλων μέτρων αξιολόγησης σημαίνει ότι οι μαθητές δεν αξιολογούνται μόνο για το πόσο καλά τα πηγαίνουν σε δοκιμασίες και εξετάσεις, αλλά σε μια σειρά από άλλα μέτρα που εξετάζουν τη γνώση τους και την ικανότητά τους και εστιάζουν στη συμμετοχή και τη συμπεριφορά τους στη μάθηση. Το να έχει ευέλικτα και ποικίλα μέτρα αξιολόγησης σημαίνει ότι ο δάσκαλος προσαρμόζει τις προσδοκίες του στις συγκεκριμένες ανάγκες και συνθήκες καθενός από

τους μαθητές τους και ευθυγραμμίζει τη διδασκαλία του με τη μάθηση των μαθητών τους βασισμένος στις ενδείξεις για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να μάθουν καλύτερα. Μη γνωστικές αξιολογήσεις που αποδεικνύουν τις κοινωνικές απαντήσεις των μαθητών σε τέτοιες προσδοκίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και μπορεί να περιλαμβάνουν θεατρικές παραστάσεις, παιχνίδια ρόλων, συγγραφή ποίησης και παρουσιάσεις. Όσον αφορά την ακαδημαϊκή πρόοδο, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναπτύξουν διαγράμματα της προόδου του μαθητή με βάση την εκπλήρωση αυτών των προσδοκιών και να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων και την ολοκλήρωση των εργασιών ως αποδεικτικά στοιχεία. Οι μαθητές θα πρέπει επίσης να αυτο-αξιολογούν την πρόδοσή τους ή την έλλειψή της.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εισαγάγουν τη χρήση χαρτοφυλακίων εργασίας ή άλλες εργασίες που μπορούν να αξιολογηθούν στο τέλος του έτους και να αντιπροσωπεύσουν την καλύτερη δουλειά του μαθητή. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εξηγήσουν, για παράδειγμα, ότι το χαρτοφυλάκιο πρέπει να περιέχει τουλάχιστον 5 εκθέσεις για 5 θέματα της επιλογής τους που έχουν καλυφθεί κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και μπορούν να βαθμολογηθούν αναλόγως από το μαθητή και το δάσκαλο. Ένα βήμα πέρα από αυτό είναι να βάλουμε τους μαθητές (ειδικά της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) να συν-δημιουργήσουν το δικό τους πρόγραμμα σπουδών και να αναπτύξουν πολλαπλές εργασίες γύρω από το σημείο εστίασής τους.

Οι μαθητές που σταθερά δεν παίρνουν καλούς βαθμούς, τείνουν να αποσυνδέονται από το σχολείο, να μην έχουν αυτοπεποίθηση, και μπορεί να αρχίσουν να σκέφτονται ότι το σχολείο δεν είναι για αυτούς, αυξάνοντας την πιθανότητα αποσύνδεσης από το σχολείο.²⁰ Η εισαγωγή ευέλικτων και ποικίλων μέτρων αξιολόγησης μπορεί να επιτρέψει στους μαθητές να αισθάνονται ότι το σχολείο τους κατανοεί και δεν χρειάζεται να μένουν πίσω.

19. Βλέπε για παράδειγμα: Smith P. K., Pepler D., Rigby K. (2004). Bullying in schools: How successful can interventions be? Cambridge, UK: 19 Cambridge University Press. ; De Luca L, Nocentini A, Menesini E. The Teacher's Role in Preventing Bullying. Front Psychol. 2019;10:1830. Published 2019 Aug 14. doi:10.3389/fpsyg.2019.01830

20. Βλέπε π.χ...

<https://pedsinreview.aappublications.org/content/26/7/233>

εξετάσεις και οι δοκιμασίες, ο πιο συνηθισμένος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών, σπάνια αντανακλούν τη συνολική μάθηση των μαθητών. Μερικοί μαθητές μπορεί να αισθάνονται αγχωμένοι και νευρικοί σχετικά με τη συμμετοχή στις εξετάσεις, το οποίο επηρεάζει αρνητικά την απόδοσή τους. Οι εξετάσεις που έχουν "βαριά γλώσσα" φέρνουν σε μειονεκτική θέση τους μαθητές των οποίων η γλώσσα που μιλούν στο σπίτι είναι διαφορετική από την κύρια γλώσσα του σχολείου. Άλλοι μπορεί να μην είναι σε θέση να μελετήσουν και να μάθουν έννοιες και περιεχόμενο όπως θα έκαναν σε λιγότερο αγχωτικές καταστάσεις. Ακόμα άλλοι μπορεί να αισθάνονται ότι χρειάζονται διαφορετικές προσεγγίσεις για να κατανοήσουν το θέμα και να απαντήσουν αποτελεσματικά. Όπως απέδειξε ο Howard Gardner (1993)²¹, πρέπει να χρησιμοποιούμε τις λεγόμενες πολλαπλές νοημοσύνες των μαθητών και να προσαρμόζουμε τη διδασκαλία και την αξιολόγησή μας για να ανταποκριθούμε στις απαντήσεις τους παρέχοντας ένα μεγαλύτερο ρεπερτόριο μέτρων αξιολόγησης.

Ενώ οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να απορρίψουν εντελώς τις δοκιμασίες και τις εξετάσεις, μπορούν να εισαγάγουν άλλα μέτρα αξιολόγησης που προσαρμόζονται στα μαθησιακά στυλ των μαθητών:

- Βαθμοί επιτυχίας και αποτυχίας
- Βαθμοί συμμετοχής.
- Χρησιμοποιώντας τις αποκαλούμενες αφηγηματικές αξιολογήσεις, όπου δεν υπάρχουν βαθμοί αλλά δυνατά σημεία και περιθώρια βελτίωσης.
- Οι μαθητές να υποβάλλουν αξιολογήσεις χαρτοφυλακίου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Για πολλές μειονοτικές κοινότητες, η επιβεβαίωση της γλώσσας, της ιστορίας και του πολιτισμού τους είναι αποφασιστικής σημασίας, επειδή εκφράζει υψηλές προσδοκίες. Η μάθηση σκαλωσιάς και τα κανάλια θετικής επικοινωνίας με τις κοινότητές τους ενδέχεται να τους επιτρέψουν να αποκτήσουν αναφορές ως προς το τι αναμένεται από αυτούς μέσα σε ένα συγκεκριμένο σχολείο και τη δική του πολιτιστική νοοτροπία. Η καθιέρωση θετικής επικοινωνίας με τους γονείς θα προσφέρει δέσμευση στην εκπαίδευση

- Οι εργασίες για το σπίτι να έχουν διαφορετικά κριτήρια βαθμολόγησης, όπως ποσοστά στον υπολογισμό του τελικού βαθμού.
- Υπολογισμός του μέσου όρου της αυτοαξιολόγησης του μαθητή και του βαθμού του δασκάλου.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν επίσης να εισαγάγουν πιο ρητά τη συμμετοχή στο σύστημα βαθμολόγησης που καθορίζεται από το εάν οι μαθητές συμβάλλουν στην τάξη, κάνουν την εργασία τους, και φέρνουν το σχολικό τους υλικό στην τάξη.

Στα σχολεία όπου υπάρχει γλωσσική ποικιλομορφία και η πρώτη γλώσσα των μαθητών μπορεί να μην είναι η ίδια με τη γλώσσα διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δεχτούν την εργασία στην αρχική γλώσσα του μαθητή, ειδικά εάν ο δάσκαλος ή άλλοι, συμπεριλαμβανομένων των διερμηνέων στο σχολείο, μιλούν άπταιστα αυτή τη γλώσσα. Οι γλώσσες που οι μαθητές μιλούν στο σπίτι δεν πρέπει να θεωρούνται έλλειμμα αλλά πόρος. Οι μαθητές με διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα ίσως να χρειαστούν καθοδήγηση από τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των εθνικών πολιτιστικών προσδοκιών του σχολείου, οι οποίες βρίσκονται συχνά στο περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων τους, αλλά μπορεί να μην είναι κοινά με τα δικά τους πολιτιστικά πρότυπα. Ένας δεσμός εμπιστοσύνης είναι ιδιαίτερα σημαντικός μεταξύ του δασκάλου και αυτών των μαθητών.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί η χρήση ευελικτων και ποικιλων μετρων αξιολογησης;

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να πειραματιστούν με διαφορετικά μέτρα αξιολόγησης που ταιριάζουν με τη μάθηση του μαθητή, ιδιαίτερα μαθητών με συγκεκριμένα στυλ μάθησης και με διαφορετικές προσεγγίσεις στη μάθηση.

Ο σεβασμός για τους μετανάστες μαθητές και τους μαθητές που αποτελούν εξαίρεση απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να προσαρμόσουν τα διαφορετικά μέτρα ώστε να αξιολογήσουν καλύτερα αυτούς τους μαθητές. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν κριτήρια διαβάθμισης που είναι σαφώς κατανοητά και να κατέχονται από τους μαθητές, αλλά και από τις οικογένειές τους.

21. <https://www.simplypsychology.org/multiple-intelligences.html>
Αυτή η ιστοσελίδα είναι σε πολλές γλώσσες.

**6. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ
ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

6. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αναπτύξτε ένα θετικό και συμπεριληπτικό περιβάλλον σε ένα σχολείο που προαγει την επιτυχία των μαθητών

Τι σημαίνει να αναπτύξουμε ένα θετικό και συμπεριληπτικό περιβάλλον που προαγει την επιτυχία των μαθητών και ποιοι είναι οι τρόποι για να επιτευχθεί αυτό;

Η ανάπτυξη ενός θετικού και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλοντος απαιτεί δύο σημαντικές προϋποθέσεις: (1) όλοι στο σχολείο να πιστεύουν ότι οι μαθητές μπορούν να τα πάνε καλά και να επιτύχουν, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους ή τα χαρακτηριστικά τους και (2) οι ευκαιρίες για όλους τους μαθητές για να είναι επιτυχείς θα δίνονται έτσι ώστε οι μαθητές να μπορούν να αναγνωρίσουν τις δυνατότητές τους.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί:

- Γιορτάζοντας τις επιτυχίες των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον (π. χ. δημοσιεύοντας τα επιτεύγματά τους, καθιστώντας τα ορατά, δημιουργώντας σχολικά κολάζ).
- Με τη δημιουργία μιας συμπεριληπτικής νοοτροπίας στο σχολείο και/ ή βασισμένης στα ανθρώπινα δικαιώματα, η οποία γνωστοποιείται σαφώς σε όλους τους ενδιαφερόμενους.
- Δημιουργώντας δραστηριότητες για μετά το σχολείο που εμπλέκουν τους μαθητές.
- Δημιουργώντας προγράμματα, τόσο εντός όσο και εκτός του σχολείου (εξωσχολικές δραστηριότητες), για να βοηθήσουν τους μαθητές να σκεφτούν το μέλλον τους.
- Παρέχοντας στους μαθητές ακαδημαϊκές και επαγγελματικές ευκαιρίες μέσα στο σχολείο.
- Με το να είναι βέβαιο ότι οι φωνές των μαθητών ακούγονται και λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, για παράδειγμα μέσω του (εκλεγμένου) μαθητικού συμβουλίου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Το έργο των μαθητών μπορεί να εκτεθεί στους τοίχους της τάξης, τους σχολικούς διαδρόμους και τους κοινόχρηστους χώρους. Οι σχολικοί τοίχοι παρέχουν σχολική ταυτότητα και υπερηφάνεια μέσα στο σχολείο. Αυτό δίνει επίσης κάποια αίσθηση ιδιοκτησίας του σχολείου στους μαθητές. Διαφορετικά μέρη στο σχολείο μπορούν να διακοσμηθούν με μια ποικιλία γλωσσών, επιβεβαιώνοντας ότι το σχολείο είναι «φιλικό προς τις γλώσσες».

- Κλείνοντας το ψηφιακό χάσμα διασφαλίζοντας ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις τεχνολογικές γνώσεις και τον εξοπλισμό που χρειάζονται για να επιτύχουν.

Τα σχολεία μπορούν επίσης να έχουν δασκάλους, αποφοίτους του σχολείου ή πολιτιστικούς μεσολαβητές που μοιράζονται τις ιστορίες τους και συναντιούνται με τους μαθητές για να συζητήσουν τις προκλήσεις και τις ανταμοιβές της μετάβασης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι μαθητές μπορούν να συμμετάσχουν σε λέσχες ή δραστηριότητες μετά το σχολείο όπως αθλητικές λέσχες, λέσχες ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβαλλοντικούς συλλόγους ή συμμαχίες ομοφυλόφιλων-ετεροφυλόφιλων (GSAs). Μπορούν επίσης να έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν επιπλέον μαθήματα όπου οι μαθητές έχουν κίνητρα για να μάθουν περισσότερα σχετικά με θέματα που δεν καλύπτονται απαραίτητα στην τάξη. Τα σχολεία μπορούν επίσης να συνεργαστούν με οργανισμούς της κοινότητας που προσφέρουν ευκαιρίες εθελοντισμού στους μαθητές. Με τον εθελοντισμό, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να μάθουν νέες δεξιότητες, να αναπτύξουν κοινωνικό κεφάλαιο, να βρουν μέντορες και φίλους έξω από το σχολικό πλαίσιο, και να αναπτύξουν μια αίσθηση ευθύνης απέναντι στην κοινωνία. Η μάθηση υπηρεσιών, που γίνεται πιο συχνή σε όλη την Ευρώπη, προσφέρει την ευκαιρία σύνδεσης με οργανισμούς της κοινότητας.

Πώς μπορεί να αξιολογηθεί ένα θετικό και συμπεριληπτικό περιβάλλον;

Μέτρα επιπέδου σχολείου για την επιτυχία του σχολείου στην προώθηση της συμπερίληψης και μιας θετικής ατμόσφαιρας μπορεί να επιτυγχάνεται μέσω αντανakλαστικής πρακτικής που διεξάγεται από εκπαιδευτικούς και το προσωπικό του σχολείου με τους ίδιους τους γονείς και τους μαθητές. Επανεξετάζοντας το όραμα, την αποστολή και τη νοοτροπία του σχολείου σε τακτικά χρονικά διαστήματα μπορούν να βοηθήσουν στο στοχασμό σχετικά με το εάν οι στόχοι ένταξης επιτυγχάνονται. Συναντήσεις εκπαιδευτικών, σεμιναριακές συναντήσεις, και διάλογοι με τα φοιτητικά συμβούλια μπορούν επίσης να παρέχουν πολύτιμη ανατροφοδότηση.

Πρωθηση βασικών ικανοτήτων για την επιτυχία των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον

Τι σημαίνει πρωθηση βασικών ικανοτήτων;

Ορισμένες από τις βασικές ικανότητες που προωθούν την ένταξη και την επιτυχία των μαθητών είναι οι ακόλουθες ²²:

- Να έχουν μια θετική αίσθηση του εαυτού
- Να είναι σε θέση να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους άλλους.
- Ικανότητες αυτο-στοχασμού
- Να έχουν αυτοέλεγχο.
- Να έχουν ένα σύστημα ηθικής
- Προκοινωνική συνδεσιμότητα με άλλους
- Να έχουν ανθεκτικότητα απέναντι στις αντιξοότητες.
- Να έχουν επίγνωση των αναγκών των άλλων και να έχουν την δυνατότητα να αναλαμβάνουν δράση για την αντιμετώπιση τους.
- Να είναι σε θέση να αντισταθούν στην πίεση των συνομηλίκων.

- Να νιώθουν άνετα με τα διάφορα είδη ποικιλομορφίας.
- Να έχουν την αίσθηση ότι ανήκουν στο σχολείο
- Να είστε ευέλικτοι.

Η προώθηση αυτών των βασικών ικανοτήτων για την επιτυχία των μαθητών στα σχολεία σημαίνει ότι το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί και το προσωπικό γνωρίζουν το ρόλο που μπορούν να έχουν αυτές οι βασικές ικανότητες στην υποστήριξη των μαθητών στο να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους σε επίπεδο σχολείου, βελτίωσης των αλληλεπιδράσεων μαθητή-δασκάλου και προώθησης ενός συμπεριληπτικού περιβάλλοντος στην τάξη. Σημαίνει επίσης ότι οι εκπαιδευτικοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι έχουν την ικανότητα να καλλιεργούν αυτές τις ικανότητες μεταξύ των μαθητών. Τέτοιες βασικές ικανότητες σχετίζονται άμεσα και έμμεσα τόσο με την ακαδημαϊκή επιτυχία των μαθητών όσο και με τη μείωση της σχολικής αποσύνδεσης και πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.

Πως μπορούν τα σχολεία να προωθήσουν αυτές τις βασικές ικανοότητες ²³;

Τα σχολεία μπορούν να προωθήσουν, για παράδειγμα, αυτές τις βασικές ικανότητες:

- Αναπτύσσοντας δομικές ευκαιρίες για τους μαθητές ώστε να εκφράσουν τις σκέψεις, τις απόψεις και τα συναισθήματά τους.
- Δημιουργώντας χώρους για τη συζήτηση δύσκολων θεμάτων.
- Χρησιμοποιώντας την τέχνη και άλλες δημιουργικές μεθόδους για την αντιμετώπιση προβλημάτων και διλημμάτων.
- Χρησιμοποιώντας τα ηθικά διλήμματα ως εκπαιδευτικό εργαλείο.
- Αναπτύσσοντας προκοινωνικές καταστάσεις με τους εκπαιδευτικούς.
- Αναπτύσσοντας προκοινωνικές συνεργασίες με φίλους ή συνομηλίκους.
- Ενθαρρύνοντας τους μαθητές να αναλάβουν πρωτοβουλία.

22. Βλέπε : Bradshaw, C. P., O'Brennan, L. M., & McNeely, C. A. (2008). Core competencies and the prevention of school failure and early school leaving. In N. G. Guerra & C. P. Bradshaw (Eds.), *Core competencies to prevent problem behaviours and promote positive youth development*. (pp.19-32). Wiley.

23. Βλέπε.: Bradshaw, C. P., O'Brennan, L. M., & McNeely, C. A. (2008). *Core competencies and the prevention of school failure and early school leaving*. In N. G. Guerra & C. P. Bradshaw (Eds.), *Core competencies to prevent problem behaviours and promote positive youth development*. (pp.19-32). Wiley.

- Δημιουργώντας καταστάσεις όπου οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον και την κοινότητα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Η μέθοδος Ubuntu, η οποία προέρχεται από την Αφρική, είναι μια πολύ αποτελεσματική προσέγγιση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να αναπτύξουν ικανότητες σε ποικιλόμορφες αίθουσες διδασκαλίας και που θέλουν να δημιουργήσουν μια σχολική κουλτούρα αποδοχής που μπορεί να αντιμετωπίσει τη σχολική αποδέσμευση. Επικεντρώνεται στην ανάπτυξη πέντε βασικών ικανοτήτων και είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στην κουλτούρα. Σε πρώτο επίπεδο, εστιάζει στο άτομο: αυτογνωσία, αυτοπεποίθηση και ανθεκτικότητα. Στο δεύτερο επίπεδο είναι μεγαλύτερη η έμφαση στις δεξιότητες σχέσεων, όπως η ενσυναίσθηση και η βοήθεια.

Τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές δημιουργώντας ασφαλείς χώρους για τους μαθητές να εκφραστούν και να μοιραστούν τα όνειρά τους, τους στόχους, τις ανησυχίες και τους φόβους τους. Οι σχολικοί σύμβουλοι και οι ψυχολόγοι μπορούν να συνεργαστούν στενά με το λοιπό προσωπικό και το μαθητικό συμβούλιο για να προωθήσουν την ευημερία σε όλο το σχολείο. Ορισμένα σχολεία έχουν πρωτοβουλίες όπου οι επιλεγμένοι μαθητές λαμβάνουν εκπαίδευση στην ψυχολογία και την επίλυση των συγκρούσεων και στη συνέχεια έχουν ώρες γραφείου. Οι μαθητές μπορεί

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνεργαστούν με τους μαθητές για να αναπτύξουν εργασίες γύρω από την πίεση των συνομηλίκων. Οι μαθητές αναλογίζονται (μαζί με άλλους μαθητές) τις στιγμές που αισθάνονται ότι έχουν πιεστεί να ενεργήσουν με τρόπους που μπορεί να είναι επιβλαβείς για τους άλλους. Στη συνέχεια παίζουν αυτές τις στιγμές μέσω δραματικών παραστάσεων στην τάξη. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές μπορούν να μιλήσουν για το πώς μπορούν να αντισταθούν στην πίεση των συνομηλίκων σε παρόμοιες μελλοντικές καταστάσεις.

να το θεωρήσουν λιγότερο ντροπιαστικό να συζητούν με τους συνομηλίκους αντί για τους δασκάλους τους.

Συστήματα φίλων όπου οι νεότεροι μαθητές γίνονται ζευγάρι με μεγαλύτερους μαθητές μπορούν να βοηθήσουν και τους δύο να αναπτύξουν μια αίσθηση κοινότητας. Σε τέτοιες καταστάσεις, οι μεγαλύτεροι μαθητές καθοδηγούν τους νεότερους και τους βοηθούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στο σχολείο. Οι μεγαλύτεροι μαθητές αισθάνονται την αίσθηση του σκοπού και αποτελεσματικότητας. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημοσιεύσουν τις ώρες γραφείου τους, να πληροφορήσουν τους μαθητές πού μπορούν να τους βρουν και να τους προσκαλέσουν σε συζήτηση.

Πως μπορούν να αξιολογηθούν αυτές οι βασικές ικανότητες;

Οι προσπάθειες για την ανάπτυξη των παραπάνω ικανοτήτων πρέπει να είναι γνωστές και να κατέχονται από όλους στο σχολείο. Οι δείκτες για τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνεται ο καθένας μπορούν να διατυπωθούν σε λίστες παρατήρησης των μαθητών και σε απαντήσεις των μαθητών σε έρευνες που βασίζονται σε αυτές τις ικανότητες. Οι μαθητές μπορούν επίσης να αυτο-αξιολογήσουν την πρόοδό τους.

Εκπαιδευστε τους εκπαιδευτικούς στην ποικιλομορφία και την αντανakλαστικότητα

Τι σημαίνει η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην ποικιλομορφία και την αντανakλαστικότητα και γιατί είναι αυτό σημαντικό;

Τα ευρωπαϊκά σχολεία έχουν γίνει όλο και πιο ποικιλόμορφα. Το να εκπαιδεύσεις τους εκπαιδευτικούς στην ποικιλομορφία και την αντανakλαστικότητα σημαίνει ότι τους παρέχεται η απαραίτητη υποστήριξη (θεωρίες, εργαλεία και μέθοδοι) για να έχουν την αυτοπεποίθηση να αναγνωρίζουν τους τύπους ποικιλομορφίας (μερικές φορές ορατούς

και μερικές φορές αόρατους) στις τάξεις τους και να εκτιμούν την ποικιλομορφία ως πόρο διδασκαλίας και μάθησης στις τάξεις τους. Η εκπαίδευση στην αντανakλαστικότητα απαιτεί οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν αυτο / ομάδικά αντανakλαστικά εργαλεία που τους βοηθούν να προσδιορίζουν πώς η

διδασκαλία τους επηρεάζει τους μαθητές, τι κάνουν καλά και τι πρέπει να βελτιωθεί.

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην ποικιλομορφία βοηθά τους δασκάλους ²⁴: (1) να αναπτύξουν πολιτιστικής συνειδητοποίησης για τον εαυτό τους και τους μαθητές τους, (2) να κατανοούν καλύτερα τους μαθητές στις τάξεις τους και γιατί μπορεί να υπάρχουν διαδικασίες που αποτρέπουν τους μαθητές να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, (3) να προσδιορίσουν τους τύπους μάθησης που ικανοποιούν τις ανάγκες μιας πολυπολιτισμικής και εθνικά διαφορετικής ομάδας μαθητών και κοινωνίας. Εκπαιδευτικοί που έχουν πολιτιστική επίγνωση του ιστορικού, των προκλήσεων και των δυνατοτήτων των μαθητών τους τείνουν να επινοούν πιο περιεκτικές στρατηγικές διδασκαλίας. Οι μαθητές, οι οικογένειές τους και οι κοινότητές τους μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς σε αυτή τη διαδικασία. Αυτό επίσης συχνά σημαίνει επέκταση του προγράμματος σπουδών για να γίνει πιο συμπεριληπτικό. Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών στην αντανάκλαστικότητα τους βοηθά να γίνονται πιο ικανοί στον αυτο-προβληματισμό και τους βοηθάει να αναρωτηθούν με ποιους τρόπους προωθούν ή φέρνουν σε μειονεκτική θέση τους μαθητές τους, έτσι ώστε να μπορούν να προσαρμόσουν ανάλογα τη διδασκαλία τους.

Ποτέ πριν, λόγω του διαδικτύου και του Παγκόσμιου Ιστού, δεν ήταν πιο δυνατό να φέρουμε τον έξω κόσμο στην τάξη και να συνδέσουμε τους μαθητές με τον έξω κόσμο. Προσκεκλημένοι ομιλητές από όλο τον κόσμο και από μια ποικιλία πολιτιστικών υποβάθρων μπορούν να συνομιλήσουν με τους μαθητές. Οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν εργασίες με άλλους μαθητές στην άλλη πλευρά του πλανήτη. Παραδείγματα αυτού είναι οι λεγόμενες “web quests”²⁵ και e-twinning²⁶ πρωτοβουλίες. Οι μαθητές μπορούν να επισκεφθούν μουσεία από όλο τον κόσμο ακόμη και να κάνουν εικονικές περιηγήσεις.

Πως μπορούν τα σχολεία να καταρτίσουν τους εκπαιδευτικούς στην ποικιλομορφία και την αντανάκλαστικότητα;

- Παρέχοντας κατάρτιση που βοηθά τους εκπαιδευτικούς να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην ποικιλομορφία μεταξύ των μαθητών τους και επίσης, στην ποικιλομορφία που συναντάται στην κοινωνία.
- Εξοικειώνοντας τους εκπαιδευτικούς με πολυπολιτισμικά και πολύγλωσσα υλικά και εκπαιδευτώντας τους πώς να τα χρησιμοποιούν αποτελεσματικά.
- Ξεπερνώντας προκαταλήψεις και τα στερεότυπα, τόσο μεταξύ των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών, για μαθητές που αποκλείονται συχνά και τις κοινότητές τους.
- Προωθώντας τη διαπολιτισμική κατανόηση και μάθηση. Βλέποντας την ποικιλομορφία ως ένα θετικό πόρο.
- Παρέχοντας αυτο-αντανάκλαση και κατάρτιση στην αντανάκλαστικότητα ως συμπληρωματικό βήμα στην ευαισθητοποίηση ως προς την ποικιλομορφία.
- Παρέχοντας αντανάκλαστικά εργαλεία στους εκπαιδευτικούς που τους βοηθούν να αξιολογήσουν τη δική τους λειτουργία κατά τον εντοπισμό και αντιμετώπιση των εντάσεων, των παρεξηγήσεων, των διαδικασιών αποκλεισμού και του εκφοβισμού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Τα σχολεία μπορούν να κάνουν συνειδητές προσπάθειες να είναι πιο συμπεριληπτικά και να δείχνουν σεβασμό όταν συζητούν για (θρησκευτικές) αργίες, διατροφικές συνήθειες και επίσης να χρησιμοποιούν σχολικά βιβλία όπου είναι δυνατόν που να είναι περισσότερο πολιτιστικά ευαίσθητα και να μην περιέχουν (συχνά κρυμμένες) προκαταλήψεις.

24 Βλέπε π.χ.: Ciuffetelli P. D. (2017). The impact of professional development on poverty, schooling, and literacy practices: Teacher 24 narratives and reformation of mindset. *Cogent Education*, 4(1), 1–20.
<https://doi.org/10.1080/2331186X.2017.1279381>

Tarabini, A., Curran, M., Montes, A., & Parcerisa, L. (2019). Can educational engagement prevent Early School Leaving? Unpacking the school's effect on educational success. *Educational Studies*, 45(2), 226–241.
<https://doi.org/10.1080/03055698.2018.1446327>

25 <https://webquest.org/>

Τέτοια webquests περιλαμβάνουν σχολεία από όλο τον κόσμο.

26 <https://www.etwinning.net/en/pub/index.htm>

Αυτή η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι διαθέσιμη για σχολεία σε όλη την Ευρώπη.

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτικών και του προσωπικού του σχολείου στην ποικιλομορφία και την αντανάκλαστικότητα τους βοηθά να γίνουν περισσότερο ικανοί να εκμεταλλευτούν την ποικιλομορφία που υπάρχει στο σώμα των μαθητών. Κάνει επίσης τους εκπαιδευτικούς να έχουν επίγνωση των συχνά λεπτών προκαταλήψεων που έχουν. Αυτές οι λεπτές προκαταλήψεις μπορεί να έχουν μακροχρόνιες αρνητικές επιπτώσεις στους μαθητές και στη λειτουργία τους στο σχολείο. Η κατάρτιση στην ποικιλομορφία προετοιμάζει επίσης τους εκπαιδευτικούς όχι μόνο να αναγνωρίζουν την πολιτιστική ποικιλομορφία στις τάξεις τους, αλλά τους βοηθά να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα σπουδών, εργασίες και δραστηριότητες που συμπεριλαμβάνουν περισσότερο την ποικιλομορφία των μαθητών.

Αξιολόγηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών στην ποικιλομορφία και την αντανάκλαστικότητα

Η αξιολόγηση του τι έχουν μάθει για την ποικιλομορφία και την αντανάκλαστικότητα, και στη συνέχεια εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί μετά την κατάρτισή τους θα πρέπει να είναι εμφανή στο σχολείο. Η παρακολούθηση της αίσθησης του ανήκειν των μαθητών και πώς οι εκπαιδευτικοί το προωθούν αυτό μεταξύ των μαθητών από όλα τα υπόβαθρα, θα βοηθήσει να εντοπιστεί πού χρειάζεται να γίνει περισσότερη δουλειά.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καθίσουν μαζί και να χρησιμοποιήσουν τη λεγόμενη μέθοδο κρίσιμων περιστατικών για να εντοπίσουν περιπτώσεις όπου οι πολιτιστικές ή θρησκευτικές διαφορές έχουν οδηγήσει σε συγκρούσεις ή παρεξηγήσεις. Οι εκπαιδευτικοί συζητούν τι συνέβη, διαφορετικές προοπτικές του τι συνέβη, ποιος συμμετείχε, ποιες στρατηγικές χρησιμοποιήθηκαν για να λυθεί το περιστατικό/ η σύγκρουση και ποιες στρατηγικές θα ήταν αποτελεσματικές στο μέλλον. Η συμμετοχή σχολικών κοινωνικών λειτουργών, σχολικών ψυχολόγων και πολιτιστικών μεσολαβητών σε τέτοιες συζητήσεις μπορεί να είναι πολύ ωφέλιμη.

Οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών και της ικανότητάς τους να διαχειρίζονται θέματα διαφορετικότητας στην τάξη και το σχολείο μπορούν να συμπεριλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι σε θέση να επιδείξουν δεξιότητες διευκόλυνσης, δηλαδή εκείνες τις δεξιότητες που τους βοηθούν να
- αλληλεπιδρούν με πολιτισμικά διαφορετικούς μαθητές και να προωθούν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ συνομηλίκων με τρόπους που να σέβονται την ποικιλομορφία.
- Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναπτύξουν τις ικανότητες που τους επιτρέπουν να εργάζονται αποτελεσματικά με την πολυπολιτισμικά
- υλικά. Η ευαισθησία στα θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης πρέπει να είναι εμφανής.
- Οι αυτοαντανάκλαστικές δραστηριότητες του δασκάλου και οι δραστηριότητες που βασίζονται στην τάξη πρέπει επίσης να δείχνουν άφθονα στοιχεία για τη εκπαίδευσή τους στην αντανάκλαστικότητα.
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κρατήσουν ένα ημερολόγιο κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, καταγράφοντας τις προσδοκίες και τους στόχους τους, αλλά και τις ανησυχίες, τους φόβους, τα συναισθήματά τους κ.λπ. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς επιστρέφουν και διαβάζουν το ημερολόγιο.
- Συναντήσεις στις οποίες οι δάσκαλοι συναντώνται και συζητούν τις σκέψεις τους προσθέτουν αξία στη διαδικασία αντανάκλαστικότητας σε επίπεδο σχολείου.

Πρωθηση θετικών σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών

Τι σημαίνει η πρωθηση θετικών σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών και γιατί αυτό είναι σημαντικό ²⁷;

Η πρωθηση θετικών σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών σημαίνει ότι οι αλληλεπιδράσεις και οι σχέσεις μεταξύ δασκάλου και μαθητή χαρακτηρίζονται από σεβασμό, ανοχή, ενσυναίσθηση, φροντίδα, και ενδιαφέρον. Οι θετικές σχέσεις και οι αλληλε-

27 Βλέπε Boyton, M., & Boyton, C. (2005). Educator's guide to preventing and solving discipline problems. ASCD

πιδράσεις μαθητή-δασκάλου λειτουργούν ως ένας από τους πιο σημαντικούς προστατευτικούς παράγοντες κατά της αποσύνδεσης του σχολείου και της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης. Ενθαρρύνουν την ακαδημαϊκή και συναισθηματική ευεξία των μαθητών. Οι μαθητές αναγνωρίζουν ότι οι δάσκαλοί τους ενδιαφέρονται για την πρόοδό τους και οι μαθητές αποκτούν εμπιστοσύνη στο ακαδημαϊκό τους έργο. Οι εκπαιδευτικοί που εκτιμούν και ενισχύουν τις ικανότητες του μαθητή τους βοηθούν στη δημιουργία μιας θετικής και “μπορεί να τα καταφέρεις” ατμόσφαιρα στην τάξη.

Πως μπορούν οι εκπαιδευτικοί να προωθήσουν θετικές σχέσεις με τους μαθητές τους;

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προωθήσουν θετικές σχέσεις με τους μαθητές τους:

- Γνωρίζοντας και προφέροντας σωστά τα ονόματα των μαθητών.
- Με το να απευθύνονται ισότιμα σε όλους τους μαθητές και αποφεύγοντας να έχουν “αγαπημένους”.
- Δίνοντας χρόνο αναμονής και συμβουλές για να βοηθήσουν τους μαθητές να απαντήσουν σε ερωτήσεις.
- Με σεβασμό των δικαιωμάτων των μαθητών.
- Με συμμετοχή των μαθητών στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις δραστηριότητες στην τάξη.
- Δίνοντας στους μαθητές ευθύνες στην τάξη και στο σχολείο.
- Λέγοντας στους μαθητές ότι έχουν την ικανότητα να τα κάνουν καλά.
- Διορθώνοντας τους μαθητές με εποικοδομητικό τρόπο.
- Δείχνοντας φροντίδα και ενδιαφέρον για τους μαθητές.
- Με το να είναι ειλικρινείς όταν επαινούν (να το εννοούν).
- Δείχνοντας ότι και αυτοί δεν είναι τέλειοι και κάνουν λάθη, ζητώντας συγγνώμη όπου χρειάζεται.
- Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις καταγγελίες των μαθητών.
- Εστιάζοντας στη θετική ενίσχυση και όχι στην τιμωρία.

Πως μπορούν να αξιολογηθούν οι θετικές σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών;

Ο βαθμός αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών πρέπει να αποτελεί δείκτη θετικής σχέσης, αλλά το πώς οι μαθητές αναφέρονται στους δασκάλους τους στις τάξεις τους, μπροστά στους συνομηλίκους και στους γονείς και πώς οι δάσκαλοι συζητούν για τους μαθητές τους με άλλους δασκάλους και διαχειριστές είναι σημάδια του αμοιβαίου σεβασμού μεταξύ δασκάλου και μαθητή και των θετικών συναισθημάτων που διατηρούν. Το γεγονός ότι οι μαθητές έχουν κίνητρα και παραμένουν στο σχολείο είναι εν μέρει επειδή βλέπουν την επένδυση του δασκάλου τους στη μάθησή τους ως ένα ισχυρό θετικό δείκτη. Ανώνυμες έρευνες μπορούν να δοθούν στους μαθητές για να αξιολογήσουν πόσο ασφαλείς αισθάνονται στο σχολείο, πόσο νιώθουν ότι τους εκτιμούν, και τα λοιπά.

Υποστηρίξτε θετικές σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων

Τι σημαίνει να υποστηρίζουμε θετικές σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων και γιατί είναι αυτό σημαντικό;

Τα σχολεία που προωθούν θετικές σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων αναπτύσσουν στρατηγικές που επιτρέπουν στους μαθητές να αναπτύξουν φιλίες και υποστηρικτικές, αξιόπιστες και υγιείς σχέσεις. Οι συνομήλικοι διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στην προώθηση της εκπαιδευτικής επιτυχίας των μαθητών, στη σχολική τους δέσμευση και στην αίσθηση ότι ανήκουν στο σχολείο. Οι νέοι συχνά στρέφονται προς τους συνομηλίκους τους για να αποδώσουν καλά στο σχολείο και να βρουν υποστήριξη για να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις συναισθηματικά και ψυχολογικά απαιτητικές στιγμές και να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της εφηβείας.²⁸

Πώς μπορούν τα σχολεία να υποστηρίξουν τις θετικές σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων;

28. Βλέπε Stanton-Salazar, R. D., & Spina, S. U. (2005). Adolescent peer networks as a context for social and emotional support. *Youth & Society, 36*(4), 379-417. <https://doi.org/10.1177%2F0044118X04267814>

Τα σχολεία μπορούν να προωθήσουν τις θετικές σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων:

- Δημιουργώντας ευκαιρίες όπου οι μαθητές μπορούν να αλληλοεπιδρούν, να συνεργαστούν και να γνωρίσουν ο ένας τον άλλον. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κάνουν λίγο πίσω (όλο και περισσότερο), αλλά θα πρέπει να παραμείνουν σε κοντινή απόσταση για να προσφέρουν υποστήριξη και καθοδήγηση.
- Αναπτύσσοντας μια κουλτούρα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σχολείο και την τάξη και εμπλέκοντας τους μαθητές σε αυτή τη διαδικασία.
- Οργανώνοντας δραστηριότητες μετά το σχολείο και εξωσχολικές δραστηριότητες όπως σχολικές λέσχες, εκδρομές και καλοκαιρινές κατασκηνώσεις.
- Προωθώντας εκπαιδευτικές δραστηριότητες που απαιτούν ομαδική εργασία μεταξύ των μαθητών
- Διασφαλίζοντας ότι οι ομαδικές δραστηριότητες είναι εκπαιδευτικές αλλά επίσης διασκεδαστικές και ότι όλοι οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στην ομαδική εργασία.
- Εισάγοντας την εκπαίδευση από συνομηλίκους και προγράμματα καθοδήγησης από συνομηλίκους.
- Βοηθώντας τους μαθητές να αναπτύξουν διαπολιτισμική ικανότητα και επιβραβεύοντας την πρόδοό τους σε αυτόν τον τομέα.
- Θέτοντας το θέμα του εκφοβισμού και αντιμετώπιζοντάς τον, αντί να τον αγνοούν και θεσπι-

ζοντας βασικούς κανόνες μαζί με τους μαθητές σχετικά με αυτή τη συμπεριφορά.

- Αποφυγή των αποκαλούμενων προσεγγίσεων μηδενικής ανοχής. Αν και τέτοιες προσεγγίσεις φαίνεται να κάνουν αίσθηση, έχουν αποδειχθεί αναποτελεσματικές επειδή κλείνουν την επικοινωνία και τείνουν να περιθωριοποιούν τους μαθητές που κινδυνεύουν ήδη με αποσύνδεση από το σχολείο και πρόωρη σχολική εγκατάλειψη.

Για την προώθηση θετικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών, μπορούν να εγκαθιδρυθούν συστήματα καθοδήγησης από συνομηλίκους ή ομάδες μελέτης. Οι μεγαλύτεροι μαθητές μπορούν να βοηθήσουν τους νεότερους μαθητές. Δεν προσφέρουν μόνο μια πρόσθετη ευκαιρία για τους μαθητές να γνωρίσουν ο ένας τον άλλον, αλλά επίσης βοηθούν τους μαθητές να αναπτύξουν μεταξύ τους σχέσεις φροντίδας και συνεργασίας λόγω του ότι πρέπει να βοηθούν ο ένας τον άλλον στην ολοκλήρωση μιας εργασίας ή στην προετοιμασία για μια εξέταση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι μαθητές τείνουν να αναπτύξουν κύκλους φιλίας με βάση τα ενδιαφέροντά τους, την κουλτούρα τους, τις προτιμήσεις τους για τη γλώσσα της μουσικής, κ.λπ. και συχνά δυσκολεύονται να συναντιούνται και να κάνουν παρέα με άλλους. Οι γνωστές «geek» και «nerd» υποκουλτούρες είναι συνηθισμένες. Σε ορισμένα σχολεία οργανώνονται στιγμές, αρκετές φορές το χρόνο, όπου οι μαθητές κάθονται μαζί με κάποιον που δεν γνωρίζουν στο μεσημεριανό γεύμα και ομιλούν μαζί του. Τέτοιες 'Mix it Up at Lunch Days' «είναι δομημένες εκδηλώσεις και έχει φανεί ότι οι μαθητές συχνά επεκτείνουν τα δίκτυά τους ή τουλάχιστον βλέπουν τους «άλλους» πιο ευνοϊκά μετά.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις των γονέων, τα σχολεία μπορούν να δημιουργήσουν συνδέσμους για να εξυπηρετήσουν την κοινότητα και τους γονείς. Για παράδειγμα, εάν οι γονείς ενός μαθητή έχουν αρτοποιείο, τα σχολεία μπορούν να τους ζητήσουν να παρέχουν ψωμί και κέικ για σχολικά πάρτι και γιορτές. Επίσης, τα σχολεία μπορούν να δώσουν προτεραιότητα στην πρόσληψη ατόμων από την τοπική κοινότητα για να ενισχύσουν τους κοινοτικούς δεσμούς.

Η χρήση πρακτικών αποκατάστασης της δικαιοσύνης²⁹ μπορεί να είναι αποτελεσματική στην προώθηση θετικών σχέσεων μεταξύ συνομηλίκων και στην αντιμετώπιση του εκφοβισμού. Οι πρακτικές αποκατάστασης της δικαιοσύνης αφορούν την αποκατάσταση της δικαιοσύνης με τρόπο δίκαιο για το "θύμα" και αυτό δεν ταπεινώνει το "δράστη" αλλά

29 Για παράδειγμα δείτε τα παρακάτω βίντεο:
<https://www.youtube.com/watch?v=zgw7gY9fbz8>;
<https://www.youtube.com/watch?v=JfiGiA2bpoY>

αντίθετα βοηθά το άτομο που προκάλεσε τη βλάβη να επανεξετάσει τη δράση του και να βάλει τον εαυτό του στη θέση του θύματος. Στην περίπτωση αυτή, οι πρακτικές αποκατάστασης της δικαιοσύνης που είναι παρεμβάσεις επικεντρωμένες στους μαθητές προσπαθώντας να αλλάξουν την προοπτική των μαθητών που συμπεριφέρθηκαν άσχημα ενώ ταυτόχρονα αποκαθιστούν τη βλάβη στα θύματα είναι αποτελεσματικές πρακτικές στην αντιμετώπιση της κακής συμπεριφοράς των μαθητών και του εκφοβισμού. Ιδιαίτερα, η χρήση πρακτικών αποκατάστασης της δικαιοσύνης συμβάλλει στη βελτίωση της ατμόσφαιρας και της νοοτροπίας του σχολείου επαναπροσδιορίζοντας τι γίνεται αποδεκτό στο σχολείο και τι όχι.

Τέλος, η διαπολιτισμική εκπαιδευτική ικανότητα μεταξύ όλων των μαθητών προωθεί θετικές σχέσεις μεταξύ τους επειδή 1) επιτρέπει στους μαθητές με διαφορετικό υπόβαθρο να επικοινωνούν και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον και 2) εξουδετερώνει τον εκφοβισμό και τα στερεότυπα και βοηθά στη διαμόρφωση διαπολιτισμικής φιλίας (π. χ. μεταξύ κοινωνικών τάξεων, μεταξύ φύλων, μεταξύ εθνοτήτων). Η διαπολιτισμική ικανότητα επικεντρώνεται στις διαπολιτισμικές στάσεις των μαθητών, στις προκαταλήψεις τους και στη συμπεριφορά τους απέναντι σε άλλους.³⁰

Πως μπορούν να αξιολογηθούν οι θετικές σχέσεις μεταξύ των συνομηλικών στο σχολείο;

Υπάρχουν πολλοί τρόποι αξιολόγησης των σχέσεων μεταξύ συνομηλικών, μερικοί από τους οποίους ξεκινούν από μαθητές και άλλοι που ξεκινούν από τους εκπαιδευτικούς και το προσωπικό του σχολείου. Μερικοί από τους τρόπους στους οποίους η αρχή γίνεται από το δάσκαλο και που οι ομάδες και οι σχέσεις τους μπορούν να αξιολογηθούν είναι να γνωρίζουν πού και με ποιους συναντιούνται έξω (στην καφετέρια, στην παιδική χαρά, στις αίθουσες δραστηριοτήτων, σε αθλητικές ομάδες κ.λπ.) και να αξιολογήσει τους τύπους των σχέσεων που επιμένουν. Οι αξιολογήσεις που σχετίζονται με συνομηλικούς επικεντρώνονται σε συνεδρίες διαλόγου με τους μαθητές (μερικές φορές μέσω μαθητικών συμβουλίων), τα οποία

συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση σε θέματα που σχετίζονται με συνομηλικούς αλλά και βοηθούν στην ανάπτυξη ειλικρινών διαλόγων και συζητήσεων σχετικά με σημαντικές καταστάσεις. Ορισμένες από αυτές τις συζητήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν συνεδρίες διαπολιτισμικής μάθησης και διάλογους αποκατάστασης της δικαιοσύνης.

Καλλιεργήστε τη γονική/οικογενειακή / κοινοτική δεσμευση

Τι σημαίνει η καλλιέργεια της γονικής/οικογενειακής / κοινοτικής δεσμευσης και γιατί είναι σημαντική;

Η προώθηση της γονικής / οικογενειακής δέσμευσης σημαίνει ότι τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί κάνουν ενεργή, συνειδητή προσπάθεια για τη συμμετοχή των γονέων και των οικογενειών στη μαθησιακή διαδικασία των παιδιών τους στο σχολείο ώστε να υπάρχει μια συνέχεια μεταξύ σπιτιού και σχολείου.

Η γονική / οικογενειακή και κοινοτική συμμετοχή στην εκπαίδευση των μαθητών είναι σημαντική για την πρόληψη της σχολικής αποσύνδεσης και για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των μαθητών για πολλούς λόγους³¹:

- Οι γονείς και οι οικογένειες που συμμετέχουν στο σχολείο αισθάνονται ευπρόσδεκτοι, ότι ακούγονται και γίνονται σεβαστοί από τους εκπαιδευτικούς και αποκτούν κατανόηση και εκτίμηση για το εκπαιδευτικό σύστημα. Διαφορετικά, όταν οι γονείς δεν αντιλαμβάνονται ότι το εκπαιδευτικό σύστημα ωφελεί τα παιδιά τους ή το αντιλαμβάνονται ως αντίθετο με τις δικές τους πολιτιστικές αξίες, μπορεί να αποθαρρύνουν τα παιδιά να αγκαλιάσουν την εκπαίδευση.
- Οι γονείς και οι οικογένειες που εμπλέκονται στη σχολική και μαθησιακή διαδικασία των παιδιών τους είναι πιο πιθανό να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον στο σπίτι που προωθεί τη μάθηση των παιδιών τους. Έχοντας επίγνωση του προγράμματος σπουδών, των εργασιών για το σπίτι που τα παιδιά τους πρέπει να κάνουν ή των εξετάσεων για τις οποίες πρέπει να

30 Βλέπε: Deardorff, D. K. & Deardorff, D. L. (2000). OSEE tool. Presentation at North Carolina State University, Raleigh, N.C

31. Βλέπε.: Flores, R. Q., Morgan, P., Rivera, L., & Clark, C. (2019). Latinx family engagement in schools and surrounding communities: Assessing the impact of parent (and other family member) development on improving student educational outcomes at gene ward elementary school. *Education Sciences*, 9(2), 149-159. <https://doi.org/10.3390/educsci9020149>

προετοιμαστούν, επιτρέπει στους γονείς να παρακολουθούν τα παιδιά τους, να ελέγχουν αν κάνουν τις εργασίες τους, να ρυθμίζουν τις μη εκπαιδευτικές δραστηριότητες των παιδιών τους (π.χ. πόσο χρόνο αφιερώνουν για να παίξουν βιντεοπαιχνίδια, να παρακολουθούν τηλεόραση ή με φίλους) και να σκέφτονται οικογενειακές εκπαιδευτικές δραστηριότητες (π.χ. να πηγαίνουν σε μουσεία ή στη βιβλιοθήκη).

Πως μπορούν τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί να καλλιεργήσουν τη γονική/οικογενειακή/κοινωνική δεσμευση;

Τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καλλιεργήσουν τη γονική / οικογενειακή δεσμευση:

- Ανοίγοντας το σχολείο στους γονείς και τις οικογένειες.
- Προσκαλώντας τους γονείς σε παρουσιάσεις (π.χ. μουσική, θεατρικά έργα, συζητήσεις) τόσο εκπαιδευτικών όσο και μαθητών.
- Δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό σύστημα επικοινωνίας γονέων-εκπαιδευτικών. Όπου χρειάζεται, φέρνοντας διερμηνείς από μειονοτικές κοινότητες που ενδέχεται να μην κατανοούν πλήρως τις σχολικές ρουτίνες (όπως τα πειθαρχικά μέτρα). Ξεχωριστές παρουσιάσεις στους γονείς από μειονοτικές (γλωσσικές) κοινότητες μπορεί μερικές φορές να είναι απαραίτητες, όπως επίσης και η δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για να μιλήσουν για θέματα που επηρεάζουν την κοινότητά τους.
- Υποστηρίζοντας γονείς που βρίσκονται στη χώρα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ώστε να γίνουν μεταφραστές και πόροι για τους άλλους γονείς.
- Παρέχοντας ευκαιρίες στους γονείς ώστε να συνεισφέρουν σε σχολικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις όπως επίσης και σε εξωσχολικές δραστηριότητες.
- Οργανώνοντας τακτικές σχολικές συγκεντρώσεις όπου θα διερευνηθούν διάφορα εκπαιδευτικά θέματα με τους γονείς, επίσης, για παράδειγμα, μια αξιολόγηση της σχολικής χρονιάς με τους γονείς στο τέλος του έτους.
- Μετατρέποντας το σχολείο σε ένα πόρο για τους γονείς.
- Οργανώνοντας μεγάλες κοινωνικές μελέτες τέχνης (τοιχογραφίες, γλυπτά, ιστορικά μνημεία κ.λπ.).

- Οργανώνοντας πρωινά καφέ για τους γονείς.
- Όπου είναι δυνατόν, ανοίγοντας το σχολείο μετά τις σχολικές ώρες για τους γονείς για να μάθουν και να παρακολουθήσουν μαθήματα (π.χ. γλώσσας). Αυτό μπορεί να προωθήσει ιδιαίτερα μεταξύ των υποεξυπηρετούμενων κοινοτήτων το ότι το σχολείο είναι εκεί για αυτούς και τα παιδιά τους, όχι ένα "ξένο ίδρυμα".
- Δημιουργώντας προγράμματα όπου οι απόψεις και οι θέσεις των γονέων και των οικογενειών για το σχολείο και τη μαθησιακή διαδικασία των παιδιών τους εκτιμώνται και συζητούνται.
- Εάν οι γονείς ή οι οικογένειες δεν έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο, τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί ίσως χρειαστεί να σκεφτούν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας με τους γονείς.

Πως μπορούν τα σχολεία να αξιολογήσουν τη δεσμευση γονέων / οικογενειών;

Η αξιολόγηση της δεσμευσης των γονέων μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο εντός όσο και εκτός του σχολείου:

- Εντός του σχολείου, ο αριθμός των γονικών ομάδων, των συναντήσεων, των συνεδριών και των δραστηριοτήτων που γίνονται με πρωτοβουλία των γονιών μπορεί να αξιολογηθεί μέσω μορφών παρατήρησης και εισαγωγής. Οι δραστηριότητες που οργανώνονται από γονείς και η συχνότητά τους μετρούν σε τέτοιες αξιολογήσεις.
- Μερικοί γονείς δεν μιλούν τη γλώσσα του σχολείου. Είναι σημαντικό να βρούμε τρόπους να τους συμπεριλάβουμε στις αξιολογήσεις. Αυτό μπορεί να γίνει, για παράδειγμα, μέσω του google translate, ή με διαδικτυακά προγράμματα μετάφρασης, που γίνονται πολύ καλύτερα.
- Οι επισκέψεις στο σπίτι από τους δασκάλους ή τους εκπαιδευτικούς είναι επίσης τρόποι με τους οποίους μπορεί να αξιολογηθεί η δεσμευση των γονέων, δεδομένου ότι οι γονείς θα έχουν την τάση να περιγράφουν λεπτομερώς τις ανησυχίες τους σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών τους και οι δάσκαλοι μπορούν να συγκεντρώσουν τέτοια δεδομένα για την καλύτερη υποστήριξη των γονέων.
- Τηλεφωνώντας στους γονείς χρησιμοποιώντας το WhatsApp, στέλνοντας email στους γονείς ή στέλνοντας έρευνες στους γονείς είναι ένα ακόμα μέσο για τη δεσμευση των γονέων μεμονωμένα ή σε ομάδες.

**7. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ
ΣΧΟΛΕΙΑ ΧΩΡΙΣ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ**

7. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

Πρωθση της ένταξης στην τάξη και στη μαθηση

Τι σημαίνει πρωθση της ένταξης στην τάξη και στη μαθηση και γιατί αυτο είναι σημαντικό;

Η πρωθση της ένταξης στην τάξη και στη μαθηση συνεπάγεται ότι λαμβάνονται μέτρα για να διασφαλιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο ότι όλα τα παιδιά θα αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους. Αντί να πρωθθούν τη μαθηση των μαθητών που ήδη ασχολούνται με την τάξη και που συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναπτύξουν στρατηγικές που προσελκύουν τους μαθητές που είναι λιγότερο δεσμευμένοι, που τείνουν να απουσιάζουν ή δεν συμμετέχουν στις προτεινόμενες εκπαιδευτικές και εξωσχολικές δραστηριότητες. Η εύρεση των λόγων για τους οποίους οι μαθητές δεν συμμετέχουν είναι ουσιώδης προκειμένου να διασφα-

λιστεί ότι μπορούν να συμπεριληφθούν. Συχνά αυτό συνεπάγεται την απόκτηση της εμπιστοσύνης του μαθητή ώστε να εισέλθει σε μια ουσιαστική συζήτηση.

Πως μπορούν τα σχολεια και οι εκπαιδευτικοι να πρωθσουν την ένταξη στην τάξη και στο σχολείο;

Τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να πρωθήσουν την ένταξη στην τάξη και στο σχολείο³², για παράδειγμα, με:

- Θέσπιση τρόπων εντοπισμού των διαδικασιών αποκλεισμού και ανάπτυξης στρατηγικών για την αντιμετώπισή τους. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται την κατάρτιση ή την παρακολούθηση μαθημάτων από τους εκπαιδευτικούς που να επικεντρώνονται σε αυτό το θέμα. Στην ιδανική περίπτωση, τέτοια μαθήματα είναι συνεχούς φύσης, έτσι ώστε να είναι ενσωματωμένη η συνεχής ανατροφοδότηση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενισχύσουν την ένταξη και τη συμμετοχή χρησιμοποιώντας συνεργατική μάθηση που μπορεί να λάβει τη μορφή

- Χρήσης συνεργατικών ηλεκτρονικών εγγράφων
- Συνεργατικών εξετάσεων (οι μαθητές καλούνται να συνεργαστούν για να ολοκληρώσουν μια ερώτηση εξετάσεων)
- Gallery Walks (οι μαθητές ανταποκρίνονται σε προτροπές και σχόλια που κάνουν ο ένας στον άλλο)
- Μεθόδου Jigsaw (οι μαθητές αποκτούν τεχνογνωσία σε ένα θέμα, στη συνέχεια διδάσκουν τους συμμαθητές και συνεργάζονται για να ολοκληρώσουν μια εργασία)
- Think-Pair-Share (οι μαθητές σκέφτονται σχετικά με μια απάντηση σε μια ερώτηση, τη συζητούν με το συνεργάτη και, στη συνέχεια, τη μοιράζονται με την τάξη)
- Ομαδικής Έρευνας
- Πολύπλοκων οδηγιών
- Φύλλων εργασίας (εργασίες στην τάξη)
- Περιτυλιγμάτων (δραστηριότητες αυτοπαρακολούθησης που περιβάλλουν μια εργασία)

Καλό ταξίδι!!

Ένα σενάριο παιχνιδιού ρόλων για μαθητές σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα: αυτή η συμπεριληπτική πρακτική αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με την πολιτιστική πολυμορφία και τα χαρακτηριστικά που μοιράζονται οι διαφορετικοί πολιτισμοί. Κάθε μαθητής παίρνει ένα διαβατήριο. Οι μαθητές προσποιούνται ότι είναι ταξιδιώτες, οι οποίοι πηγαίνουν σε διαφορετικά μέρη και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους εξοικειώνονται με την τοπική κουζίνα. Οι μαθητές αλληλοεπιδρούν ως ομάδα, εκφράζοντας τον εαυτό τους με διαφορετικούς τρόπους: ομιλία, γλώσσα σώματος, ζωγραφική και ηθοποιία. Οι μαθητές παρουσιάζουν τα τεχνουργήματα, τα σχέδια, τις ζωγραφιές και τα γραπτά τους, παρακινώντας τους συμμαθητές τους να εξοικειωθούν με διαφορετικούς πολιτισμούς. Μαθαίνουν επίσης διαφορετικές συνταγές από όλο τον κόσμο.

32. Βλέπε π.χ. Callingham, M. (2016). Engaging student input on student engagement in learning. International Journal on School Disaffection, 12(1), 3-22.

- Συμμετοχή του ψυχολόγου ή του κοινωνικού λειτουργού του σχολείου, ο οποίος μπορεί να συνεργαστεί με τους εκπαιδευτικούς στην προώθηση της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στο σχολείο.
- Συνεργασία με ΜΚΟ και άλλους για την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων καταπολέμησης του εκφοβισμού και προγράμματα κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης.
- Σχολική νοοτροπία που αναφέρει την ένταξη στη φιλοσοφία και στην αποστολή του.
- Επιβράβευση συμπεριφορών των μαθητών που αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να συμπεριλάβουν τους συνομηλίκους που τείνουν να αποκλείονται.
- Χρήση μάθησης βασισμένης σε εργασίες

Πως μπορεί η συμπεριληψη των μαθητων στην ταξη και στη μαθηση να αξιολογηθει;

Η αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο μια τάξη και η μαθησιακή διαδικασία είναι συμπεριληπτικές μπορεί, για παράδειγμα, να γίνει μέσω παρατήρησης (από άτομο που δε συμμετέχει) ή μέσω ανώνυμων ερωτηματολογίων που δίνονται στους μαθητές σχετικά με την αίσθηση του ανήκειν. Η παροχή πρόσβασης στους μαθητές σε σχολικούς ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, καθώς και η ενθάρρυνση των μαθητών να μιλούν μαζί τους μια στο τόσο (μπορεί να δομηθεί) μπορεί να παρέχει πληροφορίες σχετικά με το πόσο περιεκτικό είναι ένα σχολείο. Το αποτέλεσμα μπορεί να είναι η αλλαγή πολιτικών, η ανάπτυξη νέων προγραμμάτων που προωθούν την συμπερίληψη, η αναζήτηση εξωτερικής βοήθειας (π.χ. εκπαίδευση), το να γίνουν μικρές προσαρμογές ή μια αίσθηση υπερηφάνειας ότι όλα βαίνουν καλώς.

Η αναπτυξη μιας κουλτουρας/ νοοτροπιας που γνωριζει τους μαθητες και τις οικογενειες

Τι σημαινει η αναπτυξη μιας σχολικης κουλτουρας/ νοοτροπιας που γνωριζει τους μαθητες και τις οικογενειες και γιατι αυτο ειναι σημαντικό;

Η ανάπτυξη σχολικής κουλτούρας/νοοτροπίας που γνωρίζει τους μαθητές σημαίνει ότι όλοι οι άνθρωποι στο σχολείο δεσμεύονται να κατανοούν τη σύνθεση και την ποικιλομορφία του μαθητικού σώματος, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες και τις αξίες των μαθητών και των οικογενειών τους, και γνωρίζοντας τι θεωρούν σημαντικό. Σαφώς το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των μαθητών, η φυλή/εθνικότητά τους, η θρησκεία, το φύλο, οι μαθησιακές ικανότητες, όπως και το μεταναστευτικό ιστορικό τους είναι σημαντικοί προγνωστικοί παράγοντες για το αν ορισμένοι μαθητές ίσως διατρέχουν μεγαλύτερο «κίνδυνο» από άλλους να αποδεσμευτούν και τελικά να εγκαταλείψουν το σχολείο νωρίς. Ωστόσο, η γνώση της σύνθεσης ενός σχολείου δεν έχει να κάνει με το χαρακτηρισμό κάποιων μαθητών ως μαθητές που «κινδυνεύουν» περισσότερο από άλλους, αλλά με τη χάραξη στρατηγικών που επιτρέπουν σε όλους τους μαθητές να αισθάνονται ότι συμπεριλαμβάνονται και ότι τους δίνεται προσοχή σε μια προσπάθεια πρόληψης και αντιμετώπισης του αποκλεισμού.

Η κουλτούρα του σχολείου θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τις κοινότητες που εξυπηρετεί, και η εκπροσώπηση των γονέων και των μαθητών θα πρέπει να είναι εμφανής σε όλο το σχολείο σε απεικονίσεις, εικόνες ή δηλώσεις που εκφράζουν τη νοοτροπία της σχολικής κουλτούρας.

Εάν το σχολείο έχει κάνει τη δουλειά του γνωρίζοντας τους γονείς, οι ομάδες γονέων για τη λήψη αποφάσεων, η οργάνωση εκδηλώσεων, ή απλά η βοήθεια στις αίθουσες διδασκαλίας θα πρέπει να είναι συνήθης. Παρομοίως, οι μαθητές και τα εθνικά, πολιτιστικά και γλωσσικά τους υπόβαθρα θα πρέπει να αναγνωρίζονται μέσω εκδηλώσεων, συμβόλων ή εορτασμών στο σχολείο.

Τιμώντας το πολιτιστικό μωσαϊκό που δημιουργείται από την αντιπροσώπευση όλων, συμπεριλαμβανομένων των δασκάλων, μαθητών, διοικητικών υπαλλήλων, προσωπικού και γονέων εντός του σχολείου είναι μια δήλωση ότι οι γονείς και οι μαθητές αντιπροσωπεύουν την κουλτούρα/ νοοτροπία του σχολείου.

Πως μπορούν τα σχολεία να γνωρίσουν τους μαθητές και τις οικογενειές τους

Τα σχολεία μπορούν να γνωρίσουν τους μαθητές τους με:

- Απόκτηση της εικόνας των κύριων χαρακτηριστικών του σώματος των μαθητών και πώς αυτό μπορεί να αλλάξει.
- Κατάρτιση των εκπαιδευτικών ώστε να αναγνωρίζουν καλύτερα τις ποικίλες ανάγκες των μαθητών.
- Προώθηση συνεργασιών με επαγγελματίες, τόσο μέσα στο σχολείο όσο και εκτός του σχολείου, για την ανάπτυξη στρατηγικών ένταξης και την κατανόηση των διαφορετικών αναγκών των μαθητών. Συνεργασία με συμβούλους, ψυχολόγους, πολιτιστικούς εμπειρογνώμονες και διερμηνείς, επειδή οι ειδικοί μπορούν να βοη-

θήσουν το σχολείο να αναπτύξει μια πληρέστερη εικόνα.

- Δημιουργία συναντήσεων με (άτυπους) ηγέτες της κοινότητας.
- Παρακολούθηση των μαθητών διαχρονικά.
- Εμπλοκή των οικογενειών τους με πολλαπλούς τρόπους: κοινωνική δραστηριότητα, διάλογος, συναντήσεις κ.λπ..

Η δημιουργία ενός συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης που ανιχνεύει τους μαθητές που έχουν αρχίσει να αποδεσμεύονται από τα σχολεία βοηθά στην παρακολούθηση της προόδου του μαθητή για την πρόληψη της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης. Οι δείκτες της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου μπορούν εύκολα να αναγνωριστούν από τα πρότυπα απουσιών, τις πτώσεις των βαθμών, την κοινωνικο-συναισθηματική δυσφορία και την ανάρμοστη συμπεριφορά.

Πως μπορεί η κουλτούρα/ νοοτροπία ενός σχολείου που γνωρίζει τους μαθητές και τους γονείς τους να αξιολογηθεί;

Το προσωπικό του σχολείου μπορεί να αναλογιστεί σε συμφωνημένα χρονικά διαστήματα κατά πόσον έχουν επαρκή επίγνωση των δυναμικών που λαμβάνουν χώρα στην τοπική κοινότητα και αν το σχολείο εκμεταλλεύεται επιτυχώς τις τοπικές κουλτούρες. Συζητήσεις με τους γονείς και (άτυπους) τοπικούς ηγέτες μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε εκτίμηση του κατά πόσον το σχολείο απευθύνεται επαρκώς στις ανάγκες της κοινότητας και από κοινού στρατηγικές μπορούν να σχεδιαστούν για να γίνει το σχολείο πιο συμπεριληπτικό.

Ενσωμάτωση της κουλτούρας των μαθητών στη νοοτροπία του σχολείου

Τι σημαίνει η ενσωμάτωση της κουλτούρας των μαθητών στη νοοτροπία του σχολείου και γιατί αυτό είναι σημαντικό ³³;

Η υποδοχή και ενσωμάτωση των πολιτισμών, των ταυτοτήτων και των ενδιαφερόντων των μαθητών στο σχολείο σημαίνει ότι οι μαθητές βλέπουν τους εαυτούς τους να εκπροσωπούνται στο σχολείο με διάφορους τρόπους. Το να βλέπουν τον πολιτισμό κάποιου να αντιπροσωπεύεται στο πρόγραμμα σπουδών του σχολείου και στις δραστηριότητες που διαμορφώνονται γύρω από τα ενδιαφέροντα και τις ταυτότητες των μαθητών μπορεί να παρακινήσει μαθητές από διάφορα υπόβαθρα.

Πώς μπορεί η κουλτούρα των μαθητών να ενσωματωθεί στη νοοτροπία του σχολείου;

- Χρησιμοποιώντας το σχολικό περιβάλλον για να συνδεθείτε με τους πολιτισμούς των μαθητών.
- Πραγματοποιώντας μικρές προσαρμογές στο πρόγραμμα σπουδών, για παράδειγμα στις αναγνώσεις που πραγματοποιούνται στην τάξη. Συμπεριλαμβάνοντας τα ενδιαφέροντα και τους πολιτισμούς των μαθητών στο πρόγραμμα σπουδών, ακόμη και επιτρέποντας στους μαθητές να συμμετάσχουν στον καθορισμό του προγράμματος σπουδών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στις κοινωνικές σπουδές, τη γεω-

γραφία, την ιστορία, την αγωγή του πολίτη, την ηθική κ.λπ.

- Επιτρέποντας στους μαθητές να μιλούν τη δική τους γλώσσα.
- Ενθαρρύνοντας τους μαθητές να διεξάγουν έρευνα για το δικό τους πολιτιστικό υπόβαθρο όταν κάνουν εργασίες που βασίζονται σε ερευνητικά σχέδια. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διαδικτυακή σύνδεση (και συνέντευξη) με συγγενείς και κοινότητες από τις οποίες κατάγονται οι γονείς ή οι παππούδες τους.
- Αντικατοπτρίζοντας ρητά την κουλτούρα των μαθητών στο όραμα και την αποστολή του σχολείου.
- Με την εκπροσώπηση των πολιτισμών των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον.
- Καλώντας τους γονείς ή τους (άτυπους) ηγέτες της κοινότητας να διδάξουν από κοινού συγκεκριμένα μαθήματα για να συνδέσουν τις σπιτικές με τις σχολικές κουλτούρες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

Ένα βασικό στοιχείο της προσέγγισης και της επικοινωνίας με τους γονείς είναι να τους δείτε ως πηγές. Χρησιμοποιώντας θετικά πρότυπα από την κοινότητα, ειδικά εκείνων που ξεπέρασαν τις αντιξοότητες (και μπορεί να είχαν σκεφτεί ακόμη και να φύγουν από το σχολείο), μπορεί να εμπνεύσει τους νέους και επίσης να τους βοηθήσει να καταλάβουν ότι μπορούν να πετύχουν.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

- Οι κουλτούρες και οι γλώσσες των μαθητών μπορούν να εκπροσωπούνται στο σχολείο με την ανάρτηση φράσεων στις αίθουσες διδασκαλίας, στους διαδρόμους και στους κοινόχρηστους χώρους γραμμένες σε διαφορετικές γλώσσες και επιλεγμένες από μαθητές και εκπαιδευτικούς.
- Οι κουλτούρες και οι γλώσσες των μαθητών μπορούν να εκπροσωπούνται στο σχολείο επιλέγοντας ενεργά, όπου είναι δυνατόν, προσωπικό και εκπαιδευτικούς από διαφορετικές κουλτούρες, έτσι ώστε οι μαθητές να βλέπουν τον εαυτό τους να εκφράζεται και να εκπροσωπείται όχι μόνο στο σχολικό περιβάλλον αλλά και στο σχολικό προσωπικό.

33. Βλ. π.χ. O’Gorman, E., Salmon, N., & Murphy, C. A. (2016) Schools as sanctuaries: A systematic review of contextual factors which contribute to student retention in alternative education. *International Journal of Inclusive Education*, 20(5), 536-551.

<https://doi.org/10.1080/13603116.2015.1095251>

Το σχολικό περιβάλλον μπορεί να είναι ένα μέσο σύνδεσης με τους πολιτισμούς των μαθητών, καθώς οι μαθητές μπορεί να καλούνται να παράγουν αυτοπροσωπογραφίες, τοιχογραφίες και εκθέσεις της ταυτότητας και των πολιτισμών τους ως μέρος των δραστηριοτήτων της τάξης και του σχολείου και οι οποίες, με την έγκριση των γονέων τους, μπορούν να εκτεθούν στις σχολικές αίθουσες διδασκαλίας, στους τοίχους και τους διαδρόμους και στους κοινόχρηστους χώρους.

Για να είναι ευπρόσδεκτες οι κουλτούρες των μαθητών, οι μαθητές θα πρέπει να επιτρέπεται να μιλούν τις γλώσσες που μιλούν στο σπίτι τους. Σε ορισμένα σχολεία αυτό ακόμα δεν επιτρέπεται ή τιμωρείται. Παιδιά μεταναστών και νέοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο αντιμετωπίζουν την πίεση να μιλούν μόνο τη γλώσσα της χώρας υποδοχής. Όταν στους μαθητές δεν επιτρέπεται να μιλούν την πρώτη τους γλώσσα, οι μετανάστες μαθητές λαμβάνουν το μήνυμα ότι το σχολείο δεν είναι δικό τους, ότι δεν ανήκουν στο σχολείο εκτός κι αν προσαρμοστούν σε αυτό. Επιπλέον, όταν τα παιδιά και οι νέοι μετανάστες δεν επιτρέπεται να μιλούν τη δική τους γλώσσα, οι μαθητές χάνουν την ευκαιρία να μάθουν σχετικά με και να εκτιμούν άλλους πολιτισμούς και γλώσσες

Η διαμόρφωση του προγράμματος σπουδών γύρω από τις ταυτότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών είναι ένα αποτελεσματικό μέτρο για την ενσωμάτωση της κουλτούρας των μαθητών στη

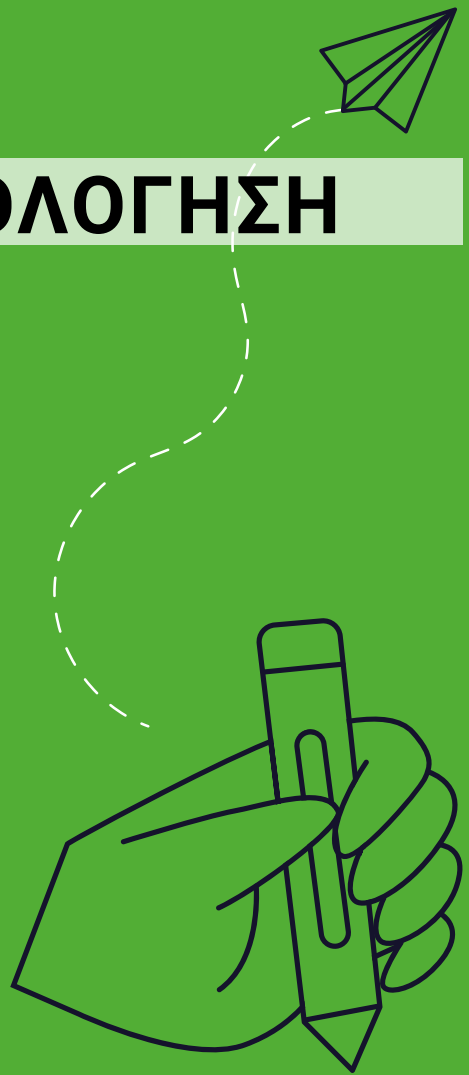
νοοτροπία του σχολείου. Όταν οι μαθητές μαθαίνουν σχετικά με θέματα που απευθύνονται στην ταυτότητα, το ιστορικό, την κουλτούρα και τα ενδιαφέροντά τους, είναι πιο πιθανό να αισθάνονται ότι συμπεριλαμβάνονται στο σχολείο, να αναπτύξουν μια αίσθηση σύνδεσης με το σχολείο και ότι ανήκουν σε αυτό, παρακινώντας τους να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους. Παρόλο που οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία συχνά έχουν μικρή δύναμη στο να επιλέξουν το δικό τους πρόγραμμα σπουδών και πρέπει να συμμορφώνονται με τις εθνικές κατευθυντήριες γραμμές, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν τις εργασίες, τις δραστηριότητες της τάξης και τα ερευνητικά σχέδια ώστε να απευθύνονται στις γνώσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Μπορούν επίσης να δημιουργήσουν σύντομες διδακτικές ενότητες που να προσθέτουν αυτά τα κεφάλαια στο πρόγραμμα σπουδών.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί η ενσωμάτωση της κουλτούρας των μαθητών στη σχολική νοοτροπία

Εργαλεία παρατήρησης, αναγνώσεις ποίησης, ιστολόγια, εργασίες, εξωσχολικές δραστηριότητες ή θεατρικές παραστάσεις είναι όλα μέσα για να αξιολογηθεί σε ποιο βαθμό η κουλτούρα των μαθητών ενσωματώνεται στο σχολείο. Το ίδιο το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να αναλυθεί για να προσδιοριστούν τα στοιχεία της κουλτούρας των μαθητών που λείπουν από το κλασικό πρόγραμμα σπουδών..

8. ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

8. ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Διεξαγωγή κριτικών και ρεαλιστικών σχολικών αυτοαξιολογήσεων

Τι σημαίνει η διεξαγωγή κριτικής και ρεαλιστικής σχολικής αυτοαξιολόγησης και γιατί είναι σημαντική;

Η διεξαγωγή κριτικής και ρεαλιστικής τεκμηριωμένης αυτοαξιολόγησης σημαίνει ότι όλα τα μέλη των σχολείων προσπαθούν να θέσουν και να κατανοήσουν, χρησιμοποιώντας διαφορετικές στρατηγικές, το βαθμό στον οποίο το σχολείο προκαλεί ή/και εξουδετερώνει τη σχολική αποδέσμευση και την πρόωρη σχολική εγκατάλειψη. Μια τέτοια αξιολόγηση είναι αποφασιστικής σημασίας ώστε τα σχολεία να αναγνωρίζουν τι μπορούν να κάνουν καλύτερα.

Επίσης, πρέπει να είναι ρεαλιστική ώστε το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να εξερευνήσουν τι μπορούν να κάνουν για να θέσουν ως θέμα και να λύσουν την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου, δεδομένων των πόρων που είναι διαθέσιμοι³⁴.

Τα σχολεία μπορούν να θέσουν στόχους στην αρχή του σχολικού έτους σχετικά με την αποδέσμευση από το σχολείο και την πρόωρη σχολική εγκατάλειψη και να αξιολογήσουν στο τέλος του έτους εάν οι στόχοι έχουν επιτευχθεί. i.

Πως μπορούν τα σχολεία να διεξαγωγή κριτικές και ρεαλιστικές σχολικές αυτοαξιολογήσεις;

Τα σχολεία μπορούν να διεξάγουν κριτική και ρεαλιστική αυτοαξιολόγηση:

- Διεξάγοντας έρευνα σε επίπεδο σχολείου ξεκινώντας από τις αίθουσες διδασκαλίας.
- Προωθώντας τον αυτο-προβληματισμό μεταξύ των δασκάλων, των εκπαιδευτικών και του σχολικού προσωπικού.
- Συμπεριλαμβάνοντας τις φωνές των μαθητών.
- Ακούγοντας τους γονείς.
- Ακούγοντας την κοινότητα
- Οι κρίσιμες και ρεαλιστικές σχολικές αυτοαξιολογήσεις ιδανικά χρησιμοποιούν ποσοτικά και

ποιοτικά δεδομένα. Αυτό μπορεί να ισχύει ειδικά για μεγαλύτερα σχολεία με εκατοντάδες μαθητές. Συχνά, καθηγητές μαθηματικών ή σχολικοί ψυχολόγοι (εκπαιδευμένοι στη στατιστική) μπορούν να προσφέρουν βοήθεια σε μια τέτοια συλλογή και ανάλυση δεδομένων.

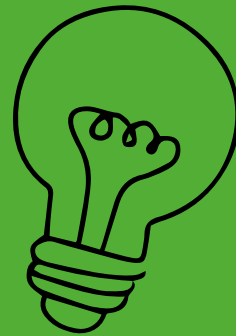
Τα σχολεία μπορούν επίσης να συλλέγουν πληροφορίες για τη διεξαγωγή κριτικής και ρεαλιστικής αυτοαξιολόγησης:

- Παρατηρώντας πρακτικές τάξεις ακολουθούμενες από μια δομημένη συζήτηση για το τι συνέβη.
- Καταρτώντας τους εκπαιδευτικούς, για παράδειγμα, στην έρευνα δράσης και βάζοντάς τους να παρουσιάσουν τα δικά τους ευρήματα στους συναδέλφους.
- Προωθώντας χώρους όπου το σχολικό προσωπικό, οι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής μπορούν να συζητήσουν τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα των εξετάσεων, τα μητρώα παρακολούθησης ή τα αρχεία αποκλεισμού.
- Με συνεχιζόμενη εκπαίδευση των δασκάλων σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής της αυτοαξιολόγησης και τον τρόπο χρήσης των αποτελεσμάτων.

Κατά τη διεξαγωγή των ρεαλιστικών και κριτικών σχολικών αυτοαξιολογήσεων, αρκετές φωνές, εκτός από τους δασκάλους και το προσωπικό του σχολείου, πρέπει να γίνουν κατανοητές:

- Οι μαθητικές φωνές και απόψεις. Συχνά τα μαθητικά συμβούλια εκπληρώνουν αυτόν τον ρόλο. Τέτοια συμβούλια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σοβαρά, δεδομένου ότι πολύ συχνά υπάρχουν μαθητικά συμβούλια, αλλά δεν έχουν πραγματική δυνατότητα δράσης.
- Το να ακούγονται οι γονείς είναι εξίσου σημαντικό για τα σχολεία. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω ερευνών σε μεμονωμένους γονείς ή μέσω οργανώσεων γονέων.
- Να ακούγεται η κοινότητα. Όταν πραγματοποιούνται δραστηριότητες όπως η Μάθηση Υπηρεσιών, η κοινότητα γίνεται βασικός συνεργάτης στη μάθηση των μαθητών.

34. Για βιβλιογραφική ανασκόπηση σε 21 εργαλεία για τη μέτρηση της συμμετοχής και της αποδέσμευσης από το σχολείο: Βλέπε π.χ. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED514996.pdf>

**9. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ
ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΩΝ
ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ PICESL**

9. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ PICESL

Οι ακόλουθες οκτώ συγκεκριμένες πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί από τα συνεργαζόμενα σχολεία PICESL και καθεμία αντιπροσωπεύει ένα διαφορετικό επίπεδο εστίασης, όπως πρόγραμμα επιπέδου σχολείου, όπως στην περίπτωση της μάθησης υπηρεσιών, ως δραστηριότητα στην τάξη ή ως καλοκαιρινό ή εξωσχολικό πρόγραμμα ή δραστηριότητα που επιτρέπει στους μαθητές να συμμετάσχουν ενεργά.

Παρουσιάζονται η συγκεκριμένη πρωτοβουλία του σχολείου I.C.S. "Giovanni Falcone" στο Παλέρμο της Ιταλίας, ακολουθούμενη από του σχολείου CEIP Malala στη Σεβίλλη της Ισπανίας, οι πρωτοβουλίες του Agrupamiento de Escuelas do Cerco do Porto στην Πορτογαλία και τέλος οι πρωτοβουλίες του σχολείου Vladimira Nazora στο Ζαντάρ της Κροατίας. Για καθένα από αυτά τα σχολεία, ένα πρόγραμμα επιπέδου σχολείου ή πρωτοβουλία παρουσιάζεται ακολουθούμενο από ένα ερευνητικό πρόγραμμα πιο κατάλληλο για τάξη ή πιο ειδικά βασισμένο.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα ζητήματα που σχετίζονται με τα πλαίσια θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη προκειμένου να αξιολογηθεί η αξία της πρωτοβουλίας. Σε περιπτώσεις όπου τα παιδιά

είναι εκτεθειμένα σε περιορισμένους οικονομικούς πόρους ή δεν είχαν την ευκαιρία να ταξιδέψουν ή να βιώσουν μια αλλαγή χώρου με ένα ταξίδι, για παράδειγμα, το να έχουν μια καλοκαιρινή κατασκήνωση γίνεται ένα από τα σημαντικότερα σημεία που τους υπενθυμίζουν ότι έχουν πολύ περισσότερα να εξερευνήσουν.

Οι ακόλουθες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί από τα συνεργαζόμενα σχολεία σε αυτό το έργο και περιλαμβάνουν το σχολείο C στο Παλέρμο της Ιταλίας, το σχολείο CEIP Malala στη Σεβίλλη της Ισπανίας, το Agrupamiento de Escuelas do Cerco στο Πόρτο της Πορτογαλίας και το σχολείο Vladimira Nazora στο Ζαντάρ της Κροατίας.

Εκπαιδευτική καλοκαιρινή κατασκήνωση: μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία απο το σχολείο I.C.S. "Giovanni Falcone" στο παλερμο της ιταλίας

Την ακόλουθη εμπνευσμένη πρωτοβουλία συνεισέφερε το σχολείο I.C.S. "Giovanni Falcone" στο Παλέρμο της Ιταλίας από τις δασκάλες Maria Grazia Savarino και Rosaria Sconzo, οι οποίες διδάσκουν θέματα υγείας και περιβάλλοντος σε παιδιά πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 10 ετών στην 5η τάξη, σχετικά με το θέμα «Σχέσεις και Συναισθηματική Εκπαίδευση».

Που εστιάζει αυτή η πρωτοβουλία;

Περιγραφή

Πρόκειται για μια εξωσχολική δραστηριότητα που αποτελείται από εκπαιδευτικές διακοπές, το Campo Estivo (Καλοκαιρινή Κατασκήνωση), όπου οι μαθητές συναντιόντουσαν για μια εβδομάδα. Ένας βασικός στόχος είναι να διαχειριστούν τους εσωτερικούς και τους εξωτερικούς χώρους διαβίωσής τους, με τη διευκόλυνση των δασκάλων του σχολείου. Οι μαθητές αναμένεται να μεταφέρουν τη δυναμική του σχολικού περιβάλλοντος εκτός σχολικού πλαισίου. Εκτός από την καλλιέργεια μιας χαλαρής ατμόσφαιρας, όπου οι φίλιες μπορούν να χτιστούν ή να ενισχυθούν, αναμένεται επίσης να αναλάβουν την ευθύνη για τις πράξεις τους και για το περιβάλλον της κατασκήνωσης. Αυτό περιλαμβάνει τη σημασία των τυπικών σχολικών ρουτινών, όπως το να είναι στην ώρα τους. Ενώ οι εκπαιδευτικοί διοργανώνουν πρωινές δραστηριότητες στην παραλία και αθλητικές εκδηλώσεις, τα βραδινά προγράμματα εκτελούνται από έναν ειδικό που διοργανώνει κυνήγι θησαυρού, «Φτιάξε το μόνος σου» δραστηριότητες, καλλιτεχνικές δραστηριότητες και παιχνίδια ρόλων για να συμμετάσχουν οι μαθητές. Ένα πρόγραμμα κινηματογραφικής λέσχης κατά τη διάρκεια της βραδιάς, μετά το δείπνο, ολοκληρώνει την ημέρα.

Κύριος σκοπός και στόχοι

Ο κύριος σκοπός αυτής της πρωτοβουλίας είναι η ενίσχυση των σχέσεων μαθητών-εκπαιδευτικών.

Στόχοι:

- Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί να περνούν χρόνο μαζί σε ένα ασφαλές, αλλά εκπαιδευτικό περιβάλλον.
- Οι μαθητές να αναπτύσσουν ισχυρότερες σχέσεις με τους συνομηλίκους τους.
- Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί να αναπτύσσουν ισχυρότερες σχέσεις.
- Οι εκπαιδευτικοί να παρατηρήσουν και να γνωρίσουν τους μαθητές σε ένα διαφορετικό πλαίσιο.
- Οι εκπαιδευτικοί να αναπτύξουν ιδέες για το πώς να εμπλακούν και να συνεργαστούν με τους μαθητές σε ένα διαφορετικό περιβάλλον.
- Οι μαθητές να αναπτύξουν πιο θετικές απόψεις και στάσεις για τους εκπαιδευτικούς, και ελπίζουμε για το σχολείο και τις σχολικές εργασίες

Συνεργασίες Η ιδέα αυτής της πρωτοβουλίας ήταν το εθνικό σχέδιο, "E!State!Liberi". Το σχολείο συνεργάστηκε με την Associazione Libera για την καλοκαιρινή κατασκήνωση. Η Associazione Libera είναι ένας σύλλογος που ιδρύθηκε για την προώθηση των δημοκρατικών αρχών της κοινωνικής δικαιοσύνης και που καταπολεμά τις παράνομες δραστηριότητες. Αυτός ο οργανισμός εκτελεί έργα και οργανώνει δραστηριότητες σε ιδιοκτησίες που έχουν κατασχεθεί από εγκληματικές οργανώσεις, και στη συνέχεια χρησιμοποιούνται ως εκπαιδευτικά κέντρα. Στο πλαίσιο αυτό, η Associazione Libera παρέχει μια οικιστική εγκατάσταση κοντά σε μια παραλία έξω από το Παλέρμμο, όπου πραγματοποιείται το Summer Camp. Μέρος του συμβολικού μηνύματος είναι η προώθηση του σεβασμού της νομιμότητας σε τοπικά πλαίσια που συχνά χαρακτηρίζονται από εγκληματικότητα. Ο Σύλλογος φροντίζει επίσης για το μαγείρεμα και την καθαριότητα. Η καλοκαιρινή κατασκήνωση ήταν ελεύθερη για τους μαθητές και τους δασκάλους που εργάζονταν εθελοντικά. Το λεωφορείο που πηγαίνει τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς στην οικιστική εγκατάσταση παρέχεται από το στρατό και ως εκ τούτου είναι επίσης δωρεάν.

Οι μαθητές-στόχοι και οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν Στο παρελθόν, το θερινό σχολείο είχε επιλέξει τους μαθητές με βάση την ακαδημαϊκή τους επίδοση κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, αλλά και στη δέσμευσή τους και τη δυνατότητα βελτίωσης της μάθησής τους. Συνολικά 14 μαθητές (6 αγόρια και 8 κορίτσια), κάποια από τα οποία είχαν ειδικές ανάγκες, συμμετείχαν στην πιο πρόσφατη κατασκήνωση. Αυτό οφείλεται στον περιορισμένο αριθμό οικονομικών πόρων αλλά και προσωπικού (δύο εκπαιδευτικοί προσφέρθηκαν εθελοντικά δημιουργώντας μια αναλογία μαθητών προς δασκάλους 7:1). Οι συμμετέχοντες αναμενόταν να επιδείξουν ένα εύλογο βαθμό αυτονομίας και προσωπικής ευθύνης, λόγω του μικρού αριθμού διαθέσιμων δασκάλων/εκπαιδευτικών και της τοποθεσίας των δραστηριοτήτων (παραλία και δάσος). Οι οικογένειες ήταν ευπρόσδεκτες να επισκεφθούν την κατασκήνωση για σύντομα χρονικά διαστήματα.

Γιατί είναι αποτελεσματική αυτή η πρωτοβουλία;

Οι καλοκαιρινές διακοπές συχνά σημαίνουν ότι οι μαθητές αποσπώνται από την εκπαιδευτική μάθηση για αρκετούς μήνες. Τα θερινά εκπαιδευτικά προ-

γράμματα, όπως έχουν σχεδιαστεί εδώ, μπορούν να γεμίσουν ένα κενό από άποψη μάθησης και μπορούν να συνδέσουν το μαθησιακό περιεχόμενο με την απόλαυση. Το να περάσουν μια εβδομάδα με μια ομάδα συμμαθητών και καθηγητών μπορεί να δημιουργήσει μια μαθησιακή κοινότητα μέσα σε μια ευρύτερη κοινότητα, να συνδέσει το ανεπίσημο με το επίσημο και να βοηθήσει στην ενίσχυση των δεσμών. Οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν πολλά για τους μαθητές παρατηρώντας τους σε μια ανεπίσημη κατάσταση και είναι σε θέση να ενεργούν με βάση αυτές τις γνώσεις κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους. Το σχολείο παρατήρησε ότι οι μαθητές δημιούργησαν ισχυρότερες σχέσεις με τους συνομηλίκους τους, βοηθώντας τους να αισθανθούν μέρος της σχολικής κοινότητας. Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές ανέπτυξαν ισχυρότερες σχέσεις, οι οποίες διευκόλυναν τη μάθηση καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Πώς μπορεί να αξιολογηθεί αυτή η πρωτοβουλία; Στις σχολικά πλαίσια, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κάνουν τα εξής για να αξιολογήσουν την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας:

- Να αξιολογήσουν τα επίπεδα της κινητοποίησης και της σχολικής δέσμευσης των μαθητών (καθώς και άλλων κοινωνικο-συναισθηματικών μετρήσεων) στην αρχή του σχολικού έτους μέσω συζητήσεων, γραπτών σημειώσεων, ερωτηματολογίων και άλλων σχετικών ασκήσεων/δραστηριοτήτων, τα οποία συλλέγονται. Η ίδια αξιολόγηση μπορεί να γίνει για τους συμμετέχοντες σε καλοκαιρινές κατασκηνώσεις στην αρχή του επόμενου σχολικού έτους για να δουν αν έχουν υπάρξει οφέλη. Παρομοίως, προηγούμενες και μεταγενέστερες μετρήσεις μπορούν να γίνουν ως προς την ακαδημαϊκή επίδοση.
- Να αξιολογήσουν τα κίνητρα, την παρουσία και τη συμμετοχή των μαθητών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους πριν από την κατασκήνωση και μετά στο έτος που ακολουθεί την κατασκήνωση - δείτε αν υπάρχει διαφορά μεταξύ της ομάδας κατασκήνωσης και των άλλων μαθητών που ήθελαν να συμμετάσχουν αλλά δεν ήταν σε θέση να παρακολουθήσουν για οτιδήποτε λόγους.
- Να δημιουργήσουν ένα εργαλείο μέτρησης των προσδοκιών των μαθητών και των εκπαιδευτικών πριν από την καλοκαιρινή κατασκήνωση και του εάν οι προσδοκίες αυτές εκπληρώθηκαν μετά την καλοκαιρινή κατασκήνωση.

- Να χρησιμοποιήσουν ένα ερωτηματολόγιο για να προσδιορίσουν τα αναφερόμενα επίπεδα ικανοποίησης μαθητών και εκπαιδευτικών.
- Να βάλουν τους μαθητές να παρουσιάσουν τις εμπειρίες τους (θετικές και αρνητικές) κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής κατασκήνωσης με άλλους μαθητές και εκπαιδευτικούς μετά την επανέναρξη του σχολικού έτους.
- Να οργανώσουν συναντήσεις εκπαιδευτικών για να αναλογιστούν, να συζητήσουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές για να συμπεριλάβουν και να ενθαρρύνουν άλλους εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν στην καλοκαιρινή κατασκήνωση το επόμενο έτος.
- Οι γονείς που δίνουν τη συγκατάθεσή τους για την καλοκαιρινή κατασκήνωση, μπορούν επίσης να δώσουν ανατροφοδότηση:
- Παρέχοντας δομημένη ανατροφοδότηση μετά από επισκέψεις στην κατασκήνωση.
- Παρατηρώντας αν οι γονείς δείχνουν αυξημένη σχολική συμμετοχή μετά την καλοκαιρινή κατασκήνωση.
- Με φυσικές ή διαδικτυακές συναντήσεις με γονείς για να λάβετε σχόλια σχετικά με την καλοκαιρινή κατασκήνωση (π.χ. εστιασμένη ομαδική συζήτηση).
- Ζητώντας από τους γονείς να παρέχουν ανατροφοδότηση σχετικά με τυχόν αλλαγές στη συμπεριφορά των παιδιών στο σπίτι. Αυτό μπορεί να γίνει χρησιμοποιώντας ένα ερωτηματολόγιο, μια ομάδα εστίασης ή άλλη διαθέσιμη μέθοδο.

Πως μπορεί αυτή η πρωτοβουλία να χρησιμοποιηθεί από άλλα σχολεία και εκπαιδευτικούς στην ευρωπη;

- Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε σχολείο επιθυμεί να προσθέσει εξωσχολικές δραστηριότητες που εκτείνονται μέσα στο καλοκαίρι, που έχει επαρκείς πόρους και έχει (ηθική και οργανωτική) υποστήριξη από την ηγεσία του σχολείου. Οι γονείς και οι δάσκαλοι θα πρέπει να εμπιστευτούν το σχολείο για να οργανώσουν την κατασκήνωση.
- Η πρωτοβουλία ενδέχεται να απαιτήσει πρόσθετους πόρους, όπως κυβερνητική στήριξη. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι γονείς θα έχουν τους πόρους για να βοηθήσουν στην πληρωμή της κατασκήνωσης, σε άλλες περιπτώσεις η οικονομική τους κατάσταση δεν θα το επιτρέψει αυτό.

- Η πρωτοβουλία πρέπει να προσελκύσει εκπαιδευτικούς που είναι διαθέσιμοι, ενδιαφέρονται και είναι αφοσιωμένοι στη μάθηση των παιδιών.
- Αν και δεν αποτελεί προϋπόθεση σε όλες τις περιπτώσεις, είναι χρήσιμο εάν η συνεργασία πραγματοποιείται με εξωσχολικές ενώσεις, ΜΚΟ ή άλλους υποστηρικτικούς οργανισμούς.

Ποιες προκλήσεις πρέπει να ξεπεραστούν κατά την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας;

- Η ανάγκη για οικονομικούς και άλλους πόρους (όπως ένα μέρος για να φιλοξενήσει μια καλοκαιρινή κατασκήνωση).
- Υποστήριξη από τη σχολική ηγεσία και διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών.
- Δάσκαλοι ή καθηγητές που έχουν εμπειρία στη συνεργασία με μαθητές με ειδικές ανάγκες ή ενδεχόμενες διασπαστικές συμπεριφορές, καθώς ορισμένοι μαθητές που θα επωφεληθούν περισσότερο από μια καλοκαιρινή κατασκήνωση, όπως περιγράφηκε παραπάνω, ενδέχεται να εμπίπτουν σε αυτές τις κατηγορίες.
- Η ανάγκη διοργάνωσης δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου στην καλοκαιρινή κατασκήνωση.
- Ενθάρρυνση των οικογενειών να εμπιστεύονται το σχολείο για τη φροντίδα των παιδιών τους.
- Πείθοντας όλους τους εμπλεκόμενους ότι η καλοκαιρινή κατασκήνωση δεν έχει να κάνει μόνο με τη «διασκέδαση»
- Εάν συμβούν καταστάσεις όπως τα lockdowns (π.χ. πανδημία COVID-19), η κατά πρόσωπο θερινή κατασκήνωση θα για να γίνει εικονική. Αυτό απαιτεί τη δέσμευση των γονέων (δεδομένου ότι τα παιδιά θα εργάζονται από το σπίτι) και το σχολικό προσωπικό. Τότε, η τεχνολογία γίνεται ακόμα πιο σημαντική.
- Η διαδικτυακή εργασία απαιτεί σημαντικές δεξιότητες τεχνολογίας εκ μέρους όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Διαδικτυακό σνακ: μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από το σχολείο "Giovanni Falcone" του i.C.S. Στο παλερνο της ιταλίας

Την ακόλουθη εμπνευσμένη πρωτοβουλία συνεισέφερε η Σχολή I.C.S. "Giovanni Falcone" στο Παλέρνο της Ιταλίας από τους δασκάλους Giuseppe Virone (που διδάσκει Μαθηματικά) και τη Giovannella Trapani (η οποία διδάσκει Ιταλικά) σε παιδιά δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 11, δης τάξης («Scuola secondaria di I grado», σύμφωνα με το Ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα).

Ποιο είναι το κύριο επικέντρο αυτής της πρωτοβουλίας;

Περιγραφή Το "Online Snack" (Merenda Online) είναι μια εξωσχολική πρωτοβουλία οκτώ εβδομάδων που διεξήχθη κατά τη διάρκεια των αποκλεισμών COVID-19, αλλά μπορεί να είναι χρήσιμο για οποιαδήποτε παρόμοια κατάσταση. Σε αυτή την πρωτοβουλία ανατίθεται στους μαθητές να συνεργαστούν με έναν μεγαλύτερο καθοδηγητή (μαθητή λυκείου) με τον οποίο συναντιούνται τακτικά διαδικτυακά εκτός των εικονικών τάξεων τους. Οι μαθητές μαθαίνουν ότι κατά την προετοιμασία ενός σνακ ή πιάτου, απαιτείται χρόνος, έρευνα των απαιτούμενων συστατικών και της θρεπτικής τους αξίας, και ότι το πιάτο που θα ετοιμαστεί έχει πολιτιστική και ιστορική σημασία. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές βελτιώνουν τις ερευνητικές τους δεξιότητες και μαθαίνουν για τη σημασία των υγιεινών τροφίμων και τις πολιτιστικές υποδηλώσεις των τροφίμων. Κάθε εβδομάδα, οι μαθητές και οι καθοδηγητές που τους έχουν ανατεθεί συναντώνται διαδικτυακά συλλογικά με άλλους εκπαιδευτικούς για να δείξουν την πρόδοσή τους. Οι γονείς είναι ευπρόσδεκτοι να συμμετάσχουν στις ηλεκτρονικές συναντήσεις και να βοηθήσουν τα παιδιά τους να συγκεντρώσουν τα συστατικά που απαιτούνται για την προετοιμασία του πιάτου. Οι δραστηριότητες τελειώνουν με ένα πικνίκ πρόσωπο με πρόσωπο στο τέλος του οποιουδήποτε lockdown, κατά τη διάρκεια του οποίου οι μαθητές μπορούν να συναντήσουν προσωπικά τους καθοδηγητές τους, να φέρουν τα πιάτα τους και να τα καταναλώσουν καθώς μοιράζονται τις εμπειρίες τους με καθοδηγητές, δασκάλους και γονείς.

Σκοπός και στόχοι

Στόχος αυτής της πρωτοβουλίας είναι να κρατήσει τους μαθητές αφοσιωμένους στη σχολική κοινότητα κατά τη διάρκεια του κλεισίματος των σχολείων.

Στόχοι:

- Οι μαθητές περνούν χρόνο μαζί με άλλους μαθητές σε μη ακαδημαϊκή εργασία.
- Οι μαθητές συμβάλλουν σε μια δραστηριότητα και υπάρχει ένα απτό αποτέλεσμα στο τέλος.
- Οι μαθητές περνούν χρόνο διαδικτυακά εντός του «πλαισίου» του σχολείου, αλλά αναλαμβάνουν έναν κοινωνικό και μη ακαδημαϊκό στόχο.
- Όλοι οι μαθητές ωφελούνται από μια σχέση καθοδήγησης.
- Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί εμπλέκουν και συνεργάζονται με τους γονείς και την οικογένεια για την επίτευξη του τελικού αποτελέσματος.
- Οι μαθητές μαθαίνουν/μεταδίδουν οργανωτικές και μαγειρικές δεξιότητες καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας.
- Οι μαθητές μαθαίνουν/μεταδίδουν γνώσεις σχετικά με το φαγητό, τη διατροφή και τον πολιτισμό καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Συνεργασίες και επιλογή εκπαιδευτικών Στο I.C.S. Σχολείο "Giovanni Falcone" αυτή η πρωτοβουλία δημιουργήθηκε από εκπαιδευτικούς και δασκάλους σε εθελοντική βάση, χωρίς να απαιτούνται οικονομικοί πόροι. Ωστόσο, συνεργασίες που εξασφαλίζουν πιθανούς εκπαιδευτικούς γυμνασίου για να συμμετάσχουν σε αυτή την πρωτοβουλία ήταν απαραίτητες. Το διαδικτυακό σνακ διεξήχθη σε συνεργασία με την Consulta Studentesca Provinciale, η οποία είναι το κεντρικό σχολικό γραφείο που διαχειρίζεται την ένωση μαθητών στην επαρχία του Παλέρμο. Η Consulta Studentesca Provinciale κάλεσε καθηγητές σε όλα τα γυμνάσια του Παλέρμο και καθηγητές ηλικίας 16-18 ετών. Περίπου 45 μαθητές (ηλικίας 16-18 ετών) απάντησαν στο κάλεσμα σε εθελοντική βάση.

Ως αποτέλεσμα της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την επιλογή των μαθητών γυμνασίου επικεντρώνονταν κυρίως στις ήπιες δεξιότητες που απαιτούνται: οι καθηγητές έπρεπε να είναι υπομονετικοί, επίμονοι, σεβαστοί, ισορροπημένοι και αφοσιωμένοι.

Πολλά άλλα βασικά χαρακτηριστικά που έπρεπε να ληφθούν υπόψη ήταν η ευελιξία, η αξιοπιστία και η ικανότητα να εργάζονται με μαθητές όλων των επιπέδων δεξιοτήτων, δεξιότητες ICT, ισχυρές διαπροσωπικές δεξιότητες και μια πραγματική επιθυμία να βοηθήσουν τους νεότερους μαθητές. Η εμπειρία

με διάφορους τύπους παιδικής μέριμνας κρίθηκε χρήσιμη, αλλά όχι απολύτως απαραίτητη.

Οργάνωση

Στο I.C.S. "Giovanni Falcone" School, η πρωτοβουλία αυτή αναπτύχθηκε από μια ομάδα 2 δασκάλων, 6 καθηγητών, και 6 μαθητών από την 6η τάξη. Ενώ οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές συμμετείχαν εθελοντικά, οι εκπαιδευτικοί επικοινωνήσαν με έξι οικογένειες μαθητών οι οποίες ενέκριναν τη συμμετοχή των παιδιών τους στο πρόγραμμα. Ως αποτέλεσμα, 6 παιδιά ιταλικής καταγωγής (2 αγόρια και 4 κορίτσια), ηλικίας 10-11 ετών, από την ίδια τάξη, συμμετείχαν και επέδειξαν μεγάλη προσήλωση στις δραστηριότητες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του αποκλεισμού. Οι γονείς κλήθηκαν επίσης να συμμετάσχουν στις διαδικτυακές συναντήσεις των παιδιών τους με τους καθοδηγητές και τους δασκάλους.

Δεδομένου ότι η έλλειψη συσκευών ήταν μία από τις βασικές προκλήσεις, το σχολείο παρείχε στους μαθητές της 6ης τάξης τις απαιτούμενες τεχνολογικές συσκευές.

Η δραστηριότητα βήμα προς βήμα:

Όλοι οι συμμετέχοντες (δάσκαλοι, καθηγητές, μαθητές) συμμετείχαν σε μια πρώτη διαδικτυακή συνάντηση. Οι εκπαιδευτικοί εισήγαγαν τη δραστηριότητα και ανέθεσαν τους καθοδηγητές (σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια): γυναίκες καθοδηγητές σε μαθήτριες και άνδρες καθοδηγητές σε μαθητές. Κατά τη διάρκεια του καταιγισμού ιδεών, κάθε μαθητής επέλεξε ένα πιάτο για να προετοιμάσει.

Μια εναλλακτική δραστηριότητα θα μπορούσε να είναι η εισαγωγή του θέματος με τους καθοδηγητές να δείχνουν στους μαθητές μερικές εικόνες με διαφορετικά πιάτα (τυπικά ή διεθνή) και να τους ρωτούν αν γνωρίζουν τα ονόματά τους. Τότε σε κάθε μαθητή θα μπορούσε να ανατεθεί ένα πιάτο για τη διεξαγωγή έρευνας.

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας των 8 εβδομάδων, κάθε μαθητής, με τη βοήθεια του δασκάλου του, έκανε μια λεπτομερή μελέτη σχετικά με το επιλεγμένο πιάτο: ιστορική και γεωγραφική προέλευση, ανέκδοτα, θρεπτικές αξίες, πολιτιστικές έννοιες κ.ο.κ.

Ο καθοδηγητής και ο μαθητής συναντιόντουσαν στο διαδίκτυο δύο φορές την εβδομάδα. Στο τέλος της λεπτομερούς μελέτης, μια εργασία δημιουργήθηκε

για να δείξει την έρευνα που έγινε. Στη συνέχεια, κάθε μαθητής ετοίμασε το πιάτο που του είχε ανατεθεί στο σπίτι, με τη βοήθεια και την επίβλεψη των καθοδηγητών (διαδικτυακά) και των γονιών. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι για την προετοιμασία του πιάτου, οι μαθητές έπρεπε να εκτελέσουν μαθηματικούς υπολογισμούς (βάρη, ποσότητες...), κάτι που είναι σημαντικό όταν εκτελούν καθήκοντα της πραγματικής ζωής. Στο τέλος της περιόδου αποκλεισμού, τον Ιούνιο, πραγματοποιήθηκε πικνίκ στο πάρκο της πόλης, με δασκάλους, καθοδηγητές και μαθητές. Οι μαθητές έφεραν τα σπιτικά φαγητά τους, παρουσιάζοντας το πιάτο που τους ανατέθηκε, ενώ οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν το σύνολο του έργου. Όλοι οι μαθητές αξιολόγησαν την εμπειρία ως εξαιρετικά θετική.

Γιατί αυτή η πρωτοβουλία είναι σημαντική;

Η πρωτοβουλία αυτή είναι σημαντική διότι:

Κρατά τους μαθητές απασχολημένους με το σχολείο κατά τη διάρκεια των αποκλεισμών, επιτρέποντας παράλληλα στους μαθητές να βελτιώσουν τις ερευνητικές και οργανωτικές δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

Επιτρέπει τη δημιουργία θετικών σχέσεων με μεγαλύτερους καθηγητές που λειτουργούν ως πρότυπα ρόλων και που μπορούν να εμπνεύσουν τους μαθητές να παραμείνουν στο σχολείο και να συνεχίσουν στο γυμνάσιο και πέρα από αυτό.

Ενισχύει τους δεσμούς μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, καθώς οι εκπαιδευτικοί λειτουργούν ως διαμεσολαβητές, που είναι σε θέση να μοιράζονται και να απολαμβάνουν τα γεύματα που σχετίζονται με την πρωτοβουλία κατά τη διάρκεια της συνάντησης.

Καθιερώνει επαφή δασκάλου-γονέα κατά τη διάρκεια των αποκλεισμών, όταν οι επαφές αυτές και προωθεί τη συνεργασία δασκάλου-γονέα.

Πρωθεί τη γονική συμμετοχή στις δραστηριότητες των μαθητών, καθώς οι γονείς είναι το κλειδί για να βοηθήσουν τους μαθητές να λύσουν πρακτικά προβλήματα που συνδέονται με την εκπλήρωση του καθήκοντος (π.χ. βοηθώντας τους μαθητές κατά τη διάρκεια του μαγειρέματος).

Σε ποια πλαίσια θα υλοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία;

Επειδή αυτή η πρωτοβουλία είναι πρακτική και απτή, μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε σχολείο όπου

οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον, ειδικά κατά τη διάρκεια αποκλεισμών ή όταν ο COVID-19 ή παρόμοιοι περιορισμοί εμποδίζουν εξωσχολικές δραστηριότητες. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να εξερευνήσουν και να αναπτύξουν ικανότητες διεξαγωγής έρευνας, να υλοποιήσουν μια πρωτοβουλία από την αρχή έως το τέλος και να διαπραγματευτούν σχέσεις με μεγαλύτερους συμμαθητές, γονείς και δασκάλους. Επιπλέον, αυτό που μαθαίνουν από αυτή την πρωτοβουλία μπορεί να μεταφερθεί σε άλλα προγράμματα στα σχολεία, δεδομένου ότι οι μαθητές εμπνέονται να συνεχίσουν και να παραμένουν στο σχολείο. Η πρωτοβουλία αυτή μπορεί να υλοποιηθεί κατά τις κανονικές ώρες του μαθήματος, καθώς και να ενισχύσει τις σχέσεις καθοδήγησης, την ευθύνη ανάμεσα στους μεγαλύτερους μαθητές και ίσως τη μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί αυτή η πρωτοβουλία

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κάνουν τα εξής για να αξιολογήσουν την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας:

- Να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των μαθητών στις ώρες ψηφιακής τάξης κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της πρωτοβουλίας και να καταγράψουν το επίπεδο συμμετοχής τους.
- Να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των μαθητών, τη συμμετοχή και την εργασία στο σπίτι κατά τη διάρκεια του κλεισίματος των σχολείων και να τη συγκρίνουν με αυτή άλλων μαθητών που ενδιαφέρονταν επίσης να συμμετάσχουν στη δραστηριότητα, αλλά δεν ήταν σε θέση να το κάνουν.
- Συμμετοχή των μαθητών στην αφήγηση και την ανταλλαγή των εμπειριών τους, περιγράφοντας την πρωτοβουλία Online Snack εντός των τάξεων για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο αισθάνονται για την πρωτοβουλία.
- Να κάνουν οι μαθητές αυτοαξιολόγηση (πώς πιστεύουν ότι απέδωσαν και αν θα μπορούσαν να τα είχαν πάει καλύτερα, πώς θα μπορούσαν να βελτιωθούν την επόμενη φορά)
- Να οργανώσουν μια συνάντηση με καθοδηγητές και δασκάλους όπου μπορούν να αξιολογήσουν και να συζητήσουν τι πήγε καλά και τι θα μπορούσε να βελτιωθεί.
- Να οργανώσουν συναντήσεις εκπαιδευτικών για να αναλύσουν, να συζητήσουν και να εφαρμόσουν

στρατηγικές για να συμπεριλάβουν και να ενθαρρύνουν άλλους εκπαιδευτικούς να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία το επόμενο έτος.

- Να πάρουν καθημερινές παρουσίες για να δουν ποιος είναι παρών και ποιος όχι.
- Να χρησιμοποιήσουν ένα ερωτηματολόγιο για να προσδιορίσουν τα αναφερόμενα επίπεδα ικανοποίησης μαθητών, εκπαιδευτικών, καθηγητών και γονέων ώστε να διατηρήσουν την πρωτοβουλία και το επόμενο έτος.

Οι γονείς μπορούν επίσης να καταγράψουν τις αντιδράσεις τους στις εμπειρίες των παιδιών τους:

- Συμμετέχοντας/παρατηρώντας τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια των εικονικών συναντήσεων με τους καθοδηγητές τους και κατά τη διάρκεια της συνάντησης πρόσωπο με πρόσωπο.
- Συλλέγοντας τηλεφωνικά μηνύματα, γραπτά μηνύματα ή δηλώσεις που δείχνουν αυξημένη συμμετοχή στις σχολικές ρουτίνες στην καθημερινή τους ζωή.
- Με φυσικές ή διαδικτυακές συναντήσεις με άλλους γονείς των οποίων τα παιδιά συμμετείχαν στο σχολείο, οι οποίες δείχνουν ότι υπάρχει ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογενειών.
- Αναφέροντας τα επίπεδα ικανοποίησης τους από την παρατήρηση αλλαγών στις συμπεριφορές στο σπίτι με μια λίστα ελέγχου που παρέχεται από το σχολείο και μοιράζεται με τους δασκάλους.

Πως μπορεί αυτή η πρωτοβουλία να χρησιμοποιηθεί από άλλα σχολεία και εκπαιδευτικούς στην ευρωπη;

- Η πρωτοβουλία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε άλλα σχολεία ώστε να εμπλέξει ενεργά τους μαθητές κατά τη διάρκεια των αποκλεισμών.
- Η πρωτοβουλία μπορεί να αναπαραχθεί σε οποιοδήποτε πλαίσιο, επειδή είναι δημιουργική και προσελκύει τους μαθητές επειδή έχει ορατά και απτά αποτελέσματα.
- Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να προσελκύσει δασκάλους που είναι πρόθυμοι και ενδιαφέρονται να γνωρίσουν τους μαθητές, την οικογένεια αυτών αλλά και για τη δημιουργία μιας γέφυρας μεταξύ του σχολείου και αυτών.

- Αυτή η πρωτοβουλία απαιτεί οι καθοδηγητές να εκπαιδεύονται στην κατανόηση των ασύμμετρων σχέσεων μεταξύ καθοδηγητή και καθοδηγούμενου και να μάθουν πώς να ενισχύουν τέτοιου είδους σχέσεις. Μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά του καθοδηγητή περιλαμβάνουν το να είναι καλός και ξεκάθαρος στην επικοινωνία του, καλός ακροατής, να έχει την ικανότητα να κερδίζει τον σεβασμό των μαθητών, καθώς και να είναι ισορροπημένος, χαρούμενος και υπομονετικός.

- Η υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας δεν απαιτεί πολλούς πόρους και συνεργασίες, η μόνη εξαίρεση αφορά τη στρατολόγηση καθοδηγητών από τους μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ωστόσο, η ύπαρξη κάποιων πόρων που επιτρέπουν στους μαθητές που δεν έχουν τα μέσα για να συμμετάσχουν (π.χ. έλλειψη ψηφιακών συσκευών ή κεφαλαίων για αγορά υλικών που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση του έργου) μπορεί να είναι εξαιρετικά ωφέλιμη.

Ποιες είναι οι προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν κατά την εφαρμογή αυτής της πρωτοβουλίας;

- Τα σχολεία ενδέχεται να μην διαθέτουν τους ψηφιακούς πόρους (π.χ. έλλειψη κάμερας web, έλλειψη καλής σύνδεσης στο Διαδίκτυο, έλλειψη λογισμικού κ.λπ.) για την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας. Επίσης υπάρχει η πιθανότητα και οι μαθητές αλλά και οι οικογένειές τους να έχουν έλλειψη ψηφιακών πόρων. Για να ξεπεραστεί αυτό, τα σχολεία μπορούν να παρέχουν φορητούς υπολογιστές στους μαθητές για όλη τη διάρκεια της πρωτοβουλίας τους οποίους έπειτα οι μαθητές θα τους επιστρέψουν στο σχολείο. Τα σχολεία μπορούν επιπλέον να εφοδιάζουν τους μαθητές με Κάρτες SIM, οι οποίες θα περιέχουν τα απαραίτητα στοιχεία για την υλοποίηση της πρωτοβουλίας, μέχρι την ολοκλήρωσή της.
- Οι καθηγητές επιλέχθηκαν μέσω διαδικτυακών συνεντεύξεων και έμμεσης γνώσης. Προκειμένου να βελτιωθεί η επιλογή τους, το σχολείο θα μπορούσε να ζητήσει από τους δασκάλους του παραπομπές (μια συστατική επιστολή, για παράδειγμα).

Περαιτερω δυνατοτητες

Το φαγητό είναι ένα θέμα κατάλληλο για συγκρίσεις μεταξύ διαφορετικών εθνών και πολιτισμών, επομένως θα μπορούσε να προωθήσει την ανάπτυξη δραστηριοτήτων διεθνών διαστάσεων με συνομηλικούς από άλλα έθνη. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να οργανωθούν αδελφότητες σχολείων (δηλαδή συνεργασία μεταξύ των σχολείων), ειδικά με εκείνα της πόλης με υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών. Η πρωτοβουλία θα μπορούσε επομένως να περιλαμβάνει ανταλλαγή συνταγών, με στόχο να οδηγήσει σε ένα πικνικ δια ζώσης (μπορεί να οργανωθεί σε ένα από τα δύο σχολεία, αλλά και στον κήπο του σχολείου, στο πάρκο της πόλης ή σε κάποιον άλλο ανοιχτό χώρο).

Προγραμμα σπουδων service learning: μια εμπνευσμενη πρωτοβουλια στο σχολειο απο το CEIP Malala στη σεβιλλη της ισπανιας

Το CEIP ³⁵ MALALA SCHOOL είναι ένα σχολείο που έχει στον πυρήνα του ένα πρόγραμμα σπουδών Μάθησης μέσω Υπηρεσιών (SL). Αυτή η προσέγγιση επηρεάζει όλες τις φάσεις της μάθησης και όλες τις τάξεις. Συνολικά εννέα καθηγητές, που προσλήφθηκαν μέσω κρατικής σύμβασης, συνθέτουν το διδακτικό προσωπικό ενώ έχουν επίσης προσληφθεί εκπαιδευτικοί μερικής απασχόλησης για να εκπαιδεύουν στη διδασκαλία SL ³⁶.

Ποιο είναι το επικεντρο των πρωτοβουλιων μαθησης μεσω υπηρεσιων (στο Malala School)

Περιγραφή

Η μάθηση μέσω υπηρεσιών είναι μια μεθοδολογία που υπερβαίνει το παραδοσιακό πρόγραμμα σπουδών και περιλαμβάνει υπηρεσία στην κοινότητα. Οι μαθητές μαθαίνουν παρέχοντας υπηρεσία στην κοινότητα. Η μεθοδολογία αυτή είναι το κέντρο του Εκπαιδευτικού Έργου του σχολείου Malala. Επιπλέον τα διάφορα ακαδημαϊκά μαθήματα στο επίπεδο της προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δομούνται γύρω από αυτήν την έννοια.

Το σχολείο συνεργάζεται στενά με κοινοτικούς φορείς και συλλόγους με σκοπό να ενισχύσει τη μάθηση των μαθητών και να τους βοηθήσει να αποκτήσουν συγκεκριμένες ικανότητες και δεξιότητες. Υπάρχει δε μια έντονη εστίαση στη διαπολιτισμικότητα, αλλά και μέριμνα σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα του πλανήτη. Κάθε χρόνο, ξεκινώντας από το 3ο έτος της Προσχολικής Εκπαίδευσης (E.C.E.) μέχρι την 6η τάξη του δημοτικού, οι μαθητές εκτίθενται σε διαφορετικά SL έργα διάρκειας ενός έτους που τους προσφέρουν πολλαπλές μαθησιακές εμπειρίες και οφέλη. Αυτά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- 1) Στο 3ο έτος της ECE: Πρόγραμμα “Super κατοικίδια”, για την καταπολέμηση της εγκατάλειψης των κατοικίδιων ζώων.
- 2) Στο 4ο έτος της ECE: «Super vial», ένα πρόγραμμα για τη βελτίωση της εκπαίδευσης για την οδική ασφάλεια στην πόλη μας.
- 3) Στο 5ο έτος της ECE: “Super chef”, ένα πρόγραμμα για τη βελτίωση της διατροφής και τη βοήθεια ατόμων που βιώνουν ελλείψεις σε τρόφιμα.
- Στην 1η δημοτικού: “Άλλοι κόσμοι”, ένα πρόγραμμα για να βοηθήσει φτωχές κοινότητες σε άλλα μέρη της γης.
- Στη 2η δημοτικού: «Αβέβαιο ταξίδι», ένα πρόγραμμα που βοηθά μετανάστες και πρόσφυγες.
- Στην 3η δημοτικού: «Βλέπουμε τους ηλικιωμένους με τα μάτια ενός παιδιού», ένα πρόγραμμα που περιλαμβάνει δράσεις φροντίδας σε μια κοινότητα συνταξιούχων στην πόλη.
- Στην 4η δημοτικού: «SOS Pachamama», ένα πρόγραμμα που στοχεύει στη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Στην 5η τάξη του δημοτικού: “Βοηθώντας τον Alejandro” ένα πρόγραμμα που στοχεύει στην εκμάθηση της νοηματικής γλώσσας για να βοηθηθεί ο Alejandro ο οποίος είναι κωφάλαος, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να επικοινωνήσει με τους συμμαθητές και τους δασκάλους του. Όταν οι δάσκαλοι έμαθαν πώς να χρησιμοποιούν σωστά τη νοηματική γλώσσα, αφενός μπόρεσαν

35. Το CEIP αναφέρεται στο Κέντρο Προσχολικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης και το όνομα MALALA είναι το όνομα της νεαρής Πακιστανής η οποία έχει αναγνωριστεί διεθνώς όσον αφορά την εργασία για την προώθηση των δικαιωμάτων των νέων γυναικών και της εκπαίδευσης όλων των παιδιών.

36. Οι αρχές έχουν μεταφραστεί από τα ισπανικά από τον David Gonzales, δάσκαλο στο CEIP MALALA SCHOOL, ο οποίος διδάσκει αγγλικά στη δεύτερη και τρίτη τάξη του δημοτικού σχολείου.

να διδάξουν τον Alejandro, αφετέρου οι συμμαθητές του μπόρεσαν να αλληλεπιδράσουν με εκείνον και με έναν διαφορετικό τρόπο.

- Στην 6η δημοτικού: «Υγιείς Καρδιές», προγράμματα που απευθύνονται σε θέματα που σχετίζονται με την υγεία στην ευρύτερη περιοχή.

Στόχος και σκοποί

Ο γενικός στόχος αυτής της πρωτοβουλίας εκμάθησης μέσω υπηρεσιών είναι να προωθήσει τη φιλοσοφία «μαθαίνω κάνοντας» μεταξύ των μαθητών όταν πρόκειται να επιδράσουν στο κοινωνικό τους περιβάλλον.

Στόχοι

Οι μαθητές και οι δάσκαλοι συναντιούνται ώστε να συνεργαστούν και να ανταλλάξουν απόψεις και ιδέες.

Οι μαθητές μαθαίνουν ότι είναι ενεργοί πολίτες και δημιουργοί αλλαγών στις κοινότητές τους.

Οι μαθητές είναι συνδημιουργοί των προγραμμάτων, με τους καθηγητές ως συντονιστές.

Συνεργασίες

Το σχολείο έχει συνεργασίες με πολλά προγράμματα βασισμένα στην κοινότητα που διευθύνονται από ΜΚΟ ³⁷ καθώς και άλλους οργανισμούς, οι οποίοι συνεργάζονται στενά με το σχολείο για την προώθηση της εκπαίδευσης των μαθητών. Προσφέρουν υπηρεσίες με τον ίδιο τρόπο, πιο συγκεκριμένα δίνουν την ευκαιρία στους μαθητές να εμπλακούν, να εξερευνήσουν, να διερευνήσουν και τέλος να πάρουν συνεντεύξεις από μέλη της κοινότητάς τους σχετικά με τα έργα τους. Συμπληρωματικά, από κοινού με τις ΜΚΟ, το σχολείο καθορίζει τα είδη υπηρεσιών στα οποία μπορούν να εμπλακούν για να επωφεληθούν άλλοι, είτε τοπικά είτε ευρύτερα.

Οι μαθητές αναμένεται να συμμετάσχουν σε ποικίλες δραστηριότητες, όπως πραγματοποίηση παρουσιάσεων (στο σχολείο και στην κοινότητα), δημιουργία φυλλαδίων κ.λπ. Το σχολείο παρουσιάζει επίσης τα δικά του

έργα σε άλλα σχολεία ³⁸.

Συμμετοχή μαθητών Οι μαθητές συνεργάζονται στενά με τους δασκάλους και εκτελούν τα έργα χρησιμοποιώντας δημιουργικές και εφευρετικές διαδικασίες. Περίπου 500 μαθητές φοιτούν στο σχολείο, με κάθε τάξη να έχει 26 μαθητές. Όλοι αναμένεται να συμμετάσχουν στη μάθηση μέσω υπηρεσιών.

Γιατι είναι αποτελεσματική η μάθηση μέσω υπηρεσιών;

- Οι υπάρχουσες κοινωνικές ανάγκες μεταφράζονται σε ευκαιρίες για τους μαθητές να μάθουν και αυτό κάνει τη μάθηση να έχει νόημα. Μέσω της μάθησης μέσω υπηρεσιών, οι μαθητές μπορούν να δουν πώς η γνώση τους μπορεί να τίθεται σε εφαρμογή.
- Οι μαθητές γίνονται ενεργοί και πιο συνειδητοποιημένοι πολίτες του σήμερα. Αυτό ανεβάζει επίσης τον ρόλο του σχολείου και τη σημασία του στην κοινότητα.
- Οι μαθητές αποκτούν την ευκαιρία να μάθουν κάνοντας κοινωφελή εργασία και με αυτόν τον τρόπο συνεισφέρουν στην κοινωνία. Αυτό τους επιτρέπει να αναπτύξουν μια αίσθηση παγκόσμιας ικανότητας και συνειδητοποίησης του κόσμου γύρω τους. Τους προετοιμάζει να γίνουν μέρος ενός συμπεριληπτικού και βιώσιμου κόσμου.
- Η μάθηση μέσω υπηρεσιών παρέχει ένα μετασχηματιστικό πλαίσιο για τη μάθηση μέσω της κοινοτικής υπηρεσίας ώστε να βοηθήσει τους άλλους. Κάνει τη μάθηση πιο ουσιαστική και εμπραθύνει την κατανόηση.
- Μέσω αυτής της μεθόδου, οι μαθητές μαθαίνουν σχετικά με και συναντούν μέλη της κοινωνίας που έχουν αφιερώσει τη ζωή τους για να βοηθήσουν άλλους και να συμβάλλουν σε έναν υγιή και πιο ευαίσθητο κόσμο.
- Οι μαθητές αποκτούν την ευκαιρία να νοιάζονται για τον εαυτό τους, για τους άλλους και για τους ανθρώπους στις κοινότητές τους (κοντινές και μακρινές) και αυτό τους επιτρέπει να

37. Παραδείγματα τέτοιων ΜΚΟ είναι: Socialization and Communication, μια ΜΚΟ αφιερωμένη σε άτομα με ειδικές ανάγκες: Ayandena (φροντίδα για εγκαταλελειμμένα ζώα), το τοπικό αστυνομικό τμήμα, το δημαρχείο και την ένωση Enpredando, Madre Coraje, ένωση που εργάζεται με φτωχούς στο Περού· Accem, που εργάζεται με μετανάστες και πρόσφυγες, Casa de Mayores, που λειτουργεί με ηλικιωμένους, Greenpeace, με έμφαση στο περιβάλλον, and C and S, «Knowledge and Socialization», Blood Transfusion, Κέντρο και Νοσοκομείο Macarena.

38. Το Σχολείο Malala έχει λάβει διάφορα βραβεία για το έργο του

αναπτύξουν μια βαθύτερη αίσθηση ενσυναίσθησης προς τους άλλους, το οποίο είναι ένα ουσιαστικό εργαλείο για την καταπολέμηση, για παράδειγμα, του εκφοβισμού στα σχολεία.

Πως μπορεί να πραγματοποιηθεί η εκμάθηση μέσω υπηρεσιών;

Προετοιμασία και Υλοποίηση ³⁹

Όλα τα προγράμματα SL συνδέονται με το πρόγραμμα σπουδών και τα μαθήματα που διδάσκονται στο σχολείο. Οι μαθητές συνήθως μαθαίνουν για το ακαδημαϊκό περιεχόμενο στο σχολείο, αλλά εφαρμόζουν τις γνώσεις τους και αποκτούν επίσης νέα γνώση με την ενασχόληση με κοινωνικά ζητήματα και προβλήματα στην κοινωνία σε πραγματικό χρόνο και σε πραγματικά πλαίσια. Οι ΜΚΟ διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο (για κάθε έργο, πραγματοποιείται συνεργασία με μία ΜΚΟ). Παραδείγματα δραστηριοτήτων είναι η επίσκεψη και η βοήθεια σε οίκο ευγηρίας ή άλλο σχολείο στην πόλη ή η συνεργασία με μια ΜΚΟ που βοηθά παιδιά σε αναπτυσσόμενες χώρες. Ο κύριος στόχος είναι πάντα, από την αρχή, να αναπτύξουν στους μαθητές την αίσθηση ότι είναι μέρος της κοινωνίας. Οι μαθητές αποκτούν την αίσθηση ότι μπορούν να κάνουν τη διαφορά σε αυτή τη διαδικασία. Οι δάσκαλοι διευκολύνουν τον προβληματισμό των μαθητών για το πώς μπορούν να βοηθήσουν τις κοινότητες και τα άτομα που αντιμετωπίζουν προκλήσεις ώστε να αισθάνονται περισσότερο ενταγμένα στην κοινωνία.

Οι SL δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε τρεις φάσεις και είναι ίδιες για όλες τις ομάδες σε όλα τα έργα. Το Εκπαιδευτικό Έργο του σχολείου που περιέχει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις διαδικασίες πρέπει να είναι ξεκάθαρα γνωστό σε όλο το προσωπικό και τους καθηγητές. Η επικέντρωση των εκπαιδευτικών πραγματοποιείται επίσης κάθε χρόνο και επικεντρώνεται σε κάθε βήμα που γίνεται για την εφαρμογή του SL, των ίδιων των έργων, των στόχων του SL κ.λπ. Πολλοί νέοι εκπαιδευτικοί δεν έχουν δουλέψει ποτέ με αυτόν τον τρόπο. Οι δάσκαλοι συνήθως συναντιούνται και σχεδιάζουν τις διάφορες εκπαιδευτικές ενότητες, μια διαδικασία που διαρκεί περίπου 15-20 ημέρες.

Ένα πρώτο βήμα προς την εφαρμογή είναι η επικοινωνία με εκπροσώπους ΜΚΟ. Οι δάσκαλοι στο σχολείο

αναπτύσσουν ταυτόχρονα τη μαθησιακή ενότητα, δημιουργούν ένα χρονοδιάγραμμα για τις διάφορες δραστηριότητες που σχετίζονται με το πρόγραμμα και αποφασίζουν ποιες δραστηριότητες θα αξιολογηθούν.

Η ομάδα σχεδιάζει επίσης για ποιες δραστηριότητες των μαθητών πρέπει να αναλάβει την ευθύνη και το περιεχόμενο αυτών των δραστηριοτήτων. Αυτό παρουσιάζεται στην υπόλοιπη τάξη, γενικά χρησιμοποιώντας βίντεο, εφημερίδες κ.λπ. Μετά την παρουσίαση, ακολουθεί συζήτηση με τους μαθητές για τα διάφορα στοιχεία των έργων. Με αυτόν τον τρόπο, η πρόθεση είναι να αναπτυχθεί μια αίσθηση υπευθυνότητας μεταξύ των μαθητών. Ενθαρρύνονται να βοηθήσουν στη διαμόρφωση των έργων. Στη συνέχεια, οι μαθητές συμμετέχουν σε μια ανάλυση (μέσω διαφόρων τύπων έρευνας) των θεμάτων που θα βρίσκονται στο επίκεντρο των προγραμμάτων SL. Αυτή η ανάλυση διευκολύνεται με την εμφάνιση πληροφοριών στους μαθητές που υπάρχουν σε ιστοσελίδες, μέσω βίντεο, εφημερίδων κ.λπ. και την καθοδήγησή τους σε άλλες πηγές για πληροφορίες. Οι μαθητές αναλύουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διάφορες κοινότητες και οι δάσκαλοι τους βοηθούν να συνειδητοποιήσουν περισσότερο τις πραγματικότητες που σχετίζονται με το να είσαι μειονεκτικός κατά κάποιο τρόπο (όπως το να έχεις περιορισμένους πόρους). Οι μαθητές σχεδιάζουν επίσης εκστρατείες για την προώθηση της κατανόησης και της ευαισθητοποίησης. Μεγάλο μέρος της εργασίας των μαθητών σε αυτή τη φάση συνδέεται με το θέμα «Γραμματική, ειδικά με τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την κατανόηση και την προφορική ομιλία. Αυτή η παραπάνω διαδικασία είναι παρόμοια για κάθε ομάδα αλλά το περιεχόμενο διαφέρει.

Ο σχεδιασμός των δραστηριοτήτων στην επόμενη φάση εξαρτάται από την ομάδα των μαθητών και σχετίζονται ιδιαίτερα με την ηλικία τους αλλά και τους καθηγητές που είναι υπεύθυνοι για τις εργασίες στην τάξη και το πρόγραμμα καθώς και τον εκπρόσωπο της ΜΚΟ. Αν και υπάρχει μνήμη στο σχολείο των έργων που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια, το κάθε έτος η διαδικασία ξεκινάει από την αρχή. Η μόνη πτυχή που παραμένει η ίδια είναι ο βασικός στόχος αυτής της συγκεκριμένης φάσης: να παρουσιάσουμε στους μαθητές μας μια κατάσταση

39. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με το σχολείο Malala για να λάβετε πιο λεπτομερείς περιγραφές για κάθε δραστηριότητα.

την οποία μπορούν να συζητήσουν και να επιχειρηματολογήσουν για αυτή προκειμένου να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και να ενθαρρύνουν τους μαθητές να γίνουν ενεργό μέρη αυτής της διαδικασίας.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί αυτή η πρωτοβουλία;

Σε όρους ακαδημαϊκών προτύπων, το σχολείο αξιολογείται μέσω των τοπικών ανδαλουσιανών προτύπων εκπαίδευσης και πρέπει να τηρεί όλα τα κριτήρια και τους δείκτες επίτευξης που καθορίζονται για κάθε μαθητή σχολείου. Αξιολογείται επίσης σύμφωνα με τα εθνικά πρότυπα. Πρέπει να αφιερώνεται ο ίδιος αριθμός ωρών στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών όπως σε κάθε άλλο σχολείο. Η διαφορά με πολλά άλλα σχολεία είναι ότι σχεδιάζει το ίδιο το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών γύρω από τα έργα SL.

Όσον αφορά την αξιολόγηση του μαθήματος καθαυτό, στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς οι δάσκαλοι συναντώνται για να αναλογιστούν τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του SL εκείνης της χρονιάς και να αναπτύξουν ένα σχέδιο για το επόμενο έτος. Το σχολείο λαμβάνει επίσης σχόλια από τους γονείς. Για αυτό το σκοπό αυτό αποστέλλονται ερωτηματολόγια. Κάθε Τρίτη, υπάρχει επίσης μια δίωρη συνάντηση με τις οικογένειες για να συζητήσουν την πρόοδο του παιδιού τους.

Πιο συγκεκριμένα:

Οικογενειακές έρευνες Οι οικογενειακές έρευνες αξιολογούν το βαθμό στον οποίο:

- Οι οικογένειες ενημερώνονται για τις συνέπειες της διδασκαλίας των μαθητών μέσω του Προγράμματος Εκπαίδευσης μέσω Υπηρεσιών (SLP), το οποίο περιλαμβάνεται στο Εκπαιδευτικό Σχολικό Πρόγραμμα.
- Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων SL έχει θετικά αποτελέσματα στο περιβάλλον του σχολείου.
- Οι οικογένειες συνεργάζονται πλήρως και συμμετέχουν στις δραστηριότητες SL που λαμβάνουν χώρα στο σχολείο.
- Οι οικογένειες πιστεύουν ότι το θέμα κάθε προγράμματος SL πρέπει να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα σπουδών.
- Οι οικογένειες εκτιμούν τις προσπάθειες των δασκάλων για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων SL.

- Οι πρωτοβουλίες και οι δραστηριότητες SL μπορούν να αναπτύξουν βασικές ικανότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν ηθικές και κοινωνικές ευθύνες για τους μαθητές.
- Οι πρωτοβουλίες και οι δραστηριότητες SL παρέχουν στους μαθητές πραγματικές και σημαντικές μαθησιακές εμπειρίες που μπορούν να επηρεάσουν τη ζωή τους
- Οι μαθητές ενθαρρύνονται και παρακινούνται να πάνε στο σχολείο και να ασχοληθούν με τα SLP.

Αξιολογήσεις μαθητών.

Οι μαθητές αξιολογούνται ως προς:

- Κατανόηση των έργων SL και των προβληματισμών και των κινήτρων τους σχετικά με τα έργα. Απαιτούνται, μέσω αξιολογήσεων στην τάξη, καθώς και εκπαιδευτικής και αθροιστικής αξιολόγησης, να παρέχουν στοιχεία για μια βαθύτερη ανάλυση σχετικά με τις ρίζες, τις αιτίες και τις συνέπειες του θέματος υπό μελέτη.
- Ολοκλήρωση καθενός από τους στόχους του προγράμματος σπουδών σε κάθε τομέα.
- Συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά την εκτέλεση του έργου.
- Ανάπτυξη που σχετίζεται με τις βασικές ικανότητες που επιδιώκονται, καθώς και συμμετοχή τους σε και δέσμευση για τα έργα στα οποία συμμετέχουν.
- Επίπεδα κινήτρων προς τα προγράμματα SL.
- Κατανόηση των διαφόρων δραστηριοτήτων, του πόσο σημαντικά είναι και της σημασίας τους
- Συνεργασία με συναδέλφους κατά τη διαδικασία υλοποίησης του έργου.
- Κατανόηση των συνεπειών του έργου στη βελτίωση του κλίματος της τάξης.
- Βιωματική μάθηση, ευνοϊκή για περαιτέρω μάθηση.
- Απομνημόνευση του ενημερωτικού περιεχομένου του μαθήματος.
- Ικανοποίηση από την υπηρεσία στην κοινότητα.

Αξιολογήσεις από την Κοινότητα και τις οργανώσεις ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις παρέχουν επίσης αξιολογήσεις, οι οποίες βασίζονται σε:

- Αποτίμηση από το διευθυντή του σχολείου της συμμετοχής των ΜΚΟ και της συμμετοχής διαφορετικών ενδιαφερομένων στο πρόγραμμα.

- Αξιολόγηση των ΜΚΟ και των Κοινοτικών Οργανώσεων από τους μαθητές ως προς το βαθμό που η μαθησιακή εμπειρία ήταν θετική για αυτούς.
- Οι ΜΚΟ και οι κοινοτικοί οργανισμοί αξιολογούν επίσης το επίπεδο ικανοποίησής τους από τη διαδικασία συμμετοχής και συνεργασίας με το σχολείο.
- Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων που έχουν πραγματοποιηθεί και εάν αυτά πληρούν τις ανάγκες της ΜΚΟ ή της Κοινοτικής Οργάνωσης (ικανοποίηση από τις παρεχόμενες υπηρεσίες).
- Αξιολογήσεις Δασκάλων (Εκπαιδευτικές και Αθροιστικές) Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούνται επίσης ως προς τη συμβολή τους, χρησιμοποιώντας διαμορφωτικές και αθροιστικές αξιολογήσεις, οι οποίες εξετάζουν σε ποιο βαθμό:
- Το SLP οδήγησε στη βελτίωση του ακαδημαϊκού επιπέδου και της συμμετοχής των μαθητών.
- Οι εκπαιδευτικοί έχουν παρακινηθεί από τις δραστηριότητες που σχετίζονται με το έργο SLP.
- Οι δάσκαλοι έχουν μοιραστεί τα κίνητρα και τον ενθουσιασμό τους μεταξύ τους.
- Ως συνέπεια των δραστηριοτήτων SLP, οι δάσκαλοι έχουν βελτιώσει τις δικές τους διδακτικές πρακτικές.
- Συμπεριλήφθηκε η συμβολή των εκπαιδευτικών σχετικά με την εκπαίδευση στη μεθοδολογία SL στη γενική κατάρτιση SLP.
- Λόγω των δραστηριοτήτων SLP, το σχολικό κλίμα έχει βελτιωθεί (π.χ. σχέσεις μεταξύ μαθητών και μεταξύ των μαθητών και των δασκάλων τους).
- Οι μαθητές έχουν δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον να βοηθήσουν τους άλλους και να συμμετέχουν στην κοινωνία.
- Οι δάσκαλοι έχουν ενσωματώσει το πρόγραμμα στο διδακτικό τους περιεχόμενο, με μια φάση ανάλυσης, φάση προβληματισμού και φάση δέσμευσης.
- Οι δάσκαλοι και το προσωπικό έχουν διαδώσει πληροφορίες για το έργο.

Πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί το SL από αλλα σχολεία και δασκαλους στην ευρωπη;

Επειδή το SL έχει ένα γενικό πρόγραμμα και προσανατολισμό, μπορεί να μεταφερθεί σε οποιοδήποτε σχολείο έχει το χρόνο, το κίνητρο και την ελευθερία εφαρμογής των αρχών που παρουσιάστηκαν παραπάνω. Είναι μια ευέλικτη, εντατική και ελκυστική προσέγγιση που περιλαμβάνει πολλούς ενδιαφερόμενους και επικεντρώνεται σημαντικά στην κοινότητα.

Ποιες προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά την πραγματοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας;

- Η προσέγγιση είναι χρονοβόρα και απαιτεί σημαντική συμβολή από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- Σε πολλά σχολικά συστήματα και πολλά σχολεία μπορεί να υπάρξουν πιέσεις για την αυστηρή τήρηση του καθιερωμένου, πιο παραδοσιακού, προγράμματος σπουδών. Η υποστήριξη της ηγεσίας του σχολείου και της κοινότητας είναι απαραίτητη.
- Έλλειψη ικανοτήτων εκπαιδευτικών για την υλοποίηση ενός ελκυστικού και περιεκτικού έργου. Αυτό συνεπάγεται την ανάγκη να διεξαχθούν μερικές φορές εκτεταμένη εκπαίδευση.
- Εναλλαγή δασκάλων και burn out που αντιμετωπίζουν όλα τα σχολεία.
- Λίγοι γονείς έχουν βιώσει το SL στη ζωή τους ή στη σχολική τους καριέρα, επομένως συχνά δεν κατανοούν την αξία της. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται να δαπανείται συνεχώς ενέργεια και χρόνος για την ενημέρωση και τη συμμετοχή των γονέων.

Υπό κανονικές συνθήκες, το SL απαιτεί πολλή εργασία πρόσωπο με πρόσωπο και αλληλεπίδραση. Αυτό δεν είναι πάντα δυνατό όταν συμβαίνουν διαταραχές όπως πανδημίες ⁴⁰

40. Η πανδημία COVID-19 οδήγησε στην εισαγωγή εκπαιδευτικών έργων με βάση το SL δημιουργώντας ένα διαδικτυακό έργο με τίτλο «Φυλή Μαλάλα»: <https://view.genial.ly/5f4240941d09d70d72b96294/guide-learning-service-20-21>

Ενα συμπεριληπτικό κεντρο, ενας κοσμος συμπεριληψης: μια εμπνευσμενη πρωτοβουλια απο το σχολειο CEIP Malala στη σεβιλη της ισπανιας

Στην ακόλουθη εμπνευσμένη πρωτοβουλία συνέβαλε η Gloria Palomo García, διευθύντρια, εκπαιδευτικός και δασκάλα της ισπανικής γλώσσας και τεχνών και χειροτεχνίας, στην Ε' τάξη του δημοτικού.

Που επικεντρωνεται ενα συμπεριληπτικό κεντρο;

Περιγραφή Η προσέγγιση εκμάθησης υπηρεσιών χρησιμοποιεί την ακόλουθη διαδικασία, σε τρεις φάσεις, για όλες τις ομάδες ενός έργου.

Οι μαθητές αναλύουν μια σημαντική πτυχή της πραγματικότητας (η οποία εξαρτάται από κάθε έργο).

Σκέφτονται πώς μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση μιας δεδομένης κατάστασης.

Δεσμεύονται επίσης να κατανοήσουν αυτές τις πραγματικότητες και να βελτιώσουν τη ζωή των ανθρώπων στην κοινότητα.

Το έργο της 5ης τάξης, "Ενα συμπεριληπτικό κέντρο, ένας συμπεριληπτικός κόσμος" είναι ένα έργο Service Learning (SL) στο Σχολείο Malala με έμφαση στη διαφορετικότητα, στο οποίο η διδασκαλία διεξάγεται στα Ισπανικά, στα Αγγλικά και στα Γαλλικά.

Η πρωτοβουλία πραγματοποιείται με τη χρήση εκστρατειών ευαισθητοποίησης σχετικά με την ανάγκη να συμπεριληφθούν άτομα με ειδικές ανάγκες ή άλλες ομάδες και με την πρόθεση να γίνουν αλλαγές στο περιβάλλον.

Η πρωτοβουλία αυτή προέκυψε από μια κατάσταση στην οποία βρισκόταν ένας μαθητής της Ε' τάξης, ο οποίος υπέφερε από αφασία, που τον εμπόδιζε να μιλήσει και να αλληλεπιδράσει. Αυτή η κατάσταση τον έκανε να νιώθει απομονωμένος στην τάξη και στα διαλείμματα. Ως αποτέλεσμα, οι δάσκαλοι

εκπαιδεύτηκαν στη νοηματική γλώσσα. Αυτό είχε τεράστιο αντίκτυπο στη λειτουργία και τη συμμετοχή του μαθητή στις σχολικές δραστηριότητες. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελεί επέκταση του προσανατολισμού SL του σχολείου ⁴¹.

Στόχοι Αυτή είναι μια από τις πολλαπλές πρωτοβουλίες που συνδέονται με τον προσανατολισμό SL του Σχολείου Malala ⁴². Ο στόχος όλων των προγραμμάτων SL στο σχολείο Malala είναι να επικεντρωθούν σε μια κοινωνική ανάγκη σε μια δεδομένη κοινότητα. Σε αυτή την περίπτωση, η εστίαση είναι σε ευάλωτους νέους που αντιμετωπίζουν ειδικές ανάγκες κάποιου είδους. Αυτό μπορεί να σχετίζεται με κάθε είδους ειδική ανάγκη, π.χ. σωματική, ψυχολογική ή κοινωνική. Οι μαθητές προσπαθούν να αναπτύξουν ευαισθησία και τρόπους φροντίδας με τους οποίους μπορούν να εμπλουτίσουν τη ζωή των συνομηλίκων τους.

Συνεργασίες Μεταξύ των πιο σημαντικών εταίρων είναι οι οικογένειες των μαθητών, που συμμετέχουν στη διαδικασία ως επικεφαλείς του έργου. Επιπλέον, η τοπική κοινωνία συμμετέχει προσφέροντας ευκαιρίες στους μαθητές να διερευνήσουν, να μάθουν, να ρωτήσουν, να πάρουν συνεντεύξεις και να προωθήσουν τη δική τους σκέψη. Αυτό ισχύει και για τις ΜΚΟ, οι οποίες συνεργάζονται στα διάφορα προγράμματα SL του σχολείου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το σχολείο συνεργάστηκε με ένα σύλλογο που εργάζεται με μαθητές με ειδικές ανάγκες.

Μαθητές-στόχοι της πρωτοβουλίας και συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί Γενικότερα στη διδασκαλία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης η ομάδα της Ε' τάξης αποτελείται από 7 δασκάλους και συνολικά 52 μαθητές (17 κορίτσια και 35 αγόρια, ηλικίας 10 έως 11 ετών).

Τι κανει αποτελεσματικη αυτη την πρωτοβουλια;

Στον πυρήνα της, η πρωτοβουλία έχει να κάνει με τη φροντίδα και τη δυνατότητα να λύσουμε συγκεκριμένα προβλήματα που αποτελούν προκλήσεις.

41. Πέρα από την 5η τάξη, οι καθηγητές που έμαθαν τη νοηματική γλώσσα έχουν οργανώσει άλλες δραστηριότητες για να ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές σε αυτό το θέμα. Παραδείγματα:

Νοηματική γλώσσα σε 100 λέξεις για 4χρονους μαθητές: <https://www.youtube.com/watch?>

Πρόταση εργασίας για την ισότητα και τη διαφορετικότητα:

<https://elalmendralvioleta.blogspot.com/2019/11/propuesta-para-el-alumnado-de-5-del.html>

42. Δείτε για παράδειγμα τις ακόλουθες πρωτοβουλίες του σχολείου Malala:

<https://quintoenelceipmalala.blogspot.com/2018/10/nosotras-tambien-pintamos-algo.html>

https://leerbajcealmendro.blogspot.com/2018/12/ένα_απόγευμα_μαγειρεύοντας_όνειρα_μαζί.html

<https://quintoenelceipmalala.blogspot.com/2019/01/investigamos-razones-de-exclusion.html>

Αυτή η συγκεκριμένη προσέγγιση επίλυσης προβλημάτων, ενσωματωμένη στη δράση του σχολείου και της κοινότητας, σημαίνει ότι όλοι οι μαθητές βλέπουν τον εαυτό τους, τους συνομηλικούς, τους δασκάλους και τη ΜΚΟ ως πόρους που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να βρουν έναν τρόπο να βελτιώσουν μια συγκεκριμένη κατάσταση. Αυτό σημαίνει ότι κάθε μαθητής σε μια τάξη έχει αξία και συμπεριλαμβάνεται και συμμετέχει στη δραστηριότητα. Επιπλέον, μαθαίνουν ομαδικές και συνεργατικές δεξιότητες δουλεύοντας με άλλους, ενισχύοντας έτσι την αξία του κάθε μαθητή και τη σημασία της ένταξης στις δραστηριότητες της τάξης.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί καλύτερα αυτή η πρωτοβουλία;

Οι δάσκαλοι μπορούν να κάνουν τα εξής για να αξιολογήσουν αυτήν την πρωτοβουλία:

- Μπορεί να ζητηθεί από τους εκπαιδευτικούς να αναλογιστούν τι έχουν μάθει ως δάσκαλοι για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες στο σχολείο (και εκτός σχολείου) και σε τι βαθμό κατά τη γνώμη τους, το έργο ικανοποιεί τις ανάγκες των μαθητών με ειδικές ανάγκες.

Οι δάσκαλοι μπορούν να ενισχύσουν τη μάθηση που λαμβάνει χώρα ζητώντας από τους μαθητές να σχεδιάσουν έργα όπως π.χ δοκίμια, παιχνίδια ρόλων, τέχνη, ταινίες μικρού μήκους, θεατρικές παραγωγές κ.λπ. Αυτά μπορούν να αξιολογηθούν.

- Οι δάσκαλοι μπορούν να αξιολογήσουν τη μάθηση των μαθητών ή να συντονίσουν την αυτοαξιολόγηση μεταξύ των μαθητών σε σχέση με αυτά που έχουν μάθει.

Για να προβληματιστούν και να αξιολογήσουν την πρωτοβουλία, οι μαθητές μπορούν:

- Να αξιολογήσουν μόνοι τους τι έχουν μάθει από το έργο, εντοπίζοντας επίσης πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί και ίσως ακόμη και πώς θα ήθελαν να εμπλακούν σε αυτή τη διαδικασία.
- Αξιολογήστε τη διαδικασία (π.χ. λήψη αποφάσεων, επικοινωνία) και επίσης το αποτέλεσμα του έργου.

Για να αξιολογήσουν την πρωτοβουλία, οι γονείς μπορούν:

Να συζητήσουν με τα παιδιά τους τι έμαθαν μέσα από το έργο, καθώς και τι πιστεύουν τα παιδιά τους ότι θα μπορούσε να βελτιωθεί.

- Το σχολείο μπορεί να οργανώσει μια ομάδα εστίασης ή μια συνάντηση με γονείς για να τους ρωτήσουν πώς τα παιδιά τους βίωσαν το έργο.
- Το σχολείο μπορεί να οργανώσει μια ομάδα εστίασης ή μια συνάντηση με γονείς παιδιών, που έχουν διάφορες ειδικές ανάγκες, να τους ρωτήσουν εάν πιστεύουν ότι το έργο ήταν επιτυχές κατά την άποψή τους και πώς θα μπορούσε να επεκταθεί ή να βελτιωθεί.

Η ευρύτερη κοινότητα (π.χ. εμπλεκόμενες ΜΚΟ) μπορεί να αξιολογήσει αυτή τη διαδικασία με:

- Προγραμματισμό συνάντησης με το σχολείο (και ίσως τους ίδιους τους γονείς και τους μαθητές) για παροχή ανατροφοδότησης σχετικά με το πρόγραμμα.

Πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία από άλλα σχολεία και εκπαιδευτικούς στην ευρωπη και αλλου;

Ένας SL προσανατολισμός παρέχει ένα πλαίσιο και μια προσέγγιση που συνδέεται πολύ καλά με το είδος της ολοκληρωμένης εργασίας που μπορεί να ωφελήσει τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Αντί για μεμονωμένες λύσεις, η SL παρουσιάζει μια προσέγγιση που δημιουργεί λύσεις που προσφέρονται από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ως εκ τούτου προσφέρει ευκαιρίες σε άλλα σχολεία να αντιμετωπίσουν τις πολλές προκλήσεις που συνδέονται με την παροχή βοήθειας στους μαθητές ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους μέσα σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον.

Ποιες είναι οι προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν για τη διεξαγωγή αυτής της πρωτοβουλίας;

- Ξεπερνώντας τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, μεταξύ των μαθητών, των εκπαιδευτικών και της κοινότητας. Αυτά σχετίζονται επίσης με το να νιώθουμε «λύπηση» για αυτούς τους μαθητές και να τους βλέπουμε μέσα από μια οπτική έλλειψης.
- Να είστε σε θέση να προσλάβετε ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς που είναι πρόθυμοι να

συμμετάσχουν σε επιπλέον μάθηση και κατάρτιση και που είναι πρόθυμοι να αφιερώσουν τον χρόνο και τον κόπο τους για να εργαστούν σε συγκεκριμένα έργα.

- Να πειστούν οι οικογένειες παιδιών με ειδικές ανάγκες ότι τα παιδιά τους θα επωφεληθούν από το έργο.
- Διατήρηση συνεχούς επικοινωνίας με την οικογένεια και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε οι μαθητές που συμμετέχουν στο έργο να αισθάνονται ότι υποστηρίζονται συνεχώς στη μάθησή τους.

Εμπνευμένες πρωτοβουλίες σχολείου σχετικά με το πρόγραμμα PIEF. Μια εμπνευστική πρωτοβουλία από το Agrupamento de Escolas do Cerco do Porto

Η ακόλουθη περιγραφή επικεντρώνεται σε πρωτοβουλίες που σχετίζονται με το πρόγραμμα PIEF στην Πορτογαλία.

Η περιγραφή έχει δοθεί από την Helena Bragança, η οποία διδάσκει πορτογαλικά στο Agrupamento de Escolas do Cerco do Porto.

Τι είναι το πρόγραμμα PIEF;

Περιγραφή

Το PIEF (Integrated Education and Training Program) είναι ένα προσωρινό κοινωνικο-εκπαιδευτικό πρόγραμμα με μέτρα που πρόκειται να ληφθούν αφού εξαντληθούν όλα τα άλλα μέτρα ένταξης στο σχολείο. Βασίζεται σε ανάλυση κινδύνου και σε ένα προστατευτικό σύνολο μέτρων που αναλαμβάνονται από αρκετές υποστηρικτικές οντότητες

Παράγοντες κινδύνου. Τα σχολεία που εφαρμόζουν το PIEF εργάζονται κυρίως με οικογένειες που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και βιώνουν ανεργία, κάτι που συχνά συνδέεται με χαμηλά επίπεδα σχολικής εκπαίδευσης. Τα χαμηλά επίπεδα της οικογενειακής εκπαίδευσης έχουν συχνά ένα γενεαλογικό στοιχείο.

Λόγω αυτού, το 100% αυτών των μαθητών λαμβάνουν ASE (Action School Social) επιδόματα και το 92% των οικογενειών λαμβάνουν επιδόματα RSI-(Insertion. Social Income). Το επίδομα ASE παρέχει οικονομική βοήθεια σε οικονομικά μειονεκτούντες φοιτητές και

μεταφράζεται σε υποστήριξη σε εγχειρίδια, σχολικά είδη, γεύματα, εκπαιδευτικές επισκέψεις κ.λπ.

Προστατευτικοί παράγοντες: Η ένταξη των νέων στο πρόγραμμα PIEF, όπου μπορούν οι μαθητές να παρακολουθούνται εκτός σχολείου, αποτελεί προστατευτικό παράγοντα, αφού λαμβάνει υπόψη τα κοινωνικο-πολιτιστικά χαρακτηριστικά των μαθητών, ειδικά για τη νεολαία Ρομά. Τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Cerco do Porto στο Πόρτο λειτουργούν ως η μηχανή ενός δικτύου συνεργασιών που διευκολύνουν την εκπαιδευτική ανάπτυξη των μαθητών και την υποστήριξη στις οικογένειες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη.

Στόχοι

Το πρόγραμμα PIEF καλύπτει γενικούς και ειδικούς στόχους σε μια προσπάθεια να αναπτυχθούν δείκτες της νεολαίας «σε κίνδυνο» που επιτρέπει σε άτομα και οικογένειες να λαμβάνουν περαιτέρω πληροφορίες υποστήριξης. Οι ειδικοί στόχοι περιλαμβάνουν:

- Αποτροπή της έκθεσης σε κινδύνους που σχετίζονται με την πρόωρη είσοδο στον κόσμο της απασχόλησης, ως αποτέλεσμα της ESL.
- Προώθηση της ολοκλήρωσης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και αποφυγή της ESL.
- Αποτροπή της ανάπτυξης επικίνδυνης συμπεριφοράς μεταξύ των νέων.
- Προώθηση της εκπαιδευτικής επιτυχίας και προώθηση της θέλησης για γνώση.
- Προώθηση κοινωνικά κατάλληλων τρόπων ζωής.
- Ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ γονέων, μαθητών και σχολείου.
- Εξασφάλιση αποτελεσματικότερης παρακολούθησης της μαθησιακής διαδικασίας για κάθε μαθητή.

Το PIEF εφαρμόζεται για κάθε νέο μέσω ενός Σχεδίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (PEF), που βασίζεται στις αρχές της:

Εξατομίκευσης (λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, την προσωπική κατάσταση, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες για το σχολείο και την κοινωνική ενσωμάτωση, με βάση μια αρχική διαγνωστική αξιολόγηση).

Προσβασιμότητα (που επιτρέπει την παρέμβαση και την ένταξη των νέων σε οποιαδήποτε στιγμή του σχολικού έτους).

Ευελιξία (που επιτρέπει την ένταξη των νέων μέσω διαφορετικών δράσεων εκπαίδευσης/κατάρτισης).

Συνέχεια (εξασφάλιση μόνιμων και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων).

Φάση εκτέλεσης (που επιτρέπει την ανάπτυξη μιας παρέμβασης με τη δόμηση των σταδίων της πορείας εκπαίδευσης και κατάρτισης του νέου).

Ταχύτητα (απόκτηση σχολικών πιστοποιητικών σε μικρότερα χρονικά διαστήματα).

Ενημέρωση (επιτρέποντας την αναθεώρηση του σχεδίου, σύμφωνα με τις αλλαγές στη μαθητική κατάσταση και τις ανάγκες του/της) - Κοινή Οδηγία Αρ. 948/03 (Αυτή είναι η οδηγία που δημιουργεί το νομικό πλαίσιο για το Πρόγραμμα P1EF)

Συνεργασίες

Το πρόγραμμα P1EF περιλαμβάνει συνεργασίες με: 1) τη Γενική Διεύθυνση Σχολείων. 2) το Ινστιτούτο Απασχόλησης και Κατάρτισης (EFP) 3) Το Κέντρο Υγείας/Νοσοκομείο.

Γιατί είναι σημαντικό αυτό το πρόγραμμα;

Το πρόγραμμα επιχειρεί όχι μόνο να καλύψει τις ανάγκες των μαθητών, αλλά συμπεριλαμβάνει και τους γονείς. Υπάρχουν ποσοτικές μετρήσεις και κριτήρια που παρέχουν συνέπεια στην υλοποίηση του προγράμματος και

εγγυώνται ότι οι μαθητές λαμβάνουν εκπαίδευση που θα τους επιτρέψει να γίνουν κοινωνικά και οικονομικά ολοκληρωμένοι.

Βασικές ανάγκες της νεολαίας

Οι νέοι σχολικής ηλικίας έρχονται αντιμέτωποι με μια σειρά αναγκών:

1. Εκπαιδευτικές ανάγκες που αντανακλώνται στο χάσμα που υπάρχει ανάμεσα στο τι θα περίμενε κανείς από αυτούς με βάση την ηλικία και τα εκπαιδευτικά προσόντα που διαθέτουν.
2. Συναισθηματικές αναπτυξιακές ανάγκες. Πολλοί από αυτούς τους νέους έχουν μεγάλες δυσκολίες στη ρύθμιση και τη διαχείριση των συναισθημάτων τους, που μερικές φορές αντανακλώνται στα πρότυπα συμπεριφοράς τους που μπορούν να θεωρηθούν κοινωνικά απροσάρμοστα.

3. Πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Σχεδόν όλοι οι νέοι έχουν κακή στοματική υγεία, η οποία έχει ήδη διαγνωστεί, αλλά δεν έχει ακόμη αντιμετωπιστεί. Αυτό φαίνεται να είναι το αποτέλεσμα, αφενός, της έλλειψης οικονομικών πόρων και, αφετέρου, της περιορισμένης συμμετοχής των γονέων σε τέτοια θέματα.

Μαθητές-στόχοι του προγράμματος

Κάθε νέος στο Σχέδιο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (PEF) συμμετέχει στο πρόγραμμα P1EF με ένα εξατομικευμένο σχέδιο με βάση την ηλικία, την προσωπική κατάσταση, τα σχολικά ενδιαφέροντα και την κοινωνική του κατάσταση, μετά από την υποβολή σε μια αρχική διαγνωστική αξιολόγηση.

Ποια είναι η κυρία ιδέα πίσω από το πρόγραμμα P1EF και πως υλοποιείται;

Η βασική ιδέα πίσω από το P1EF είναι η υποστήριξη των μαθητών μέσω μιας φιλοσοφίας συμπεριληπτικής εκπαίδευσης που αντικατοπτρίζεται στη φράση «Ένα Σχολείο για όλους». Απευθύνεται, όπως αναφέρθηκε, σε μαθητές που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο. Εκτελούνται οι ακόλουθες βασικές διαδικασίες:

1ον: Ακρόαση όλων των ενδιαφερομένων (γονείς, κηδεμόνες, μαθητές, συνεργάτες, δάσκαλοι και άλλα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας) για να κατανοήσουν γιατί υπάρχουν υψηλά επίπεδα απουσιών και ESL.

2ον: Αφού κατανοήσουμε τους κύριους λόγους σχολικής απουσίας/ESL, αναπτύσσεται μια στρατηγική από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για να αντιμετωπίσουν τους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οικονομικοί/οικονομικοί περιορισμοί: για παράδειγμα, η επικοινωνία με το Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης και τους εκπροσώπους του και επίσης με την οικογένεια ώστε να προσπαθήσει να αντιμετωπίσει τις οικονομικές δυσκολίες που μπορεί να υπάρχουν και συμβάλλουν στην αποσύνδεση από το σχολείο και στο ESL. Αυτό μπορεί να οδηγήσει, για παράδειγμα, σε υποστήριξη στην πληρωμή σχολικών συγκοινωνιών, συμπληρωμάτων διατροφής, συλλογή ρούχων και τροφίμων κ.λπ.).
- Περιορισμοί σε προσωπικό επίπεδο, όπως η έλλειψη κινήτρων για συμμετοχή σε σχολικές

δραστηριότητες. Αυτό έχει οδηγήσει σε λύσεις όπως: έρευνα των επαγγελματιών ενδιαφερόντων των μαθητών και αξιολόγηση σε τι βαθμό το πρόγραμμα σπουδών καλύπτει αυτά τα ενδιαφέροντα. Προγραμματισμός δραστηριοτήτων που ενισχύουν τα κίνητρα των μαθητών.

Άλλοι περιορισμοί (πολιτιστικοί, κοινωνικοί, κ.λπ.) - ανάπτυξη σχεδίων με συνεργάτες για καλύτερη συμμετοχή των οικογενειών και των μαθητών στην κατάρτιση που σχετίζεται με τη γονική επίβλεψη και τις δεξιότητες, τη σημασία της εκπαίδευσης, σχολική εκπαίδευση κλπ.

Άλλες λύσεις περιλάμβαναν την διαφοροποίηση του υπάρχοντος σχολικού προγράμματος. Αυτό έγινε για να ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη συμμετοχή των μαθητών στις δραστηριότητες της τάξης τους, όταν είναι στο σχολείο. Για παράδειγμα, το σχολικό έτος 2020-2021, το επίσημο πρόγραμμα μαθημάτων κάλυπτε μόνο την πρωινή βάρδια. Αυτό επέτρεψε στους μαθητές να είναι ελεύθεροι το απόγευμα να αναπτύξουν άλλες δραστηριότητες εκτός σχολείου ή να έχουν περισσότερο ελεύθερο χρόνο για να είναι με την οικογένεια και με τους συνομηλίκους τους.

Αποτελέσματα αξιολόγησης του προγράμματος PLEF

Η αξιολόγηση του προγράμματος στο σχολείο στόχο έγινε με τη συμβολή εκπαιδευτικών, γονέων και μελών της κοινότητας. Τα αποτελέσματα επισημαίνουν ότι:

Οι δάσκαλοι ανέφεραν:

- Ότι έχουν επίγνωση της μείωσης των απουσιών και της σχολικής εγκατάλειψης.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή στη σχολική ζωή.
- Μείωση επικίνδυνης συμπεριφοράς
- Μεγαλύτερες ενδείξεις για το κίνητρο των μαθητών να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με τις ανάγκες τους και τις προσδοκίες τους
- Μειώσεις στον αριθμό των απουσιών
- Αυξήσεις στον αριθμό των μαθητών που είχαν ιστορικό απουσίας από το σχολείο και σχολική διαρροή να λαμβάνουν πιστοποιητικό από τον 2ο και 3ο κύκλο.

Οι γονείς ανέφεραν ότι:

- Οι πατέρες συμμετέχουν περισσότερο στη σχολική ζωή όταν υπάρχει πιο άμεση και στενή

επαφή με το σχολείο και όταν αντιλαμβάνονται ότι η γνώμη τους ελήφθη υπόψη κατά τα έργα που σχεδιάστηκαν

- Οι γονείς δήλωσαν ότι ήταν ευχαριστημένοι με το ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών και τη σχολική εκπαίδευση που προσφερόταν.
- Οι γονείς συμμετείχαν περισσότερο στη σχολική ζωή όταν υπήρχε άμεση και στενή επαφή με το σχολείο και όταν αντιλαμβάνονταν ότι η γνώμη τους λήφθηκε υπόψη στο σχεδιασμό των έργων.

Άλλοι γονείς από άλλες περιοχές της πόλης όχι μόνο γνώριζαν όλο και περισσότερο το πρόγραμμα και την καλύτερη φοίτηση στο σχολείο αλλά ζητούσαν και να συμμετάσχουν.

Οι απαντήσεις από τα μέλη της κοινότητας και ο βαθμός εμπλοκής τους υποδεικνύουν ότι τα μέλη αυτής της κοινότητας είχαν αρχίσει να παίζουν πιο ενεργό ρόλο, τόσο ως εταίροι στην ανάπτυξη συνεργατικών πρωτοβουλιών με οικογένειες και μαθητές, καθώς και στη συμμετοχή σε συναντήσεις.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί περαιτέρω αυτό το πρόγραμμα;

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να κάνουν τα εξής για να αξιολογήσουν εάν το πρόγραμμα πληροί βασικούς στόχους:

- Παρακολούθηση του αριθμού των μαθητών που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα και εντοπισμός του γιατί ορισμένοι δεν το κάνουν.
- Μελετήστε σε ποιο βαθμό βελτιώνονται οι βαθμοί των μαθητών και σε ποιο βαθμό προχωρούν σε υψηλότερους βαθμούς.
- Προσδιορίστε τους μαθητές που έχουν προοδεύσει μέσα στο σχολείο και εντοπίστε τους λόγους για αυτό.

Γιατί είναι αποτελεσματική αυτή η πρωτοβουλία;

Το PLEF βασίζεται στη συνειδητοποίηση ότι υπάρχει ανάγκη επένδυσης σε διαφοροποιημένη και συμπληρωματική εκπαίδευση, παράλληλα με την τυπική εκπαίδευση που λαμβάνουν τα παιδιά. Λαμβάνει τις ανάγκες των μαθητών και των οικογενειών τους σοβαρά, ενώ τονίζει επίσης ότι η εκπαίδευση είναι σημαντική. Ο σκοπός ήταν να καταπολεμηθούν οι σοβαρές απουσίες και η

ESL. Μέρος της ESL μπορεί να αποδοθεί σε πολιτισμικές και οικογενειακές υποχρεώσεις (π.χ. πρόωρος γάμος γυναικών Ρομά). Εξαιτίας αυτού, έγιναν αρκετά βήματα για την προσπάθεια αντιμετώπισης τέτοιων προκλήσεων: 1) συνάντηση με γονείς και μαθητές με ιστορικό απουσιών και ESL; 2) ανάπτυξη ενός προγράμματος σπουδών που λειτουργεί καλύτερα για τους μαθητές και τους κηδεμόνες τους. 3) καθορισμός των δυνατοτήτων συμπληρωματικής κατάρτισης μαζί με μαθητές και γονείς. 4) ανάπτυξη έργων που να τηρούν τις νομικές προεκτάσεις των μέτρων ΠΙΕΦ (επιτρέποντας την ευελιξία του προγράμματος σπουδών). 5) ολοκλήρωση ενός προγράμματος δραστηριοτήτων και 6) αξιολόγηση του έργου, ακούγοντας επίσης τις απόψεις των γονέων και των μαθητών.

Πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτό το πρόγραμμα από άλλα σχολεία και δασκάλους στην ευρώπη;

Οι βασικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την πολιτική ΠΙΕΦ μπορεί να εμπνέουν σχολεία με μαθητές από υποεξυπηρετούμενες κοινότητες. Ωστόσο, αυτές οι πρωτοβουλίες μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλα σχολεία, δεδομένης της σημασίας της ανάπτυξης εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών που είναι ευαίσθητες σε κοινωνικοοικονομικά και πολιτιστικά πλαίσια, και που βασίζονται στις πραγματικές ανάγκες και προσδοκίες των μαθητών και των οικογενειών τους.

Ποιες προκλήσεις πρέπει να ξεπεραστούν για την εκτέλεση αυτού του προγράμματος;

Οι βασικές προκλήσεις περιλαμβάνουν την ανάγκη:

- Να παρακινούν οι εκπαιδευτικοί σε καθημερινή βάση τους μαθητές να παρακολουθούν το σχολείο, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα που δεν τείνουν να ευνοούν τη μάθηση.
- Να ενθαρρύνει τακτικά την ενεργό συμμετοχή γονέων και κηδεμόνων στη διαδικασία.
- Να γίνουν προσαρμογές στο πρόγραμμα σπουδών και οι απαραίτητες εργασίες ώστε να γίνει αυτό.
- Να αναπτύξει και να διατηρήσει μια θετική σχέση με γονείς και κηδεμόνες με στόχο την περαιτέρω δέσμευση στο σχολείο.

- Να ξεπεραστεί η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των γονέων και της κοινότητας με σεβασμό στον ρόλο και τις δραστηριότητες του σχολείου.
- Να ξεπεραστούν οι χαμηλές προσδοκίες για την απόδοση των μαθητών και οι λεπτές προκαταλήψεις.
- Κατά τη διάρκεια του κλεισίματος των σχολείων (π.χ. περιορισμοί για τον COVID-19) να αναπτύξετε μερικές φορές καινοτόμους τρόπους επικοινωνίας με τους μαθητές και τους γονείς/κηδεμόνες τους, μέσα σε ένα πλαίσιο όπου πολλές οικογένειες έχουν περιορισμένη πρόσβαση στην τεχνολογία και σε άλλους πόρους μάθησης, και όπου συχνά είναι περιορισμένος ο προσωπικός χώρος για τη διεξαγωγή σχολικών εργασιών.

Πρόγραμμα από τη συμπεριληψη στην αποκαλυψη: μια εμπνευσμένη πρακτική του Agrupamento de Escolas do Cerco de Porto στην πορτογαλία

Το παρακάτω πρόγραμμα συνεισέφερε το Agrupamento de escolas do Cerco de Porto, Ομάδα Σχολείων στο Οπόρτο της Πορτογαλίας, από τη δασκάλα Helena Bragança, η οποία διδάσκει στον πρώτο κύκλο του δημοτικού σχολείου.

Επισκοπήση του εμπνευσμένου έργου:

Ποιο είναι το επικεντρωμένο αυτής της πρωτοβουλίας;

Το έργο Include to Emerge αρχικά πραγματοποιήθηκε μεταξύ Σεπτεμβρίου 2019 και Ιουνίου 2020. Συνδέθηκε με το Agrupamento do Escolas, όπου δημιουργήθηκε για την πρόληψη και τη μείωση της σχολικής αποτυχίας και για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι μαθητές θα έφταναν στα απαιτούμενα επίπεδα αλφαριθμητισμού και αριθμητικής, με έμφαση στη δημιουργία συνθηκών που θα προωθούσαν την ένταξη. Διεξήχθη μια αναστοχαστική ανάλυση στην οποία οι εκπαιδευτικοί μπόρεσαν να εντοπίσουν σημαντικά ακαδημαϊκά κενά μεταξύ των μαθητών τους, που συχνά συνδέονταν με την οικογένειά τους και τα κοινωνικά τους περιβάλλοντα. Οι δάσκαλοι εστίασαν σε δύο σημαντικά κενά: 1) Πορτογαλικά, ιδιαίτερα για

τους δευτεροετείς μαθητές που δεν μπορούσαν να διαβάσουν ή να γράψουν μόνοι τους και 2) εμπόδια για τους πρωτοετείς μαθητές, τα οποία τους εμπόδιζαν να προχωρήσουν στη μάθησή τους.

Όσον αφορά την εκμάθηση πορτογαλικής γλώσσας, παρεμβάσεις που στόχευαν σε βελτιώσεις στον τομέα της γλωσσικής διάκρισης, στην οπτική και ακουστική αναγνώριση, επιλεκτική προσοχή, φωνολογική επίγνωση, προφορική και γραπτή κατανόηση, γραπτή έκφραση και δομή. Στα μαθηματικά, η εστίαση ήταν στη γνώση της αρίθμησης, των σχέσεων μεγέθους και της μαθηματικής γλώσσας.

Μετά τη διεξαγωγή μιας ετήσιας διαγνωστικής αξιολόγησης των μαθητών τον Σεπτέμβριο, το έργο διεξήχθη από καθηγητές πρωτοετών και δευτεροετών μαθητών, με βάση το προφίλ κάθε μαθητή. Ένα εξατομικευμένο σχέδιο μάθησης αναπτύχθηκε για κάθε μαθητή, με υποστηρικτικές εργασίες και συγκεκριμένη υλικοτεχνική υποστήριξη. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι οι μαθητές είχαν εγγραφεί για το έργο και ήταν στο σχολείο μέχρι τον Μάρτιο του 2020, λόγω του COVID-19, το μαθησιακό περιβάλλον μετατοπίστηκε στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Ποιο είναι το επικέντρο αυτής της πρωτοβουλίας;

Η πρωτοβουλία «Include to Emerge» δημιουργήθηκε για την πρόληψη και τη μείωση της σχολικής αποτυχίας και για να διασφαλίσει ότι όλοι οι μαθητές έφτασαν σε ορισμένα επίπεδα αλφαριθμητισμού και αριθμητικής, με έμφαση στη δημιουργία συνθηκών που θα προωθούσαν την ένταξη. Η πρωτοβουλία είναι διμερής, πρώτον με συνεργασία με εκπαιδευτικούς και δεύτερον με την ανάπτυξη ενός προγράμματος για να βοηθήσει τους μαθητές να επιτύχουν. Αρχικά, πραγματοποιείται μια στοχαστική ανάλυση στην οποία οι δάσκαλοι εντοπίζουν σημαντικά ακαδημαϊκά κενά μεταξύ των μαθητών τους, που συχνά συνδέονται με την οικογένειά τους και τα κοινωνικά τους περιβάλλοντα. Αυτό οδηγεί στην ανάπτυξη ενός εξατομικευμένου σχεδίου μάθησης, με υποστηρικτικές εργασίες και συγκεκριμένο υλικοτεχνικό εξοπλισμό για κάθε μαθητή, ώστε να διασφαλίζεται ότι λαμβάνεται υπόψη η ατομική του κατάσταση.

Βασικός στόχος

Το πρόγραμμα στοχεύει στην αναγνώριση της μοναδικότητας κάθε μαθητή ξεχωριστά και αναπτύσσει μια διαδικασία παρακολούθησης

κάθε μαθητή που σχετίζεται με αυτό. Στην περίπτωση του Agrupamento de Escolas do Cerco de Porto τα μαθησιακά κενά ήταν στην πορτογαλική γλώσσα και στα μαθηματικά.

Συνεργασίες

Το έργο Include to Emerge αναπτύχθηκε μέσα από μια δυναμική συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών υποστήριξης, στους οποίους δόθηκε ωριαία πίστωση, και των δασκάλων στην τάξη. Όσον αφορά την εξειδικευμένη διάγνωση και παραπομπή σε οποιαδήποτε θεραπεία χρειάζονταν οι μαθητές, πραγματοποιήθηκε συνεργασία με την υφιστάμενη Ψυχολογική Υπηρεσία της Ομάδας Σχολείων, με το CRI (στους τομείς της Λογοθεραπείας και της Εργοθεραπείας) και με αρκετούς οικογενειακούς γιατρούς.

Γιατί είναι σημαντική αυτή η πρωτοβουλία;

αυτή η πρωτοβουλία, μέσω εξατομικευμένων σχεδίων μάθησης, προωθεί την ένταξη μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων και αυξημένης αυτοεκτίμησης μεταξύ των μαθητών. Το γεγονός ότι οι μαθητές ήξεραν ότι οι καθηγητές τους νοιάζονταν για τη μάθησή τους και ασχολήθηκαν με τη μάθησή τους παρείχε πολύ θετικά αποτελέσματα τόσο για τους μαθητές όσο και για τις οικογένειές τους.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί αυτή η πρωτοβουλία;

Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να αξιολογηθεί παρακολουθώντας τη δουλειά που κάνουν οι μαθητές σε κάθε μια από τις συνεδρίες μέσω της άμεσης παρατήρησης και μέσω των αποτελεσμάτων εκπαιδευτικής και αθροιστικής αξιολόγησης. Η αξιολόγηση μπορεί να δείξει ότι ορισμένοι μαθητές δεν χρειάζονται πλέον τέτοια παρέμβαση εάν επιδεικνύουν αυτονομία, δέσμευση και κίνητρο. Μπορεί κανείς επίσης να αξιολογήσει την επίδοση ενός μαθητή σε σχέση με τη συνολική βελτίωση όλων των μαθητών σε αυτό το ηλικιακό εύρος ή εξετάζοντας βελτιώσεις σε ένα παρόμοιο εύρος μαθητών από την προηγούμενη χρονιά.

Ανταποκρίση των μαθητών στην πρωτοβουλία

σε γενικές γραμμές, οι μαθητές ανταποκρίθηκαν καλά στην παρέμβαση επειδή ένιωθαν ότι μπορούσαν να βιώσουν την επιτυχία και ότι η παρέμβαση τους βοήθησε να αναπτύξουν την αυτονομία τους. Οι μαθητές εκτίμησαν τα ήσυχα περιβάλλοντα στα

οποία θα μπορούσαν να εργαστούν (χωρίς απόσπαση της προσοχής) και την εξατομικευμένη παρακολούθηση. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να δουν τις αλλαγές στη συμπεριφορά και τη μάθησή τους. Αν και δεν είναι αποτελεσματική για όλους τους μαθητές, η προσέγγιση ήταν επιτυχής βοηθώντας πολλούς μαθητές να προχωρήσουν στην εκπαίδευσή τους και να αναπτύξουν δεξιότητες που απαιτούνται για την επιτυχία. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς κατά την οποία έλαβε χώρα το πρόγραμμα, από τους δεκατέσσερις (14) μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, οι εννέα [9] σημείωσαν σαφή πρόοδο.

Ανταποκριση των γονεων στην πρωτοβουλια

Ορισμένοι γονείς ήταν αρχικά λίγο διστακτικοί επειδή το παιδί τους απομακρύνονταν από την τάξη και ανησυχούσαν ότι το παιδί τους θα «έχανε αυτό που διδάσκει ο δάσκαλος». Όταν οι μαθητές έδειξαν ότι σημειώνουν πρόοδο, αυτές οι απόψεις άλλαξαν. Μέχρι το τέλος της πρώτης φάσης, όλοι οι γονείς αναγνώρισαν τη σημασία της παρέμβασης. Η δέσμευση των οικογενειών ήταν καθοριστική, καθώς διατήρησαν στενή επαφή με το σχολείο και τους μαθητές όσο γινόταν η πρωτοβουλία.

Ανταποκριση των μελων της (εκπαιδευτικης) κοινοτητας και βαθμος δεσμευσης

Η εκπαιδευτική κοινότητα θα πρέπει να συμμετάσχει πλήρως, στην υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας. Ο διευθυντής μπορεί να προωθήσει την κατανομή ανθρώπινων πόρων (συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί) και υλικού (μεταφορές, βιβλία, χαρτί, εξοπλισμός υπολογιστών κ.λπ.).

Οι δάσκαλοι μπορούν να συγκεντρωθούν, να συζητήσουν, να μοιραστούν αμφιβολίες και προτάσεις, να διαχειριστούν τον χρόνο και τον χώρο της μάθησης σύμφωνα με όσα χρειάζεται να μάθει ο μαθητής.

Το προσωπικό μπορεί να καλωσορίσει και να καθοδηγήσει τους μαθητές στους διαφορετικούς χώρους όπου πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, με επαίνους και κίνητρα για μάθηση.

Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να επεκταθεί σε οποιοδήποτε σχολείο εάν υπάρχει προθυμία και δέσμευση από τους εκπαιδευτικούς. Απαιτείται επίσης ομαδικό πνεύμα, υπομονή, δημιουργικότητα και επιμονή για να βρεθούν λύσεις εντός και εκτός του σχολείου για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις των μαθητών.

Πως μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτή η πρωτοβουλία από άλλα σχολεία και εκπαιδευτικούς σε όλη την ευρώπη;

Για την υλοποίηση του έργου πραγματοποιήθηκε η παρακάτω διαδικασία. Αυτά τα βήματα θα ήταν επίσης ιδανικά να ακολουθηθούν για την υλοποίηση οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει να μιμηθεί το έργο Include to Emerge:

Μια αρχική αξιολόγηση στην αρχή της σχολικής χρονιάς θα πρέπει να γίνεται για όλους τους μαθητές. Αυτό θα εντόπιζε τυχόν πιθανά ακαδημαϊκά κενά που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν εμπόδια στην πρόοδο.

Ανάπτυξη IEP (Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Σχεδίου) για τους μαθητές που χρειάζονται υποστήριξη, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες τους, την κατανόηση της κατάστασής τους, τη γονική και οικογενειακή κατάσταση, τις εμπειρίες τους, τα ταλέντα, τα κίνητρα και τις ικανότητες τους.

Οι δραστηριότητες και τα υλικά θα πρέπει να προσαρμοστούν και να διαμορφωθούν εκ νέου για να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των μαθητών

Θα πρέπει να δημιουργηθούν ομάδες εξειδικευμένων εκπαιδευτικών υποστήριξης και δασκάλων τάξης οι οποίες θα εξοικειωθούν με το IEP κάθε μαθητή.

Ισχυρή επικοινωνία με τους μαθητές, την ευρύτερη σχολική κοινότητα και τους γονείς για την πρόοδο και τα συγκεκριμένα οφέλη καθ' όλη την περίοδο εφαρμογής.

Επιπλέον - ειδικά για τη δική μας ανάλυση και πρόγραμμα - αναπτύξαμε μικρές ομάδες ανάγνωσης και γραφής των 5/6 μαθητών και εστιάσαμε στην ευχέρεια, την αναγνωστική κατανόηση και την παραγωγή γραπτού κειμένου.

Αυτή η διαδικασία ξεκίνησε με την οργάνωση των αναγνώσεων κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων μηνών και στη συνέχεια χιτίζοντας την εκπαιδευτική διαδικασία γύρω από μικρά έργα, δουλεύοντας με το περιεχόμενο που προτιμούν οι μαθητές, ενδυναμώνοντας τις επικοινωνιακές δεξιότητες και την επίλυση προβλημάτων στον τομέα των μαθηματικών ή το περιεχόμενο

του περιβάλλοντος. Ο δάσκαλος του προγράμματος, σε συνεργασία με τον καθηγητή του μαθήματος, καθόρισε την εργασία στην οποία έπρεπε να συμμετάσχουν αυτοί οι μαθητές και εστιάσαμε έντονα στο

να βοηθήσουμε τους μαθητές να αναπτύξουν ένα ενδιαφέρον και ένα πάθος για την ανάγνωση και τη γραφή. Η διαδικασία σχεδιάστηκε για να αυξήσει την αυτοεκτίμηση των μαθητών βάζοντάς τους να εργάζονται σε μικρές και «ασφαλείς» ομάδες.

Προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν

Προέκυψαν ορισμένες σαφείς προκλήσεις που θα έπρεπε να αντιμετωπιστούν κατά την ανάληψη τέτοιων πρωτοβουλιών:

- 1) Διατήρηση τακτικών επιπέδων προσέλευσης.
- 2) Λήψη ιατρικής διάγνωσης για ορισμένους μαθητές εάν υπάρχουν περισσότερα ψυχικά ή σωματικά εμπόδια στη μάθηση.
- 3) Παραπομπή μαθητών για τις απαραίτητες θεραπείες για αγορά γυαλιών.
- 4) Τυχόν επιφυλάξεις που μπορεί να έχουν οι γονείς.
- 5) Όταν τα σχολεία κλείνουν και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση καθίσταται απαραίτητη (όπως με το κλείσιμο του COVID 19), οι μαθητές και οι οικογένειές τους χρειάζονται πρόσβαση στο σχολείο, τους δασκάλους και την τεχνολογία (υπολογιστές, έξυπνα τηλέφωνα, καλό ίντερνετ). Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καταβάλουν περισσότερες προσπάθειες για να σχεδιάσουν διαδικτυακά προγράμματα σπουδών και να διατηρήσουν την επαφή με οικογένειες και μαθητές (καθώς σχεδόν όλοι μαθαίνουν από το σπίτι).

Η περιπέτεια του Zadar Amarena: μια εμπνευσμένη πρωτοβουλία από το Gimnazija Vladimira Nazora στο Ζαντάρ της Κροατίας

Την ακόλουθη εμπνευσμένη πρωτοβουλία συνεισέφερε η Tihana Magaš του Gimnazija Vladimira Nazora. Η Tihana Magaš διδάσκει ιστορία σε μαθητές γυμνασίου ηλικίας 14-18 ετών και είναι η εκπαιδύτρια συζητήσεων και ηγέτης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλευτικού προγράμματος του σχολείου.

Ποιο είναι κυριο επικεντρο της πρωτοβουλίας αυτής;

Περιγραφή Η περιπέτεια του Amarena's Zadar είναι μια πρωτοβουλία βασισμένη στην τάξη στην οποία μαθητές γυμνασίου συνδυάζονται με παιδιά δημο-

τικού για να συμμετάσχουν σε ένα κοινό έργο. Μια τέτοια πρωτοβουλία λειτουργεί καλύτερα αν υλοποιείται ως έργο διάρκειας ενός έτους.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, μαθητές γυμνασίου σχεδιάζουν ένα βιβλίο με εικόνες για παιδιά δημοτικού σχολείου αφιερωμένο στην ιστορία του Ζαντάρ, μιας πόλης στη νοτιοδυτική Κροατία, η οποία έχει ιστορική σημασία.

Για να δημιουργήσουν ένα τέτοιο εικονογραφημένο βιβλίο, οι μαθητές διεξάγουν έρευνα για το Ζαντάρ, δημιουργούν μια ιστορία, συμμετέχουν σε περιηγήσεις στην πόλη και συλλέγουν φωτογραφίες. Το εικονογραφημένο βιβλίο περιλαμβάνει όχι μόνο μια περιγραφή των ορόσημων της πόλης αλλά επίσης άλλες δραστηριότητες που μπορούν να εφαρμοστούν σε παιδιά νηπιαγωγείου και δημοτικού και οι οποίες τους αφορούν.

Μόλις ολοκληρωθεί το εικονογραφημένο βιβλίο, παράγονται πολλαπλά αντίγραφα. Οι μαθητές συλλέγουν εθελοντικά δωρεές, οι οποίες στη συνέχεια δίνονται σε φιλανθρωπικά ιδρύματα για ανθρωπιστικούς σκοπούς. Για παράδειγμα, όταν αυτή η πρωτοβουλία πραγματοποιήθηκε στο Gimnazija Vladimira Nazora, μέρος των δωρεών δόθηκε σε ενώσεις και ΜΚΟ που παρείχαν στήριξη σε άτομα και οικογένειες που επλήγησαν από μια πλημμύρα. Μετά την ολοκλήρωση αυτού του κύκλου, οι μαθητές γυμνασίου στη συνέχεια επισκέπτονται νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία στην πόλη τους ή σε γειτονικά μέρη όπου διεξάγουν εργαστήριο, με βάση το εικονογραφημένο βιβλίο, με νεότερα παιδιά. Κατά τη διάρκεια αυτών των επισκέψεων, οι μαθητές γυμνασίου φέρνουν καραμέλες, φρούτα και υλικά που αγοράστηκαν με μερικά από τα χρήματα που συγκέντρωσαν μέσω εθελοντικών δωρεών στα παιδιά του δημοτικού. Σε αντάλλαγμα, τα παιδιά του δημοτικού και του νηπιαγωγείου, με τους δασκάλους τους, οργανώνουν ένα πάρτι καλωσορίσματος, ένα γεύμα και μια ξενάγηση στο δημοτικό σχολείο και στη γειτονιά όπου βρίσκεται. Τα εργαστήρια που πραγματοποίησαν οι μαθητές σε νηπιαγωγεία και γυμνάσια ήταν διαφορετικά, ανάλογα με την τοποθεσία των ιδρυμάτων που επισκέφτηκαν. Εάν τα ιδρύματα ήταν κοντά στις τοποθεσίες, πήγαν (συνοδευόμενοι από καθηγητές και εκπαιδευτικούς) στις τοποθεσίες που απεικονίζονται στο εικονογραφημένο βιβλίο. Αν οι μαθητές πήγαιναν στα σχολεία και τα νηπιαγωγεία, διάβαζαν μαζί το εικονογραφημένο βιβλίο και συμπλήρωναν

ασκήσεις που περιέχονται στα εικονογραφημένα βιβλία. Με αυτόν τον τρόπο, οι νεότεροι μαθητές έλαβαν βοήθεια στην επίλυση ορισμένων ασκήσεων αν ήταν πολύ δύσκολες, αλλά είχαν και την ευκαιρία να εμβαθύνουν.

Στόχοι Η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει στο:

- Να βοηθήσει τους μαθητές να ερμηνεύσουν τον κόσμο γύρω τους και να τους βοηθήσει να τον κάνουν ένα μέρος με μεγαλύτερη φροντίδα, και επίσης να δείξει πώς μια τέτοια πρωτοβουλία μπορεί να είναι διαγενεακή.
- Να βελτιώσει τις ερευνητικές δεξιότητες των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ζητώντας τους να ερευνήσουν μια πόλη που ενδιαφέρει παιδιά δημοτικού. Πρέπει να χρησιμοποιήσουν δημιουργικές στρατηγικές για αυτήν την έρευνα.
- Να βελτιώσει τις ερευνητικές δεξιότητες των μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να τους διδάξει σχετικά με τη διαχείριση έργων ενώ ταυτόχρονα διευρύνουν τις δεξιότητες διδασκαλίας και εκπαίδευσης.
- Να ενισχύσει την ανάπτυξη των διαπολιτισμικών ικανοτήτων επιτρέποντας στους μαθητές να αλληλοεπιδρούν και να μαθαίνουν από άλλους μαθητές από διαφορετικά υπόβαθρα και από διαφορετικά σχολεία.
- Να βοηθήσει τους μαθητές να σκεφτούν τις ηθικές τους αξίες, να αποκτήσουν καλύτερη λήψη αποφάσεων καθώς και δεξιότητες που το κάνουν συνειδητοποιούν ότι μπορούν να είναι ενεργοί παράγοντες αλλαγής.
- Να διευρύνει τους ορίζοντες των μαθητών. Πολλοί έχουν περιορισμένες γνώσεις για μέρη όπως το Ζαντάρ ή/και έχουν περιορισμένη εμπειρία στη συνεργασία. Συλλέγουν ιστορικά στοιχεία, ανέκδοτα και αντικείμενα που τους βοηθούν να οραματιστούν και να βάλουν στη ζωή τους νέους τρόπους σκέψης.
- Να ενισχύσει την κοινωνική αλληλεγγύη και τη σημασία της ενεργού συμμετοχής όλων.

Συνεργασίες Απαιτούνται συνεργασίες με τις τοπικές αρχές και τα σχολεία για την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας. Το Gimnazija Vladimira Nazora και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε αυτήν την

πρωτοβουλία επικοινωνούν με τα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία για να δουν αν υπάρχει ενδιαφέρον ώστε να ζητήσουν από μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να διοργανώσουν ένα εργαστήριο με βάση το εικονογραφημένο βιβλίο. ΗΤο Gimnazija Vladimira Nazora βασίζεται στην υποστήριξη των τοπικών αρχών για τη χρηματοδότηση εξόδων μετακίνησης και διαμονής που χρηματοδοτούν τα ταξίδια των μαθητών σε νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία και την υποστήριξη των οικογενειών και του σχολείου στην κάλυψη του κόστους των υλικών για την εκτύπωση του εικονογραφημένου βιβλίου.

Μαθητές-στόχοι και εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν Ενώ αυτή είναι μια πρωτοβουλία που βασίζεται στην τάξη και μπορεί να διεξάγεται από εκπαιδευτικούς, προσκαλεί επίσης τους μαθητές του δημοτικού σχολείου να συμμετάσχουν, καθώς και τους γονείς, οι οποίοι επιβλέπουν τη συμμετοχή των παιδιών τους.

Στο Gimnazija Vladimira Nazora, αυτή η πρωτοβουλία πραγματοποιείται από έναν καθηγητή ιστορίας με τουλάχιστον 15 ενδιαφερόμενους μαθητές ηλικίας 16-17 ετών. Οι μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εργάζονται με παρόμοιο αριθμό παιδιών δημοτικού.

Οι μαθητές που συμμετέχουν σε αυτήν την πρωτοβουλία πρέπει να έχουν αρκετό χρόνο για: (1) συλλογή και ανάλυση ιστοριών: (2) να διεξάγουν έρευνα για τα σχολεία όπου πρόκειται να μοιραστούν τις εμπειρίες τους με τους νεότερους τους συμμαθητές και να εργαστούν εθελοντικά για να συγκεντρώσουν πόρους για αυτά τα σχολεία, (3) να εκπαιδευτούν για να παρουσιάσουν τη δουλειά τους στους νεότερους μαθητές (4) να πραγματοποιούν εκδρομές στα σχολεία όπου θα μοιραστούν τη δουλειά τους με νεότερους μαθητές και (5) να μάθουν πώς να δημιουργούν μια έκθεση και να τη φτιάχνουν.

Γιατί είναι αυτή η πρωτοβουλία ιδιαίτερα αποτελεσματική;

Αυτή η πρωτοβουλία είναι αποτελεσματική γιατί:

- Εμπλέκει τους μαθητές στην έρευνα της πόλης τους μέσω της χρήσης δημιουργικών προσεγγίσεων
- Ενισχύει τον δεσμό μεταξύ των μαθητών και μεταξύ μαθητών και δασκάλων, αφού οι εκπαιδευτικοί γίνονται υποστηρικτές και συντονιστές της διαδικασίας.

- Οι μαθητές εργάζονται μαζί με άλλους μαθητές (ομαδική εργασία) κατά τη διάρκεια περιηγήσεων στην πόλη και εκδρομών σε άλλα σχολεία.
- Ενισχύει την κατανόηση των μαθητών σχετικά με το ρόλο τους στον κόσμο και του πώς μπορούν οι πράξεις τους να συμβάλλουν ώστε να γίνει ένα καλύτερο μέρος, συγκεντρώνοντας χρήματα για φιλανθρωπικές οργανώσεις.
- Βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν περαιτέρω τις δεξιότητες έρευνας, διαχείρισης έργων και συνεργασίας.

Σε ποια πλαίσια μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία;

Η πρωτοβουλία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε τάξη κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, εφόσον υπάρχει χώρος και χρόνος για να πραγματοποιηθεί, εφόσον υπάρχει προθυμία μεταξύ των δασκάλων και του προσωπικού ενός σχολείου να την αναλάβουν και εφόσον υπάρχουν ενδιαφερόμενοι μαθητές που έχουν μεγάλο κίνητρο να μάθουν για μια κοντινή πόλη και τους μαθητές που μένουν εκεί.

Οι εκπαιδευτικοί που πραγματοποιούν αυτήν την πρωτοβουλία μπορούν να δώσουν εργασίες σε διαφορετικές περιόδους του ακαδημαϊκού έτους. Για παράδειγμα, μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να γράψουν ένα δοκίμιο σχετικά με το θέμα που επιλέχθηκε για το εικονογραφημένο βιβλίο. Μπορούν επίσης να ζητήσουν από τους μαθητές να τραβήξουν μια φωτογραφία ή να ζωγραφίσουν μια εικόνα, να γράψουν μια σύντομη περιγραφή της εικόνας και να σκεφτούν σχετικά με μια δραστηριότητα που συνδέεται με μια εικόνα που μπορεί να εφαρμοστεί σε παιδιά νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου. Αργότερα, μπορεί να οργανωθεί ένα εργαστήριο στο οποίο επιλέγονται εικόνες και δραστηριότητες για να συμπεριληφθούν στο βιβλίο με τις εικόνες.

Οι δάσκαλοι δίνουν επιπλέον εργαστήρια κατά τη διάρκεια του έτους για να καθοδηγήσουν τους μαθητές στη συγκέντρωση κεφαλαίων, να τους προετοιμάσουν για τις επισκέψεις τους στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία και να αναπτύξουν διαφορετικές δημιουργικές προσεγγίσεις για τη συλλογή δεδομένων. Οι δάσκαλοι μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να ολοκληρώσουν μια εργασία στην οποία αυτοί θα ετοιμάσουν μια παρουσίαση σχετικά με τη δουλειά τους που θα γίνει σε μαθητές δημοτικού σχολείου.

Τέλος, στο τελευταίο στάδιο οι μαθητές μπορούν να γράψουν ένα χαρτί σκέψεων στο οποίο περιγράφουν τις δικές τους εμπειρίες στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία και αναλογίζονται τι έχουν μάθει από τις επισκέψεις, τα ιστορικά στοιχεία και τις απαντήσεις των μαθητών του δημοτικού σχολείου και του νηπιαγωγείου.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί αυτή η πρωτοβουλία;

Οι δάσκαλοι μπορούν να κάνουν τα εξής για να αξιολογήσουν την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας:

- Να πάρουν συνέντευξη από μαθητές σχετικά με τη σημασία της απόκτησης ιστορικών δεδομένων για μια πόλη.
- Να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των μαθητών κατά την ώρα του μαθήματος ενώ εκτελείται η πρωτοβουλία και να καταγράψουν το επίπεδο συμμετοχής τους.
- Να προετοιμάσουν μια προσομοίωση παιχνιδιού ρόλων στην οποία ένας μαθητής εξηγεί τι ήταν σημαντικό στη διεξαγωγή της μελέτης και ποιες ήταν οι κύριες προκλήσεις και λύσεις, επίσης, ποια αντικείμενα, γεγονότα, διλήμματα κλπ. τους άνοιξαν τα μάτια.

Να ζητήσουν από τους μαθητές να παρουσιάσουν τις εμπειρίες τους σχετικά με το σχεδιασμό του βιβλίου με εικόνες, τη συλλογή δωρεών και την οργάνωση του εργαστηρίου με τα παιδιά.

Να χρησιμοποιήσουν μια λίστα ελέγχου για να εξερευνήσουν τις απόψεις των μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όταν τελειώσει η πρωτοβουλία για να αξιολογήσουν τις γνώσεις των μαθητών.

Να ζητήσουν από τους μαθητές να αξιολογήσουν μόνοι τους τη μάθησή τους και το επίπεδο συμμετοχής τους.

Να οργανώσουν μια συνάντηση με τους εμπλεκόμενους δασκάλους για να προσδιορίσουν τι πήγε καλά, τι θα μπορούσε να βελτιωθεί και πώς να παρακινήσουν άλλους εκπαιδευτικούς να πραγματοποιήσουν αυτή την πρωτοβουλία στις τάξεις τους.

Να εξετάσουν τους μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, τόσο πριν όσο και μετά από αυτό, για να δουν τις γνώσεις που απέκτησαν για την ιστορία της περιοχής που μελέτησαν και για την οποία έγραψαν.

Οι γονείς μπορούν επίσης να καταγράψουν τις αντιδράσεις τους στις εμπειρίες των παιδιών τους. Αυτό χρησιμεύει στη δέσμευση των γονέων.

- Συμμετέχοντας/παρατηρώντας πώς τα παιδιά τους συγκεντρώνουν υλικό για το εικονογραφημένο βιβλίο.
- Κάνοντας φυσικές ή διαδικτυακές συναντήσεις με γονείς των οποίων τα παιδιά συμμετείχαν στην πρωτοβουλία για ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογένειας.
- Υποδεικνύοντας σε ποιο βαθμό έχουν δει αλλαγές στις συμπεριφορές των παιδιών στο σπίτι, για παράδειγμα χρησιμοποιώντας μια λίστα ελέγχου που παρέχεται από το σχολείο και κοινοποιείται στους δασκάλους.

Πως μπορεί αυτή η πρωτοβουλία να χρησιμοποιηθεί από άλλα σχολεία και δασκάλους στην ευρωπη;

Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να βοηθήσει τα σχολεία και τους δασκάλους να διατηρήσουν το ενδιαφέρον των μαθητών βάζοντάς τους να εξερευνήσουν ένα θέμα που τους ενδιαφέρει. Αυτή η πρωτοβουλία δεν χρειάζεται να επικεντρωθεί στην ιστορία της πόλης όπου ζουν οι μαθητές, και επομένως δεν χρειάζεται απαραίτητα να γίνεται στα μαθήματα ιστορίας, αλλά μπορεί να τους βοηθήσει να εξερευνήσουν κοντινές, άγνωστες περιοχές που προκαλούν την περιέργεια και αναγκάζουν τους μαθητές να κάνουν ερωτήσεις και να βρουν απαντήσεις.

Η πρωτοβουλία μπορεί να αναπαραχθεί σε οποιοδήποτε πλαίσιο, αλλά απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό για να μπορεί κάθε στάδιο της πρωτοβουλίας να αναπτυχθεί. Μια ποικιλία εργασιών κρατά τους μαθητές αφοσιωμένους στην παραγωγή του βιβλίου με εικόνες.

- Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να προσελκύσει εκπαιδευτικούς που είναι πρόθυμοι και ενδιαφέρονται να γνωρίσουν τους μαθητές τους καλύτερα και που έχουν την ικανότητα να σχεδιάζουν σαφείς εργασίες με συγκεκριμένες εργασίες διαχείρισης έργου και που είναι σε θέση να συντονίζουν και να εκπαιδεύουν τους μαθητές να εργάζονται και να διδάσκουν νεότερους συνομηλίκους.

Ποιες είναι οι προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν κατά τη διεξαγωγή αυτής της πρωτοβουλίας;

- Η πρωτοβουλία απαιτεί χρόνο και πόρους σε μια μερικές φορές πολύ γεμάτη σχολική μέρα, και όπου μπορεί να υπάρχουν πιέσεις για να τηρηθεί αυστηρά το καθιερωμένο πρόγραμμα σπουδών. Η υποστήριξη της ηγεσίας του σχολείου είναι βασική. Πρέπει επίσης να συνειδητοποιεί η σχολική κοινότητα ότι οι μαθητές αποκτούν ένα σύνολο ικανοτήτων που θα ωφελήσουν τόσο τη σχολική μάθηση όσο και τη διάβιό τους μάθηση.
- Ως πρωτοβουλία βασισμένη στην τάξη, απαιτεί τη συμμετοχή εκπαιδευτικών που είναι πρόθυμοι να συμπεριλάβουν αυτή την πρωτοβουλία στη διδασκαλία τους. Απαιτεί επίσης την προθυμία των εκπαιδευτικών να παρακινήσουν τους μαθητές και να τους κρατήσουν δεσμευμένους σε όλη τη διαδικασία, από την αρχή μέχρι το τέλος.
- Αυτή η πρωτοβουλία απαιτεί επίσης από τους εκπαιδευτικούς να έχουν ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων μη παραδοσιακής διδασκαλίας, καθώς και μια έντονη κατανόηση των συναισθηματικών και ενσυναισθητικών πλευρών των μαθητών. Μπορεί να είναι δύσκολο να βρεθούν εκπαιδευτικοί πρόθυμοι να πραγματοποιήσουν αυτή την πρωτοβουλία μόνοι τους. Για να ξεπεραστεί αυτό, είναι χρήσιμο να δημιουργηθεί μια συντονιστική ομάδα δασκάλων που μπορεί να βοηθήσει σε διάφορες πτυχές αυτή την πρωτοβουλία.

Αυτή η πρωτοβουλία απαιτεί χρηματοδότηση και συνεργασία με τα δημοτικά σχολεία. Τα σχολεία μπορούν επίσης να συνεργαστούν με τοπικές αρχές που θα μπορούσαν να παρέχουν πόρους και να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να βρουν δημοτικά σχολεία πρόθυμα να προσκαλέσουν τους μαθητές να παρουσιάσουν την εργασία τους.

«Το όνομα σου κρατείται»: μια εμπνευστική πρωτοβουλία από το Gimnazija Vladimira Nazora στο Ζανταρ της Κροατίας

Στην ακόλουθη εμπνευσμένη πρωτοβουλία συνέβαλε η Tihana Magaš, καθηγήτρια ιστορίας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για μαθητές 14-18 ετών. Η κυρία Magaš είναι επίσης εκπαιδύτρια συζητήσεων και επικεφαλής του Ευρωπαϊκού κοινοβουλευτικού προγράμματος του γυμνασίου Vladimir Nazor στο Ζαντάρ της Κροατίας.

Ποιο είναι το επικέντρο αυτής της πρωτοβουλίας;

Περιγραφή

«Το όνομά σου κρατείται» είναι μια πρωτοβουλία που προέρχεται από την αφήγηση ιστοριών, στην οποία οι μαθητές αποφασίζουν να επικεντρωθούν σε μια συγκεκριμένη εργασία στην οποία μπορούν να κινηματογραφήσουν, να φωτογραφίσουν, να βιντεοσκοπήσουν και να πάρουν συνέντευξη από ανθρώπους. Οι μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πραγματοποιούν αυτή την πρωτοβουλία καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και μπορούν να πάρουν συνέντευξη από τους συγγενείς τους και τους φίλους τους για να συλλέξουν ιστορίες σχετικά με τις εμπειρίες τους κατά τη διάρκεια του πολέμου στην Κροατία τη δεκαετία του 1990. Ο λόγος που αυτή η πρωτοβουλία στο Gimnazija Vladimira Nazora αρέσει σε πολλούς μαθητές είναι επειδή αυτός ο πρόσφατος πόλεμος είναι "κρυμμένος". Δεν γίνεται συχνά λόγος για αυτόν και κάποιοι μαθητές έχουν μέλη της οικογένειάς τους που βίωσαν τον πόλεμο και δεν είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τα συναισθήματα ή τις σκέψεις τους για αυτόν. Οι συνέπειες του πολέμου συνεχίζουν να επηρεάζουν και να διαμορφώνουν την κοινωνικο-πολιτιστική ζωή των μαθητών και των οικογενειών τους. Επομένως, το να μοιράζονται αυτές τις ιστορίες είναι ένας τρόπος για να επιτευχθεί κάποιος βαθμός συμφιλίωσης και βαθύτερης κατανόησης.

Σε αυτή την πρωτοβουλία, οι μαθητές αναμένεται να μάθουν για τον πόλεμο στην Κροατία τη δεκαετία του 1990, τις αιτίες του και ιδιαίτερα τον αντίκτυπο που είχε στην Κροατία. Οι μαθητές μαθαίνουν πώς να διεξάγουν συνεντεύξεις (χρησιμοποιώντας ηθικές αρχές) πριν ξεκινήσουν τη συνέντευξη. Με την υποστήριξη των δασκάλων, οι μαθητές ετοιμάζουν μια επιστολή για τους συνεντευξιαζόμενους, εξηγώντας τους στόχους της εργασίας και τους λόγους για τους οποίους δίνουν συνέντευξη. Οι μαθητές εκπαιδεύονται στη διεξαγωγή συνεντεύξεων με ιδιαίτερη προσοχή στο να διεξάγουν συνεντεύξεις που δεν προκαλούν ενόχληση ή βλάβη στον ερωτώμενο: διδάσκονται να ακούν τον ερωτώμενο, μαθαίνουν να σέβονται την ανωνυμία του, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, και να απέχουν από εξαναγκασμό των ερωτηθέντων να απαντήσουν σε ευαίσθητες ερωτήσεις - όλα βασίζονται στην τήρηση των προδιαγραφών άνεσης του συνεντευξιαζόμενου.

Μόλις συγκεντρωθούν οι ιστορίες για τον πόλεμο στην Κροατία τη δεκαετία του 1990, οι μαθητές μεταδίδουν τις γνώσεις τους σε μαθητές δημοτικών σχολείων, ηλικίας 13 έως 14 ετών, σε γειτονικές πόλεις που επηρεάστηκαν από τον πόλεμο που έγινε σε κροατικό έδαφος. Δημιουργούν μια έκθεση φωτογραφίας για να τη δουν μαθητές, καθηγητές και μέλη της οικογένειας στο άλλο σχολείο, και επίσης λειτουργούν ως ξεναγοί για την έκθεση. Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του προγράμματος και της έρευνας για τον πόλεμο, οι μαθητές μερικές φορές, κατά την κρίση τους, φέρνουν φωτογραφίες ή άλλα αντικείμενα από εκείνη την περίοδο. Ωστόσο, αφού συλλέξουν ιστορίες, επιλέγουν οι ίδιοι πού πρέπει να εστιάσουν όταν αφηγούνται την ιστορία του πολέμου. Κάποιοι, για παράδειγμα, μίλησαν για τη χρήση των αθλητικών παπουτσιών Converse All Stars για να αναφερθούν στις εμπειρίες των εφήβων στρατιωτών κατά τη διάρκεια του πολέμου. Μιλώντας για την κύρια πηγή νερού στην πόλη, οι μαθητές μίλησαν για τη ζωή χωρίς νερό και ρεύμα όταν οι πόλεις στην Κροατία βρίσκονταν υπό πολιορκία.

Πριν επισκεφτούν τα δημοτικά σχολεία, οι μαθητές εκπαιδεύονται και υποστηρίζονται στη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις πόλεις στις οποίες βρίσκονται τα δημοτικά σχολεία. Επίσης διδάσκονται να εντοπίζουν κοινωνικά θέματα που δεν αντιμετωπίζονται ανεπαρκώς. Στη συνέχεια ζητείται από τους μαθητές να συγκεντρώσουν χρήματα για συλλόγους και ΜΚΟ που εργάζονται για την αντιμετώπιση τέτοιων κοινωνικών ζητημάτων. Τα χρήματα συγκεντρώνονται από «πωλήσεις εισιτηρίων για την έκθεση (εθελοντικές δωρεές). Οργανώνουν επίσης μια συλλογή από τρόφιμα ή προϊόντα που μπορούν να δωθούν σε οργανώσεις που τα χρειάζονται. Στο παρελθόν έχουν πουλήσει κέικ και αναμνηστικά στην κεντρική πλατεία της πόλης και μέσα στο σχολείο, για παράδειγμα. Στο Gimnazija Vladimira Nazora, οι μαθητές συγκεντρώνουν χρήματα για τις οικογένειες που έχουν ανάγκη στο Βούκοβαρ, την πιο κατεστραμμένη πόλη της Κροατίας κατά τη διάρκεια του πολέμου στα Βαλκάνια, και για την Vukovarski Leptirici, μια ένωση που βρίσκεται στο Βούκοβαρ και η οποία υποστηρίζει παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Στα δημοτικά σχολεία, οι μαθητές του λυκείου οργανώνουν εργαστήρια και δραστηριότητες όπου διδάσκουν τα παιδιά του δημοτικού σχολείου, με την υποστήριξη των δασκάλων, χρησιμοποιώντας την τέχνη για να συλλέξουν ιστορίες ανθρώπων και αναμνήσεις,

και να δημιουργήσουν εκθέσεις που αντιμετωπίζουν σύνθετα ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τις ζωές τους. Τα εργαστήρια και οι διαλέξεις που δίνονται από μαθητές γυμνασίου ποικίλλουν και εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά των σχολείων και των τόπων που επισκέπτονται. Ωστόσο, η βασική προσέγγιση συνεπάγεται την εξοικείωση με τα διάφορα στάδια δημιουργίας της έκθεσης. Αφού μιλήσουν με μαθητές δημοτικού για το τι θα ήθελαν να δημιουργήσουν ως έκθεση, διδάσκουν στους μαθητές του δημοτικού τα βασικά της φωτογραφίας, πώς να είναι ξεναγοί σε μια έκθεση κ.λπ. Με αυτόν τον τρόπο, κάθε μαθητής δημοτικού σχολείου μπορεί, με τη βοήθεια ενός μεγαλύτερου μέντορα από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμβάλλει στην έκθεση με τον δικό του τρόπο-από το σχέδιο μέχρι το τραγούδι στα εγκαίνια της έκθεσης, μέχρι τη συγγραφή ομιλιών για τα αντικείμενα ή την ιστορίες που εκτίθενται. Σε αντάλλαγμα, τα παιδιά του δημοτικού σχολείου οργανώνουν ένα πάρτι καλωσορίσματος, ένα γεύμα και μια ξενάγηση στο δημοτικό σχολείο και στη γειτονιά που βρίσκεται.

Στόχοι:

Η πρωτοβουλία αυτή στοχεύει στο να

Βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο αντιμετώπισης σύνθετων ζητημάτων που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τη ζωή τους και τις οικογένειές τους μέσα από την τέχνη.

Ενισχύσει τη διαπολιτισμική ικανότητα και ευαισθητοποίηση των μαθητών δημιουργώντας ευκαιρίες για αυτούς να αλληλεπιδράσουν με μαθητές από διαφορετικά υπόβαθρα.

Βοηθήσει τους μαθητές να αναλογιστούν τις ηθικές τους αξίες και να τους δείξει πώς μπορούν να συνεισφέρουν στο να κάνουν τον κόσμο ένα καλύτερο μέρος.

Βοηθήσει τους μαθητές να αναπτύξουν τις ερευνητικές τους δεξιότητες, τις δεξιότητες διαχείρισης έργων και τις δεξιότητες διδασκαλίας/εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα τους διδάσκει τις ηθικές διαστάσεις της διεξαγωγής έρευνας.

Συνεργασίες

Για την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας απαιτούνται συνεργασίες με τις τοπικές αρχές και τα σχολεία. Μέχρι ένα βαθμό ο εντοπισμός των σχολείων πραγματοποιείται από τους δασκάλους που ηγούνται του έργου. Προσπαθούν να βρουν ποια δημοτικά σχολεία μπορεί να ενδιαφέρονται στο να δεχτούν τους

μαθητές από το Gimnazija Vladimira Nazora για να μοιραστούν τη δουλειά και τις εμπειρίες τους. Το Gimnazija Vladimira Nazora βασίζεται στην υποστήριξη των ντόπιων αρχών για τη χρηματοδότηση των εξόδων ταξιδιού και διαμονής για τα ταξίδια των μαθητών δημοτικού σχολείου στις πόλεις που είναι κοντά στο Ζαντάρ. Ο χώρος και τα υλικά που χρειάζονται για την έκθεση παρέχονται από το σχολείο.

Μαθητές-στόχοι και εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν

Στο πλαίσιο του μαθήματος της ιστορίας, όλοι οι μαθητές στο 4ο έτος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 15 έως 18 ετών, αναμένεται να πραγματοποιήσουν έρευνα για τον πόλεμο στην Κροατία και να διεξάγουν συνεντεύξεις με την οικογένεια και τους συγγενείς που πιστεύουν ότι έχουν κάτι να συνεισφέρουν. Όλες αυτές οι δραστηριότητες είναι εντελώς εθελοντικές και οι μαθητές συμμετέχουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τη δέσμευσή τους.

Διαδικασία

Η διαδικασία ξεκινά με τους δασκάλους να ρωτούν τους μαθητές για τα ενδιαφέροντά τους, αν θα ήθελαν να δημιουργήσουν την έκθεση, να παρουσιάσουν τη δουλειά τους σε μικρούς μαθητές στα δημοτικά σχολεία και να πραγματοποιήσουν έρανο για τα δημοτικά σχολεία. Οι δάσκαλοι ιστορίας του Gimnazija Vladimira Nazora στη συνέχεια προσφέρονται ως εθελοντές για τα επόμενα στάδια της έρευνας. Λειτουργούν ως μέντορες και συντονιστές για τους μαθητές. Μόλις δημιουργηθεί η έκθεση, οι δάσκαλοι με τους μαθητές αναπτύσσουν και εφαρμόζουν ένα σχέδιο διδασκαλίας των μαθητών του δημοτικού σχολείου σχετικά με την ιστορία της πόλης τους μέσα από τις ιστορίες της έκθεσης.

Γιατι είναι αποτελεσματικη αυτη η πρωτοβουλια;

Αυτή η πρωτοβουλία είναι αποτελεσματική γιατί:

- Βοηθά τους μαθητές να συζητήσουν ευαίσθητα και ταμπού θέματα όπως ο πόλεμος και οι κοινωνικές και συναισθηματικές του συνέπειες, όχι μόνο με άλλους νεότερους μαθητές, αλλά και με τους δασκάλους, τους γονείς και άλλους μέλη της κοινότητας. Επιτρέπει στους μαθητές να εξερευνήσουν τις δικές τους σκέψεις και συναισθήματα για το συνέπειες του πολέμου και το είδος της μάθησης που τέτοιες εργασίες δημιουργούν.

- Διατηρεί τους μαθητές συνδεδεμένους με το σχολείο και τη μάθηση δίνοντας τους ευθύνες και επίσης παρέχοντάς τους εργαλεία και δεξιότητες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για δια βίου μάθηση.
- Αποτελεί ευκαιρία για τους μαθητές να γίνουν φίλοι με συνομηλίκους από άλλες τάξεις.
- Ενισχύει τον δεσμό μεταξύ μαθητών και δασκάλων, αφού οι δάσκαλοι λειτουργούν ως υποστηρικτές και συντονιστές. Επίσης, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να περάσουν χρόνο μαζί με δασκάλους και άλλους μαθητές κατά τη διάρκεια των εκδρομών σε άλλα σχολεία.
- Προωθεί τη συμμετοχή των γονέων στις δραστηριότητες των μαθητών, καθώς οι γονείς όχι μόνο μπορούν να μοιραστούν τις ιστορίες τους με τα παιδιά τους και να τα βοηθήσουν να επικοινωνήσουν με συγγενείς και φίλους που μπορεί να θέλουν να τα μοιραστούν επίσης τις εμπειρίες τους, αλλά μπορούν επίσης να δουν το αποτέλεσμα αυτής της πρωτοβουλίας με το να επισκεφτούν την έκθεση και να μοιραστούν τις απόψεις τους.
- Ενισχύει την κατανόηση των μαθητών σχετικά με το ρόλο τους στον κόσμο ως παράγοντες αλλαγής και τον τρόπο με τον οποίο οι δράσεις τους μπορούν να συμβάλουν στο να γίνει ένα καλύτερο μέρος.
- Βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν περαιτέρω τις δεξιότητές τους στην έρευνα και τη διαχείριση έργων.

Σε ποια πλαίσια μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία;

Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπου υπάρχει ενδιαφέρον για ιστορικά γεγονότα και όπου οι δάσκαλοι δεσμεύονται να κάνουν τη μάθηση ζωντανή. Κατά την υλοποίηση αυτής της πρωτοβουλίας οι μαθητές θα πρέπει να εκπαιδευτούν κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους στα βήματα και τη νοοτροπία διεξαγωγής της έρευνας και των συνεντεύξεων. Οι δάσκαλοι εισάγουν εργασίες σε διαφορετικά στάδια οι οποίες μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να αναπτύξουν τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση αυτής

της πρωτοβουλίας. Για παράδειγμα, οι δάσκαλοι μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να βγάλουν φωτογραφίες, να γράψουν μια σύντομη περιγραφή της εικόνας και, στη συνέχεια, να την εισάγουν σε ένα εργαστήριο όπου το οι εικόνες τυπώνονται και συγκεντρώνονται σε έκθεση. Μόλις ολοκληρωθούν οι συνεντεύξεις και η απομαγνητοφώνησή τους, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να δημιουργήσουν μια παρουσίαση για τον πόλεμο στα Βαλκάνια, να γράψουν ένα σημείωμα για το πώς πήγαν οι συνεντεύξεις και επίσης τα βασικά θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Επιπλέον εργαστήρια από καθηγητές, όπου καθοδηγούν τους μαθητές στην οργάνωση της συγκέντρωσης χρημάτων, που προετοιμάζουν τις επισκέψεις στα δημοτικά σχολεία και το πώς να είναι προετοιμασμένοι μπορούν να πραγματοποιηθούν. Οι δάσκαλοι μπορούν επίσης να ζητήσουν από τους μαθητές να ολοκληρώσουν μια εργασία όπου προετοιμάζουν μια παρουσίαση σχετικά με τη δουλειά τους για να τη δείξουν σε μαθητές δημοτικών σχολείων. Τέλος, κατά το τελευταίο στάδιο, οι μαθητές μπορούν να κληθούν να γράψουν ένα χαρτί σκέψεων όπου περιγράφουν τις εμπειρίες τους στα δημοτικά σχολεία και αναλογίζονται τι έχουν μάθει από αυτές τις επισκέψεις στα δημοτικά σχολεία.

Πως μπορεί να αξιολογηθεί καλύτερα αυτή η πρωτοβουλία;

- Να πάρουν συνέντευξη από μαθητές σχετικά με τη σημασία της απόκτησης ιστορικών δεδομένων για μια πόλη.
- Να αξιολογήσουν την κατανόηση των μαθητών σχετικά με την εργασία και τη σχετιζόμενη διαδικασία παρουσιάζοντας τους στόχους τους στην τάξη.
- Να παρατηρήσουν τη συμπεριφορά των μαθητών κατά την ώρα του μαθήματος ενώ εκτελείται η πρωτοβουλία και να καταγράψουν το επίπεδο συμμετοχής τους.
- Να χρησιμοποιήσουν μια λίστα ελέγχου για να εξερευνήσουν τις απόψεις των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο τέλος της πρωτοβουλίας ώστε να αξιολογήσουν τις γνώσεις των μαθητών, καθώς και τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους σχετικά με την αντιμετώπιση ενός τόσο δύσκολου θέματος.

- Να ζητήσουν από τους μαθητές να αξιολογήσουν μόνοι τους τη δική τους μάθηση και το επίπεδο συμμετοχής τους.
- Να οργανώσουν μια συνάντηση με τους εμπλεκόμενους δασκάλους για να προσδιορίσουν τι πήγε καλά, τι θα μπορούσε να βελτιωθεί και πώς να παρακινήσουν άλλους εκπαιδευτικούς να πραγματοποιήσουν αυτήν την πρωτοβουλία στις τάξεις τους.
- Να εξετάσουν τους μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, τόσο πριν όσο και μετά από αυτό, για να δουν τις γνώσεις που απέκτησαν για την ιστορία της περιοχής που μελέτησαν και έγραψαν σχετικά με αυτή.
- Να κάνουν φυσικές ή διαδικτυακές συναντήσεις με γονείς των οποίων τα παιδιά συμμετείχαν στην πρωτοβουλία, να ενισχύσουν τις σχέσεις μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας.
- Να αναφέρουν τα επίπεδα ικανοποίησης από την παρακολούθηση αλλαγών στις συμπεριφορές των μαθητών στο σπίτι, με μια λίστα ελέγχου που παρέχεται από το σχολείο και κοινοποιείται στους δασκάλους.

Οι γονείς μπορούν επίσης να αντιδράσουν στις εμπειρίες των παιδιών τους:

- Με το να παρουσιάζονται οι μαθητές στους γονείς και σε άλλους σε μια συνάντηση, για παράδειγμα μιλώντας για τα τυχαία πράγματα που ανακάλυψαν ενώ δεν τα περίμεναν και όσα περίμεναν αλλά δεν βρήκαν.
- Συμμετέχοντας/παρατηρώντας τα παιδιά τους να συλλέγουν ιστορίες και να λειτουργούν ως ξεναγοί στην έκθεση, επίσης γράφοντας τις σκέψεις τους σε βιβλίο επισκεπτών της έκθεσης.
- Κάνοντας φυσικές ή διαδικτυακές συναντήσεις με άλλους γονείς των οποίων τα παιδιά συμμετείχαν στο πρωτοβουλία, για την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογενειών.
- Υποδεικνύοντας σε ποιο βαθμό έχουν παρατηρήσει αλλαγές στις συμπεριφορές των παιδιών στο σπίτι, για παράδειγμα χρησιμοποιώντας μια λίστα ελέγχου που παρέχεται από το σχολείο και κοινοποιείται στους δασκάλους.

Πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτή η πρωτοβουλία από άλλα σχολεία και δασκάλους στην ευρωπη (και αλλου);

- Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε άλλα σχολεία για να βοηθήσει τους μαθητές να προβληματιστούν και να ασχοληθούν με τα δύσκολα και πολύπλοκα ζητήματα που επηρεάζουν τις ζωές, τις οικογένειες και τις κοινωνίες τους. Μαθαίνουν να συμμετέχουν μέσω έρευνας, ασκήσεων στοχασμού και δημιουργία έκθεσης. Αυτά δεν χρειάζεται απαραίτητα να συνδέονται με ιστορίες πολέμου, αλλά μπορούν επίσης να ασχοληθούν με άλλα σύνθετα θέματα για τα οποία οι μαθητές ενδιαφέρονται (π.χ. ρατσισμός, φτώχεια, διακρίσεις, αποκλεισμός, στερεότυπα, φύλο).
- Η πρωτοβουλία μπορεί να αναπαραχθεί σε διάφορα πλαίσια, αλλά απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό. Κάθε στάδιο της πρωτοβουλίας χρειάζεται υποστήριξη και επαρκή προσοχή.
- Αυτή η πρωτοβουλία θα είναι ελκυστική για εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να γνωρίσουν καλύτερα τους μαθητές τους και την κοινότητα.
- Οι δάσκαλοι πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν περίπλοκα και κατά καιρούς αμφιλεγόμενα θέματα και τα συναισθήματα που μερικές φορές μπορεί να προκύψουν. Η εκπαίδευση στην αντιμετώπιση της ποικιλομορφίας στην τάξη και την κοινωνία βοηθά τους εκπαιδευτικούς να προβλέψουν πιθανές προκλήσεις και τους επιτρέπει να κάνουν πλήρη εκπαιδευτική χρήση της πολυπλοκότητας της τάξης και της κοινωνίας.
- Οι δάσκαλοι πρέπει επίσης να ξέρουν πώς να δίνουν ακριβείς και σαφείς οδηγίες στους μαθητές, να έχουν καλές δεξιότητες διαχείρισης έργου και συντονισμού και έχουν την ικανότητα να εκπαιδεύουν τους μαθητές τους για να διδάξουν τους νεότερους συνομηλίκους τους.

Ποιες είναι οι προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν κατά τη διεξαγωγή αυτής της πρωτοβουλίας;

- Η πρωτοβουλία απαιτεί χρόνο και πόρους σε μια μερικές φορές πολύ γεμάτη σχολική μέρα. Μπορεί να υπάρχουν πιέσεις για να τηρηθεί αυστηρά το καθιερωμένο πρόγραμμα σπουδών. Η υποστήριξη της ηγεσίας του σχολείου είναι βασική. Πρέπει επίσης να συνειδητοποιεί η σχολική κοινότητα ότι οι μαθητές αποκτούν ένα σύνολο ικανοτήτων που θα ωφελήσουν τόσο τη σχολική μάθηση όσο και τη διά βίου τους μάθηση.
- Επειδή πρόκειται για μια πρωτοβουλία που διαρκεί ένα χρόνο και είναι βασισμένη στον εκπαιδευτικό, απαιτεί τη δέσμευση των εκπαιδευτικών που είναι πρόθυμοι να τη συντο-

νίσουν από την αρχή μέχρι το τέλος. Σημαίνει επίσης ότι οι δάσκαλοι πρέπει να γνωρίζουν πώς να παρακινήσουν τους μαθητές και να τους κρατήσουν δεσμευμένους στη διαδικασία. Αυτή η πρωτοβουλία απαιτεί οι δάσκαλοι να έχουν πολλαπλές ικανότητες. Ως εκ τούτου, μπορεί να είναι δύσκολο να βρεθούν εκπαιδευτικοί πρόθυμοι να πραγματοποιήσουν αυτή την πρωτοβουλία από μόνοι τους. Η υποστήριξη από την ηγεσία του σχολείου είναι απαραίτητη. Μπορεί να είναι χρήσιμο να ρυθμίσετε μια συντονιστική ομάδα εκπαιδευτικών που μπορεί να βοηθήσει σε διάφορες πτυχές αυτής της πρωτοβουλίας.

- Αυτή η πρωτοβουλία απαιτεί κάποια χρηματοδότηση. Όταν τα σχολεία δεν μπορούν να καλύψουν το επιπλέον κόστος, μπορούν να συνεργαστούν

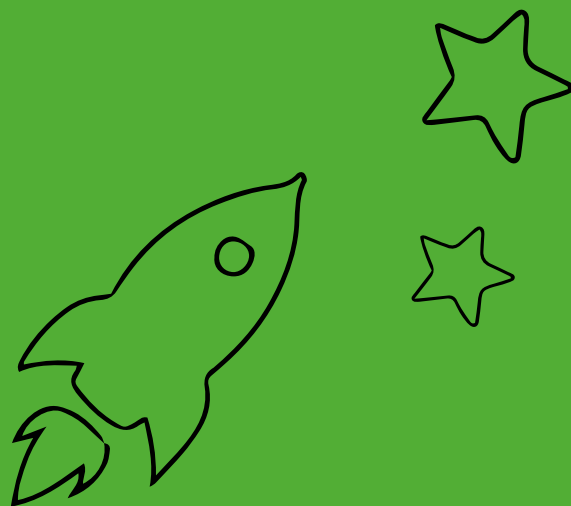

με τις τοπικές αρχές που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν μέρος της πρωτοβουλίας και να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να βρουν δημοτικά σχολεία πρόθυμα να καλέσουν τους μαθητές να παρουσιάσουν τη δουλειά τους.

- Τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που θέλουν να αναλάβουν αυτή την πρωτοβουλία θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα δημοτικά σχολεία και τους δασκάλους τους ως ίσους - αυτό δεν συμβαίνει πάντα.
- Όταν ισχύουν ταξιδιωτικοί περιορισμοί, όπως κατά τη διάρκεια της κρίσης του COVID-19, υπάρχουν περισσότερες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Αυτή η πρωτοβουλία μπορεί να προσαρμοστεί σε ψηφιακή μορφή στο πλαίσιο του lockdown και σε περιορισμούς κινητικότητας. Μπορεί να ζητηθεί από τους

μαθητές να συλλέξουν ιστορίες διαδικτυακά. Η έκθεση μπορεί να αλλάξει σε ψηφιακή μορφή και να κοινοποιηθεί στον ιστότοπο του σχολείου. Οι συναντήσεις με μαθητές από διαφορετικά σχολεία μπορούν να πραγματοποιηθούν ηλεκτρονικά και αυτό μπορεί να συντονιστεί από τους δασκάλους. Εναλλακτικά, όταν υπάρχει έλλειψη ψηφιακών πόρων για τη διευκόλυνση συναντήσεων μεταξύ μαθητών διαφορετικών σχολεία, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν τη δυνατότητα αναβολής των εκδρομών στα δημοτικά σχολεία μέχρι αυτό να γίνει ξανά δυνατό. Η χρήση ψηφιακής μορφής βοηθά τους μαθητές να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες και τους κρατά αφοσιωμένους μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

10. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΝΕΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

10. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΝΕΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

Η πανδημία του COVID-19 και οι επακόλουθοι κοινωνικοί περιορισμοί που επιβλήθηκαν από τις αρχές άλλαξαν σημαντικά το σχολείο όπως το γνωρίζουμε εδώ και τουλάχιστον έναν αιώνα, κάτι το οποίο έχει επηρεάσει μαθητές, οικογένειες, σχολεία και κοινότητες σε όλο τον κόσμο. Σε καμία άλλη στιγμή η φυσική απουσία των μαθητών από τις τάξεις δεν απαίτησε καινοτόμες στρατηγικές για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση που με τη σειρά τους απαιτούσαν όχι μόνο αναβάθμιση και πρόσβαση σε εξοπλισμό ICT, υποδομή και κατάρτιση, αλλά και ανάπτυξη συστημάτων και εργαλείων υποστήριξης για τους επιβαρυσμένους δασκάλους και γονείς που προσπαθούν να διεξάγουν αποτελεσματική εκπαίδευση στο περιβάλλον του σπιτιού. Η σημασία της ψηφιακής μάθησης, η οποία ήδη ήταν σε ανάπτυξη πριν από την COVID-19, έχει επιταχυνθεί. Κάθε συζήτηση για την αποδέσμευση από το σχολείο και την ESL στη μετα-COVID-19 περίοδο θα επηρεαστεί από τη νέα πραγματικότητα

Το πόσο αποτελεσματικά οι δάσκαλοι και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα επινοήσουν λύσεις για τη διατήρηση των μαθητών στα σχολεία ενισχύοντας

την εκπαιδευτική τους εμπειρία και τις ευκαιρίες τους θα εξαρτηθεί από τα είδη σχεδίων δημιουργικής δράσης που αναπτύσσουν και εφαρμόζουν για να υποστηρίξουν τόσο τους γονείς όσο και τους μαθητές σχετικά με τις προκλήσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Διαφορετικά, η απώλεια της εκπαίδευσης θα έχει συνέπειες γενεών.

Περισσότερο από ποτέ, η εκπαιδευτική πρακτική χρειάζεται να προετοιμάσει τους μαθητές να ανταποκριθούν σε παγκόσμια ζητήματα, κάποια από τα οποία είναι οι πανδημίες, η κλιματική αλλαγή, η μαζική μετανάστευση των ανθρώπων και οι πολιτικές αναταραχές. Για να ενθαρρύνουν τη μάθηση και τη δέσμευση, οι μαθητές χρειάζονται συστήματα υποστηρικτικής φροντίδας που δημιουργούν στενές προσωπικές σχέσεις με τους δασκάλους και μεταξύ τους.

Οι προληπτικές πρακτικές και πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν σε αυτό το εγχειρίδιο και δοκιμάστηκαν στα σχολεία που επισημαίνονται σε αυτά τα κεφάλαια έχουν ως στόχο τη δημιουργία αμοιβαίας ηθικής φροντίδας για την τόνωση της μάθησης και ως εκ τούτου τη δημιουργία κινήτρων για τους μαθητές ώστε να παραμείνουν στο σχολείο. Είναι η ειλικρινής μας ελπίδα ότι σας έχουμε προσφέρει επαρκή εργαλεία, οδηγίες και αντιληπτικές και χρήσιμες πρακτικές ώστε να συμβάλει αυτό τώρα αλλά και στα επόμενα χρόνια.

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α: Μη ακαδημαϊκοί παράγοντες ESL (Προσαρμοσμένο από González-Rodríguez et al., 2019)⁴³

ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	
Γένος	Οι άντρες έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο ESL από τις γυναίκες Οι γυναίκες έχουν υψηλότερο κίνδυνο ESL σε σχέση με τους άνδρες σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης Τα στερεότυπα φύλου και ο πολιτισμός επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές προσδοκίες των αντρών και των γυναικών
Διαταραχές ή σύνδρομα	Διαταραχές γενικευμένου άγχους Κοινωνική φοβία Αυτοκτονικός ιδεασμός, διαταραχές διάθεσης, ειδικές μαθησιακές διαταραχές, ελλειμματική προσοχή με ή χωρίς υπερκινητικότητα, διαταραχές συμπεριφοράς, εναντιωματική προκλητική διαταραχή, αντικοινωνική προσωπικότητα, εμβρυϊκές διαταραχές αλκοολικού φάσματος .
Ατομικό Επίπεδο	Χαμηλή αυτοεκτίμηση Χαμηλό κίνητρο Χαμηλή αυτοπεποίθηση Αίσθημα κατωτερότητας Αυτο-ήττα Αντικοινωνικός
Προβλήματα υγείας	Σωματικά παράπονα (πονοκέφαλοι και πόνοι στο στομάχι) Σοβαρές ασθένειες
Χρήση/κατάχρηση ουσιών	Κάναβη Νικοτίνη Κοκαΐνη Αλκοόλ Άλλα παράνομα ναρκωτικά, αμφεταμίνες, γενικά φάρμακα, μη ιατρική χρήση της ιατρικής συνταγής
Επίθεση	Λεκτική και σωματική
Νομικά ζητήματα	Προβλήματα με το νόμο Νομικά ζητήματα που σχετίζονται με τα έγγραφα και το μεταναστευτικό καθεστώς

43. González - Rodríguez, D. Viera, M. J. and Vidal, J. (2019). Factors that influence early school leaving : a comprehensive model. Educational Research, 61(2), 214-230.

ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

<p>Πρόωρες Σχέσεις</p>	<p>Εφηβική εγκυμοσύνη Έφηβοι γονείς Σεξουαλική και παιδική κακοποίηση</p>
<p>Εργασία</p>	<p>Εργασία πάνω από 20 ώρες την εβδομάδα Μεγαλύτερο άγχος στη δουλειά, βοήθεια στην οικογενειακή εργασία Το δέλεαρ των ελκυστικών μισθών για τους νέους που είναι ακόμα στην εκπαίδευση.</p>
<p>Γονείς (χαμηλό εισόδημα, χαμηλό πολιτισμικό και ανθρωπινό κεφάλαιο, προβλήματα υγείας, ψυχολογική διάθεση και νομικά ζητήματα)</p>	<p>Χαμηλό εισόδημα ή χαμηλό εισόδημα σε συνδυασμό με οικογενειακή αναστάτωση Απασχόληση γονέων Υλικό διαθέσιμο στα σπίτια Γονείς με ασταθείς ή πολλαπλές δουλειές Μορφωτικό επίπεδο του καθενός από τους γονείς και φιλοδοξίες εργασίας που έχουν οι γονείς για τα παιδιά τους Πολιτιστικό κεφάλαιο γονέων για τα παιδιά τους Θέματα νομικής υγείας των γονέων Γονική ψυχική ασθένεια Κοινωνικο-ψυχολογική υγεία των γονέων</p>
<p>Οικογενειακό περιβάλλον</p>	<p>Γονική κατάχρηση ουσιών Η κινητικότητα των νοικοκυριών (π.χ. μετανάστευση) Συζυγική διχόνοια Μονογονεϊκά νοικοκυριά Οικογενειακή σύγκρουση Περιορισμένο ενδιαφέρον για την εκπαίδευση των παιδιών Γονική υποστήριξη ή ενασχόληση Παιδική κακοποίηση πειθαρχίας Σωματική τιμωρία Ασυνεπής γονική επιβολή Γονική απόρριψη Περιορισμένη οικογενειακή υποστήριξη Πρακτικές γονικής μέριμνας Αντιγραφική συμπεριφορών</p>

ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Κοινωνικοπολιτιστικοί παράγοντες που σχετίζονται με την οικογένεια

Μεταναστευτική κατάσταση
Συγκρούσεις στην κουλτούρα μεταξύ των γενεών
Εθνοτικό και φυλετικό υπόβαθρο

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΦΙΛΟΥΣ

Χαρακτηριστικά των φίλων

Κοινωνικές διακρίσεις
Μη δημοφιλείς
Δεν ενδιαφέρονται για το σχολείο ή παράτησαν το σχολείο
Κακοί βαθμοί
Χωρίς σχέδια για πανεπιστημιακή εκπαίδευση
Αρνητική επιρροή
Αποσυνδεδεμένοι
Αρνητικές φιλίες μεταξύ συνομηλίκων ή ομάδων
Απουσιάζουν από το σχολείο
Χρησιμοποιεί μη ιατρικά συνταγογραφούμενα φάρμακα ή παράνομα ναρκωτικά

Παράρτημα Β: Σχολικοί παράγοντες ESL , Προσαρμογή από González-Rodríguez et al., (2019)

ΜΑΘΗΤΕΣ

Ακαδημαϊκή επίδοση

Χαμηλή απόδοση γενικά
Έλλειψη συμμετοχής και ενδιαφέροντος για τα μαθήματα
Επανάληψη τάξης
Μαθητές μεγαλύτερης ηλικίας, που έχουν κοπεί
Κακές εκτελεστικές λειτουργίες
Δεν του αρέσει να δουλεύει σκληρά στο σχολείο
Συμπλήρωση μηδέν ωρών εργασίας ανά εβδομάδα
Χαμηλές μαθησιακές δεξιότητες στα μαθηματικά, στα Αγγλικά και στην ανάγνωση
Χαμηλή ακαδημαϊκή επίδοση στις εξετάσεις στο τέλος του γυμνασίου

Ικανοποίηση

Ικανοποιημένος με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ή όχι

ΜΑΘΗΤΕΣ

Επαναλαμβανόμενες απουσίες	<p>Απουσίες γενικά, επαναλαμβανόμενες απουσίες</p> <p>Παράβλεψη μαθημάτων με μεικτή παρακολούθηση</p> <p>Πλήρης απουσία κατά τη διάρκεια ορισμένης περιόδου της σχολικής χρονιάς</p> <p>Πλήρης απουσία από το σχολείο για ένα εκτεταμένο χρονικό διάστημα</p> <p>Φοίτηση στο σχολείο που συνοδεύεται από περίοδο μη προσέλευσης</p> <p>Επανειλημμένη κακή συμπεριφορά το πρωί για αποφυγή του σχολείου</p> <p>Επαναλαμβανόμενη καθυστέρηση το πρωί</p>
Χαμηλή συμμετοχή	Ο μαθητής δεν συμμετέχει ή δείχνει χαμηλή συμμετοχή σε προγράμματα και εξωσχολικές δραστηριότητες
Ωριμότητα	Χαμηλός βαθμός ωριμότητας σε σχέση με την ομάδα των συνομηλίκων του/της
Γλώσσα	Ανισότητες που συνδέονται με τη γλώσσα. Η γλώσσα διδασκαλίας δεν είναι η μητρική γλώσσα
Κινητικότητα	Ο μαθητής έχει αλλάξει σχολεία ή χώρες

ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΞΗ

Αλληλεπίδραση με συμμαθητές σχολείου ή τάξης	<p>Ο μαθητής δεν έχει πολλούς φίλους στο σχολείο, απορρίπτεται από άλλους, τον αποφεύγουν ή δεν είναι δημοφιλής</p> <p>Έχει αντικοινωνική συμπεριφορά</p>
--	---

ΔΑΣΚΑΛΟΣ	
Χαρακτηριστικά δασκάλου	<p>Αριθμός μαθητών ανά δάσκαλο</p> <p>Ο δάσκαλος χαρακτηρίζει τους μαθητές ως διασπαστικούς στην τάξη</p> <p>Χαμηλά προσόντα, έλλειψη εμπειρίας και προ-και μετά την εκπαίδευση σε θέματα διαφορετικότητας, ένταξης και παιδαγωγικής</p> <p>Η παιδαγωγική προσέγγιση του δασκάλου δεν είναι ο καταλληλότερος για την ομάδα των μαθητών που διδάσκει</p> <p>Η στάση του δασκάλου</p> <p>Ο δάσκαλος δεν περιμένει από τους μαθητές να αποφοιτήσουν και να είναι επιτυχημένοι</p>
ΣΧΟΛΕΙΟ	
Οργάνωση & Πολιτικές	<p>Σχολικές πολιτικές και κανονισμοί</p> <p>Δομική οργάνωση</p> <p>Πρόσληψη προσωπικού και εκπαιδευτικών</p> <p>Δηλωμένη αποστολή και όραμα του σχολείου</p> <p>Πολιτικές για τις απουσίες, τους βαθμούς, τη διατήρηση βαθμών, τη σχολική συμπεριφορά</p> <p>Λειτουργία κτιρίου και εγκαταστάσεις</p>
Τοποθεσία Σχολείου	<p>Απόσταση από το σχολείο</p> <p>Σχολείο που βρίσκεται σε φτωχή περιοχή</p> <p>Σχολείο σε απροστάτευτες περιοχές (έγκλημα, ερειπωμένα κτίρια, κλπ.)</p>
Σχολικό περιβάλλον (φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον με έννοιες σεβασμού και αποδοχής)	<p>Κακό σχολικό περιβάλλον (αρνητικές συμπεριφορές, επιδείξεις βίας)</p> <p>Κοινωνικό-οικονομική σύνθεση του μαθητικού σώματος</p> <p>Υψηλή αναλογία του μαθητικού σώματος σε σχέση με το προσωπικό του σχολείου</p>
Σχολικοί Πόροι	<p>Περιορισμένοι ανθρωπίνι και οικονομικοί πόροι του σχολείου</p> <p>Έλλειψη σχολικού πρωινού ή γευμάτων</p> <p>Περιορισμένο προσωπικό για τις σχολικές εγκαταστάσεις</p> <p>Περιορισμένοι υλικοί πόροι στο σχολείο (αίθουσες, εγκαταστάσεις παιδικής χαράς κ.λπ.)</p> <p>Απουσία ή περιορισμένα σχολικά γεύματα</p>

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

